11 2011

Kasr-ı Arifan®

Kasr-ı Ârifan Dergisi - Yıl: 5 Sayı: 50 / Kasım 2011 Fiyat: 7,-TL (KDV Dahil) ISSN: 1307-7902

TERÖR VE TERÖRİSTLERİ LANETLİYOR
ASKERİ VE POLİSİ GÜÇLER BİRLİĞİNE DAVET EDİYORUZ

04 **CÜBBELİ AHMET HOCA**
RASÛLÜLLÂH (SALLÂLLÂHU ALEYHİ VE SELLEM)İN OTUZ BEŞİNCİ TORUNU, BÜYÜK ÂLİM VE YÜCE VELÎ SEYYİD İBRÂHÎM EL-AHSÂÎ HAZRETLERİ YİRMİ BEŞ SENE ÖNCE İNTİSAB ETMİŞ OLDUĞU ASRIN MÜCEDDİDİ GAVS-I ÂZÂM MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ'Nİ ZİYARET ETMEK İÇİN İSTANBUL'U TEŞRİF ETTİLER

18 **DOÇ. DR. NECDET TOSUN**
İMÂM-I RABBÂNÎ'HAZRETLERİ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

22 **KEMAL ARKUN**
OSMANLI PADİŞAHLARI VAKIFLARA EL KOYABİLİR MİYDİ?

30 **ALİ EREN**
İLÂHİYATÇI BAKAN'I DAHA YAKINDAN TANIMAK İSTER MİSİNİZ?

36 **ALİ KARA**
BEŞERİ SİSTEMLER VE İTİKADIMIZ

40 **MUSTAFA ÖZŞİMŞEKLER**
YANYANA GELMEMESİ GEREKEN İKİ KELİME "KURBAN" VE "KATLİAM"

44 **ALİ ULVİ UZUNLAR**
TESBİHİN ÖNEMİ

48 **ADEM ŞENER**
KURBAN BAYRAMI

52 **SALİH MEMİŞOĞLU**
BÜYÜ VE BÜYÜCÜLER

55 **AHMET MAHMUT ÜNLÜ**
DUALAR VE ZİKİRLER

KASIM 2011
Yıl 5 Sayı 50
ISSN: 1307-7902

Arifan Yayın Film Adına
İmtiyaz Sahibi
Beyzade Prodüksiyon

Genel Yayın Yönetmeni
Mustafa ÖZŞİMŞEKLER

İrtibat
Beyzade Yayınları
Tel: 444 18 10

www.arifandergisi.com
bilgi@arifandergisi.com
şikayet: sikayet@arifandergisi.com

Yayın Türü
Yerel, Süreli, Aylık

Basım Yeri
Promat Matbaacılık San.Tic.A.Ş
Sanayii Mah. 1673 Sokak. No:34
Esenyurt/İSTANBUL (622 63 63)

*Dergimizde yayınlanan yazıların, reklamların sorumluluğu yazarına ve reklam sahibine aittir.

Yurtiçi Abonelik Bedeli (Yıllık)
72,- TL
Yurt Dişi Abonelik Bedeli (Yıllık)
72,- Euro
Abonelik İçin Banka Hesap Noları
Beyzade Prodüksiyon adına
Bank Asya (Fatih Şb. Şube kodu: 22)
TL IBAN: TR32 0020 8000 2202 8166 1000 01
EUR IBAN: TR75 0020 8000 2202 8166 1000 03
USD IBAN: TR05 0020 8000 2202 8166 1000 02

Posta Çeki
Bütün PTT şubelerinden **640 14 25** Nolu Posta çeki hesabına abonelik ücretlerinizi yatırabilirsiniz

RASÛLÜLLÂH (SALLÂLLÂHU ALEYHİ VE SELLEM)İN OTUZ BEŞİNCİ TORUNU, BÜYÜK ÂLİM VE YÜCE VELÎ SEYYİD İBRÂHÎM EL-AHSÂÎ HAZRETLERİ YİRMİ BEŞ SENE ÖNCE İNTİSAB ETMİŞ OLDUĞU ASRIN MÜCEDDİDİ GAVS-I ÂZÂM MAHMUD EFENDİ HAZRETLERİ'Nİ ZİYARET ETMEK İÇİN İSTANBUL'U TEŞRİF ETTİLER

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri geçen sene epey yıllar aradan sonra Reğâib Gecesi İstanbul'a geldi. Ben bunu duyunca hemen kendisini ziyarete gittim. Bir ay kadar kalacağını söylemişti fakat birden dönüverdi. Ben bunun sırrını şimdi kendisine sorunca: "Ben **Mahmud Efendi Hazretleri**'ni o kadar rüyamda gördüm ki mânen beni çağırdığını anladım ve İstanbul'a gelmeden duramadım. Fakat ben onu çabuk göremeyeceğimi zannederek burada çok kalırım diye düşündüm. Ama ertesi gün o yüce zâtın ziyaretiyle müşerref olunca maksad hâsıl oldu ve ben hemen döndüm. Fakat bu sefer uzun kalacağım" dedi.

Tabi "Fazilet ehlini ancak fazilet sahipleri bilir" sözünün fehvâsınca elbette **Mahmud Efendi Hazretleri**'ni ancak böyle velîler tanıyabilir. Enâm gibi olan avam ise büyüklerin hallerinden ne anlar?! **Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri** cuma gecesi Fetih Mescidi'nde yaptığı konuşmasında Yüce Şeyhi **Mahmud Efendi Hazretleri** hakkında bakın neler söyledi:

Allâh-u Te'âlâ'nın bu beldelere ve bütün âlemlere nimeti **Mahmud Efendi Hazretleri** *(Kuddise Sirruhû)*dur. Bunu nimet bilip şükredin, çünkü şükür, nimeti sürekli kılar. **Mahmud Efendi Hazretleri** *(Kuddise Sirruhû)* takvâ sahibi, ilim sahibi, zikir sahibi, cihad sahibi, tasavvuf sahibi, haramlardan sakınan, şüphelerden sakınan büyük bir velîdir. Onu ne kadar övsem de hep eksik kalır ve asla mübalağa yapmış olmam. Ben onun vasıflarını zikredecek durumda değilim, bundan âciz kalırım. Bu kadar âlimler yetiştirdi, talebeler yetiştirdi, Mekke'de Medîne'de dünyanın her yerinde bunu görüyoruz. Ehl-i Sünnet'e ittibâları ve edepleri zaten takdire şayan bir durumdur. Hatta Arap âleminde "Sahabe asrını görmek isteyenler **Mahmud Efendi**'ye ve cemaatine baksın" denilmektedir.

Mahmud Efendi Hazretleri *(Kuddise Sirruhû)* nun kıymetini bilin, yolundan ayrılmayın. Onunla birlikte olursanız, onun yolunda olursanız doğru yolda olmuş olursunuz. Kadın bilse ki kocası onun yolunda, o koca gece eve gelmese yine bir şey demez. Onun yolunda huzur var, saadet var ama onun yolundan ayrıldığın zaman bütün âileler huzursuz ve mutsuz olur. Onun için **Allâh-u Te'âlâ Hacı Mahmud Efendi Hazretleri** *(Kuddise Sirruhû)*nun faziletlerini ve onun nûrunu cümlemizin üzerine yağdırsın.

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri, Şeyhi Mahmud Efendi Hazretleri'ni Ziyaret Ederken

SEYYİD İBRÂHÎM el-AHSÂÎ HAZRETLERİ'NİN CUMA GECESİ CÜBBELİ AHMET HOCA'NIN MECLİSİNDE YAPTIĞI ÖNEMLİ KONUŞMANIN TERCEMESİ

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri Cübbeli Ahmet Hoca'nın Sohbet Meclisinde Konuşma Yaparken

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi:

Evvela size bu zatı biraz tanıtayım. Bu mübarek zat yirmi yedi sene evvel bize gelmiş, evimize misafir olmuştu. Daha sonra birkaç sefer daha geldi. Sanırım siz görmediniz, **Efendi Hazretleri**'nin çok sevdiği aynı zamanda halifelerinden olan bir zattır.

Su'ûdi Arabistan'da Ahsâ diye bir bölge var, bu bölge meşhur bir yerdir, kendileri orada bulunuyor. Kendisi büyük müderris, âlim, muhaddis, hadis ve fıkıh âlimidir. **Efendi Hazretlerimiz**'i bugün ziyaret ettik, çok sevindi, çok memnun oldu.

Bu zat **Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri**'dir. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in otuz beşinci torunudur. Bu mübârek zat, hakîkaten büyük bir âlim, büyük bir veli ve salihlerden olan birisidir. Çok talebeleri var, kendine özel ihvanı var. Ehl-i Sünnet ulemâsının önde gelenlerindendir.

Bazı rahatsızlıkları olmasına rağmen bizi kırmadı ve buraya kadar sizlere konuşma yapmaya geldi. Sizlere bazı ilimler nakledecek inşâallâh. Şu mübarek gecemizde **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in bir torununu misafir ediyoruz. Onunla birlikte bulunuyoruz, sonra da

dualarını alacağız inşâallâh. Bu mübâreğin yüzü suyu hürmetine, Ehl-i Beyt'in yüzü suyu hürmetine affolacağız inşâallâh. Gecemiz mübârek olacak ve âhirette de şefaatlerine nâil olacağız inşâallâh. Hayatımızdaki en önemli gecelerden birindeyiz. **Allâh-u Te'âlâ** mübârek eylesin.

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri:

Allâh-u Te'âlâ'ya hamdolsun! Sizin gibi nurlu yüzler, faziletli Müslümanlar ile biraraya gelmeyi nasip etti. Biz, sizin **Allâh** yolunda **Allâh** için kardeşiniziz, bunun için kardeşlerimizi ziyarete geldik. Hicretten sonra **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in ilk işi muhâcirler ile ensârın arasında kardeşlik yapmak oldu. Demek ki en faziletli iş bu ki ilk bunu yaptı. Muhâcirler evsiz barksızdı, ev yapılacak, iş-güç bulunacaktı ama bunlardan önce en mühim mesele olan **Allâh** yolunda kardeşliği tesis etti. Her işin başı budur. **Rabb**imiz **Allâh** yolunda kardeşliğe teşvik etmiştir ve bu konuda:

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ﴾

"Ancak müminler kardeştir" *(Hucurât Sûresi:10'dan)* buyurmuştur.

Allâh-u Te'âlâ kardeşliği soy ile yani aynı ana babadan doğup aynı sulpten gelmekle değil de müminlik vasfıyla nitelemiştir. Yani Kur'ân-ı Kerîm'e göre arkadaşın Müslümansa senin kardeşin, değilse kardeşin değil demektir.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in babası **Abdullah Efendimiz** erken vefat etti.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* yetim büyüdü ama terbiyesi baba ve soy bağıyla değil de mânevi bir şekilde oldu. Zaten **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

«أَدَّبَنِي رَبِّي فَأَحْسَنَ تَأْدِيبِي.»

"Benim terbiyemi Rabbim verdi, bana ne güzel edep verdi" *(İbni Sem'ânî, Süyûtî, Câmi'u'l-ehâdîs, no:959, 2/88)* buyurmuştur.

Demek ki **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in medresesi olan bu din kardeşliği mânevi terbiye ile olmuştur. Bu ise anadan babadan aldığın terbiyenin daha ilerisidir. İşte bu mânevi toplantılar, mânevi birliktelikler, bir âlimden ders almak, bir şeyh efendinin yanında yetişmek nevinden bu kardeşlikler, bu sevgiler akraba ilişkisini, ana baba ilişkisini geçiyor. Çünkü burada bizzat **Allâh-u Te'âlâ**'nın terbiyesi devreye giriyor.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in birçok süt kardeşi vardır. Mesela **Osman ibni Ma'zûn Hazretleri**, Medîne'de ilk defnedilen muhâcir odur. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* onu çok severdi. Hatta kabrinin başına taş koydu ve orada: **"Kardeşimin mezarının işareti olur, yerini kaybetmeyeyim, hem ziyaretine gelirim hem de ailemden vefat edenler olursa onun yakınına gömerim"** buyurdu. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* oğlunu da onun yakınına gömdü.

Nitekim yine **Ebû Süfyan ibni Hâris**, **Şeymâ** ve **Ebû Seleme** *(Radıyallâhu Anhüm)* da **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in süt kardeşleridir. Amcası **Hazreti Hamza** *(Radıyallâhu Anh)* da yine **Efendimiz** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in süt kardeşidir. **Efendimiz** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bütün bu süt kardeşlerinin hepsine önem verirdi fakat **Ebû Bekr es-Sıddîk** *(Radıyallâhu Anh)*a verdiği değeri kimseye vermedi.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

«لَوْ كُنْتُ مُتَّخِذًا خَلِيلاً لاَتَّخَذْتُ أَبَا بَكْرٍ خَلِيلاً إِنَّ صَاحِبَكُمْ خَلِيلُ اللهِ.»

"Allâh'tan başka bir dostum olacak olsaydı Ebû Bekr'i dost seçerdim ama sizin arkadaşınız olan ben Allâh'ın dostuyum, (O da benim dostum, kullardan dostum yok. Ebû Bekr benim kardeşim ve arkadaşım)**"** *(Müslim,*

Fezâil:1, no:6327, 7/109) buyuruyor. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **Allâh**'ın huzurundaki kardeşlik ve mânevi yoldaki kardeşlikten dolayı **Ebû Bekr** *(Radıyallâhu Anh)*ın kardeşliğini her şeyden üstün tutmuştur.

Bizlerin de arkadaşları, dostları, akrabaları var ama bizler bu mânevi ortamdaki kardeşliği üstün tutmalıyız ve diğerlerine tercih etmeliyiz. Efdal olan aramızdaki mânevi kardeşliktir.

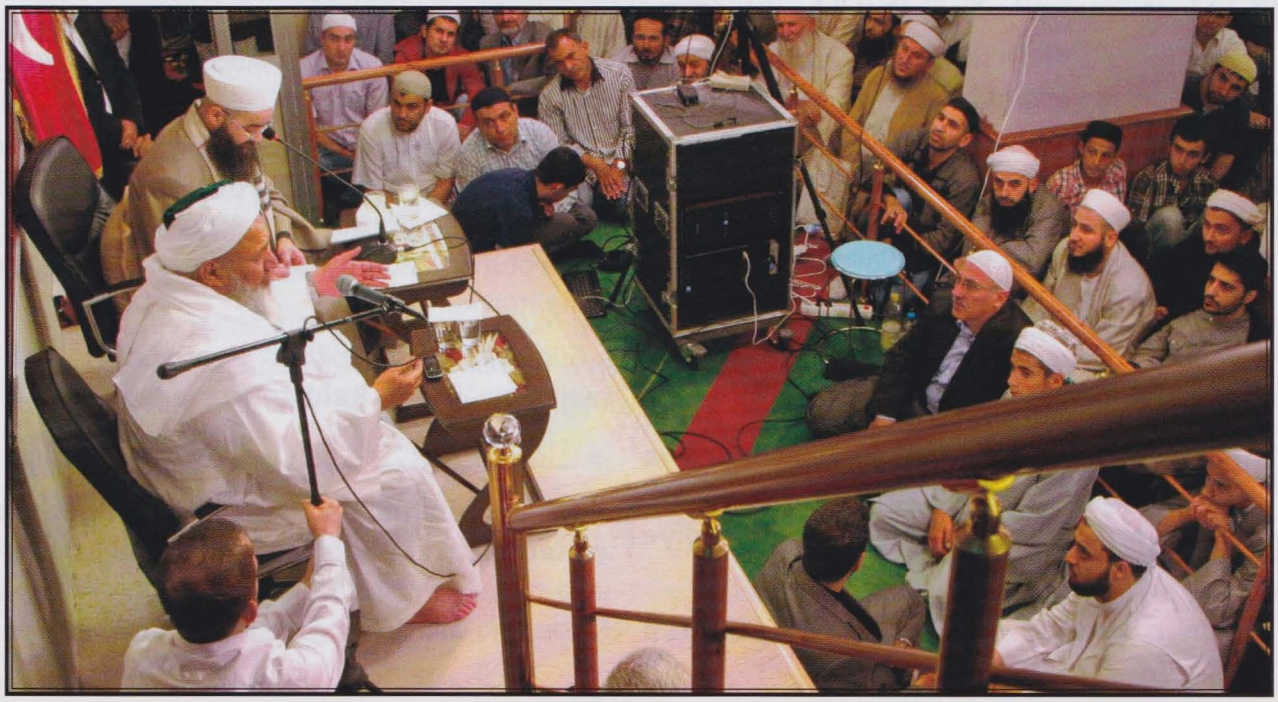
Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyuruyor:

«خَرَجَ رَجُلٌ يَزُورُ أَخًا لَهُ فِي اللهِ عَزَّ وَجَلَّ فِي قَرْيَةٍ أُخْرَى فَأَرْصَدَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ بِمَدْرَجَتِهِ مَلَكًا فَلَمَّا مَرَّ بِهِ قَالَ: أَيْنَ تُرِيدُ؟، قَالَ: أُرِيدُ فُلَانًا، قَالَ: لِقَرَابَةٍ، قَالَ: لا، قَالَ: فَلِنِعْمَةٍ لَهُ عِنْدَكَ تَرُبُّهَا، قَالَ: لا، قَالَ: فَلِمَ تَأْتِيهِ؟ قَالَ: إِنِّي أُحِبُّهُ فِي اللهِ، قَالَ: فَإِنِّي رَسُولُ اللهِ إِلَيْكَ أَنَّهُ يُحِبُّكَ بِحُبِّكَ إِيَّاهُ فِيهِ.»

"Bir adam Allâh yolundaki bir kardeşini diğer bir karyede ziyarete çıktı Allâh-u Te'âlâ o kimsenin kapısının basamağına bir melek gönderdi. O melek ziyarete geleni bekler, sonra yanından geçerken: 'Sen buraya niçin geldin?' diye sorar. O kişi de: 'Falanı görmek için' der. Melek: 'Akrabalık için mi?' diye sorar. O: 'Hayır' der. Melek: 'Sana bir iyiliği var da onun için mi?' O: 'Hayır' der. Melek: 'Peki niye geldin?' deyince: 'Ben onu Allâh için seviyorum' der. O zaman melek: 'Ben saba Allâh'ın elçisiyim, sana şunu bildiriyorum ki sen onu Allâh için sevdiğinden dolayı Allâh da seni seviyor' der." *(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:7919, 13/297)*

Âlimler diyor ki: "Bir insan nereye giderse gitsin, yola çıkarken orada bulunan âlimleri ziyaret etmek için niyet ederlerse, gidip dönünceye kadar sürekli melekler ona müjde verirler." Onun için muhakkak gideceğimiz yerlerde soralım: "Orada âlim bir zat var mı, sâlih kimselerden bir zat var mı?" diye, bu niyetlerle çıkalım yolumuza. Sizin bu toplantınız, bir araya gelmeleriniz **Allâh-u Te'âlâ**'nın özel melekler tayin ettiği toplantılardır. ***"Buhârî"*** hadîs-i şerîfinde **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ لِلّٰهِ مَلَائِكَةً يَطُوفُونَ فِي الطُّرُقِ يَلْتَمِسُونَ أَهْلَ الذِّكْرِ فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللهَ تَنَادَوْا هَلُمُّوا إِلَى حَاجَتِكُمْ، قَالَ: فَيَحُفُّونَهُمْ بِأَجْنِحَتِهِمْ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا، قَالَ: فَيَسْأَلُهُمْ

رَبُّهُمْ وَهُوَ أَعْلَمُ مِنْهُمْ: مَا يَقُولُ عِبَادِي؟، قَالُوا: يَقُولُونَ يُسَبِّحُونَكَ وَيُكَبِّرُونَكَ وَيَحْمَدُونَكَ وَيُمَجِّدُونَكَ، قَالَ: فَيَقُولُ: هَلْ رَأَوْنِي؟ قَالَ: فَيَقُولُونَ لَا وَاللهِ مَا رَأَوْكَ، قَالَ: فَيَقُولُ: وَكَيْفَ لَوْ رَأَوْنِي؟ قَالَ: يَقُولُونَ لَوْ رَأَوْكَ كَانُوا أَشَدَّ لَكَ عِبَادَةً وَأَشَدَّ لَكَ تَمْجِيدًا وَتَحْمِيدًا وَأَكْثَرَ لَكَ تَسْبِيحًا، قَالَ: يَقُولُ: فَمَا يَسْأَلُونِي؟ قَالَ يَسْأَلُونَكَ الْجَنَّةَ، قَالَ: يَقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ لَا وَاللهِ يَا رَبِّ مَا رَأَوْهَا، قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ عَلَيْهَا حِرْصًا وَأَشَدَّ لَهَا طَلَبًا وَأَعْظَمَ فِيهَا رَغْبَةً، قَالَ: فَمِمَّ يَتَعَوَّذُونَ؟ قَالَ: يَقُولُونَ: مِنَ النَّارِ، قَالَ: يَقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَا وَاللهِ يَا رَبِّ مَا رَأَوْهَا، قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ رَأَوْهَا؟، قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ مِنْهَا فِرَارًا وَأَشَدَّ لَهَا مَخَافَةً، قَالَ: فَيَقُولُ: فَأُشْهِدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ!، قَالَ: يَقُولُ: مَلَكٌ مِنَ الْمَلَائِكَةِ فِيهِمْ فُلَانٌ لَيْسَ مِنْهُمْ إِنَّمَا جَاءَ لِحَاجَةٍ، قَالَ: هُمُ الْجُلَسَاءُ لَا يَشْقَى بِهِمْ جَلِيسُهُمْ.»

"Şüphesiz Allâh'ın (kulların amellerini yazmakla görevlendirdiği yazıcı meleklerinden başka) **bir kısım melekleri vardır ki, bunlar yollarda** (sokaklarda) **dolaşırlar, zikir ehlini** (Allâh'ı ananları) **ararlar. Allâh'ı anan bir kavim bulduklarında birbirlerine: 'Aradığınıza gelin' diye seslenirler. Bunun üzerine melekler onları** (zikir ehlini) **dünyâ semâsına kadar kanatlarıyla kuşatırlar. Rableri onlardan** (meleklerden) **daha iyi bildiği halde meleklere: 'Kullarım ne söylüyorlar?' diye sorar. Onlar da: 'Seni tesbîh ediyorlar, tekbîr ediyorlar va Sana hamdediyorlar' diye cevap verirler.**

Bunun üzerine O (Rableri)**: 'Bu kullarım Beni gördüler mi?' diye sorar. Melekler: 'Hayır! Vallâhi onlar Seni görmediler' derler. O: 'Ya Beni görselerdi nasıl olurlardı?' buyurur. Melekler: 'Onlar Seni görselerdi, Sana ibâdetleri daha şiddetli, tâzîm** (ve hürmet)**leri daha kuvvetli, tesbihleri de daha çok olurdu' derler.**

O: 'Benden ne istiyorlar?' diye sorar. Melekler: 'Cennet istiyorlar' diye cevap verirler. O: 'Onlar cenneti görmüşler mi?' diye sorar. Melekler: 'Hayır! Vallâhi onlar cenneti görmemişlerdir' derler. O: 'Ya onlar cenneti görselerdi nasıl olurlardı?' buyurur. Melekler: 'Eğer görselerdi cennete karşı istekleri daha şiddetli, talepleri daha kuvvetli, rağbetleri de daha büyük olurdu' derler.

Rableri: 'O kullarım neden sığınıyorlar?' buyurur. Melekler: 'Ateşten!' diye cevap verirler. Allâh-u Te'alâ: 'Ateşi gördüler mi?' diye sorar. Melekler: 'Hayır! Vallâhi onu görmediler' derler. O: 'Ya görselerdi nasıl olurlardı?' buyurur. Melekler: 'Ondan daha çok kaçınırlardı ve korkuları daha çok olurdu' derler.

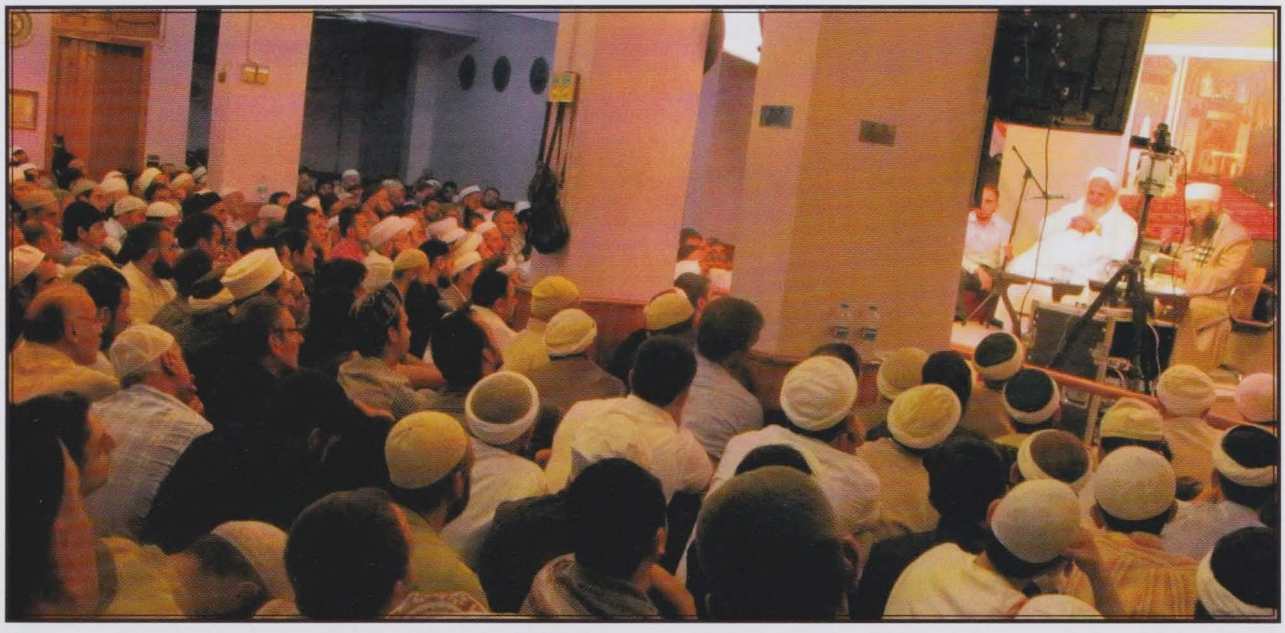
Bunun üzerine O, meleklere: 'Ey melekler! Ben sizleri şâhit tutuyorum ki, Ben bu zikreden kullarımı gerçekten mağfiret ettim (bağışladım)**' buyurur. Meleklerden birisi: 'O zikredenlerin arasında filan kişi var ki, onlardan değildi, ancak bir ihtiyâcı için gelmişti' der. O: 'Onlar** (Benim) **meclis arkadaşları**(m)**dır. Onlarla beraber oturan şakî** (mahrum) **olmaz.' buyurur."** *(Buhârî, De'avât:66, no:6045, 5/2353; Müslim, Zikir:8, no:2689, 4/2069; Tirmizî, De'avât:130, no:3600, 5/579)*

Bu ilim meclislerinde bulunmakta cihad vardır. Buradaki cihad, nefisle harp demektir. Yani nefsi ilimde tutmak, cihatta tutmak demektir. Bu mecliste oturmak adamı birçok şerden kurtarır, kaç günahtan kurtarır.

Günahsız geçirdiğin bir-iki saat ancak bu sohbetlerde vâki olur. **Rabb**im söz veriyor:

﴿وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا﴾

"Bizim yolumuzda cihad edenleri elbette yollarımıza kavuşturacağız (melekler mutlaka onları kavuşturacak)**."** *('Ankebût Sûresi:69'dan)*
Madem ki siz **Allâh** yolunda burdasınız, nef-

sinizle cihad ediyorsunuz, şerlerden korunuyorsunuz. **Allâh** sizi Kendisine ulaşacağınız yola kavuşturacak. Çünkü **Rabb**im sözünü bozmaz.

Özellikle bu mecliste gençlerin yoğun olduğunu gördüm, **Allâh-u Te'âlâ** sayılarını artırsın. Bir hadîs-i şerifte:

«إِنَّ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ لَيَعْجَبُ
مِنَ الشَّابِّ لَيْسَتْ لَهُ صَبْوَةٌ.»

"Allâh-u Te'âlâ yaşı genç olup da bâtıla meyletmeyen gencin hâline (o kadar memnun olur ki, onun bu hâline) **hayran kalır"** *(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:17371, 28/600)* buyruluyor.

Ey gençler! **Allâh**'ın size özel bir tecellisi var. Size rahmetiyle bakıyor, lütfuyla nazar ediyor, mağfiretiyle bakıyor. Çünkü sizin içinizde şehvet var, yaşınız genç, haramlara karşı meyliniz var ama siz şehveti bir kenara bırakıp buraya **Allâh** için geliyorsunuz ve **Allâh**'ın özel lütfuna mazhar oluyorsunuz. Madem ki bu şehveti terkediyorsunuz, size çok özel feyizler, bereketler ve tecellîler nasip olacak.

Ruhlar âleminde bedenlerimiz yaratılmadan bizler toplu halde geziyorduk, burada bir araya gelmek ruhlar âleminde de bir araya geldiğimizi gösteriyor.

Ruhlar âleminde görüşmüş olmasaydık bugün sizlerle buluşamazdık. Bu, ezelde sizin alnınıza yazılan yazıya işaret ediyor.

Nitekim hadîs-i şerîfte şöyle vârid olmuştur:

«اَلْأَرْوَاحُ جُنُودٌ مُجَنَّدَةٌ فَمَا تَعَارَفَ
مِنْهَا ائْتَلَفَ وَمَا تَنَاكَرَ مِنْهَا اخْتَلَفَ.»

"Ruhlar (bedenlere girmeden önce) **toplanmış ordulardır,** (evvelce) **tanışanlar** (dünyada birbirleriyle) **ülfet kurarlar,** (evvelce) **zıtlaşanlar dünyada da ihtilaf içerisinde olurlar."** *(Buhârî, Enbiyâ:3, no:3158, 3/1213)*

Yani ruhlar âleminde birleşip kaynaşanlar dünyada bir araya geldikleri zaman birbirinden nefret etmeden sevgiyle oturuyor. Ruhlar birbirinden aşlanır, üzüm üzüme baka baka kararıyor, bozuk meyvenin yanında sağlam meyva durmuyor. Takva sahibi insanlarla oturduğunuz zaman öyle bir merhem size bulaşıyor ki sizdeki bütün çatlakları kapatıyor. Âhiret meselelerinde aza kanaat etmeyin, âli himmet olun, yüksek düşünün, gayretli olun.

Bu saatlerini namazsız, abdestsiz, zikirsiz geçiren bu kadar insan var sokaklarda ne fırsatları kaçırıyorlar, bunların haline acımak lazım. Bunlara acıyın ve bir âyet olsun onlara duyurun, haberdar edin.

Hakkı duyurmak iki türlüdür. Birincisi; böyle bizim gibi oturarak helal haram konuşursun, bilgilendirirsin. İkincisi; bir insanı içki içerken görürsün, kumarda görürsün, gördüğünde kırıcı olmadan, merhametle, yumuşak vaziyette yaklaşarak onunla konuşup hakka davet edersen, onu günahlardan arındırırsan o kişinin bütün yaptıkları eksiksiz bir misli size yazılır. Nitekim hadîs-i şerifte:

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri, Gavs-ı Âzâm Mahmud Efendi Hazretleri'ni Ziyaret Etmeden Önce Hâne-i Saâdetin Bahçesinde Cübbeli Ahmed Hoca Efendi İle Hasbihal Ederken

«اَلدَّالُ عَلَى الْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ.»

"Bir hayra delâlet eden o hayrı yapan gibidir" *(el-Beyhakî, Şu'abu'l-îmân, no:7656, 6/116)* buyruluyor.

Allâh dostları bu yolları **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in medresesinden aldılar. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* salihlerle, iyi insanlarla oturup kalkmayı emretti. Kötülerin meclisinde bulunmayı nehyetti. **Ebû Mûsâ** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي مُوسَى رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَثَلُ الْجَلِيسِ الصَّالِحِ وَالسَّوْءِ كَحَامِلِ الْمِسْكِ وَنَافِخِ الْكِيرِ، فَحَامِلُ الْمِسْكِ إِمَّا أَنْ يُحْذِيَكَ وَإِمَّا أَنْ تَبْتَاعَ مِنْهُ، وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا طَيِّبَةً، وَنَافِخُ الْكِيرِ إِمَّا أَنْ يُحَرِّقَ ثِيَابَكَ وَإِمَّا أَنْ تَجِدَ مِنْهُ رِيحًا خَبِيثَةً.»

"İyi ve kötü meclis arkadaşlarının hâli, misk taşıyanla, körük üfleyene (kokucuyla, körükçüye) **benzer.**

Misk sahibi, ya sana (hediye) **verir veya ondan satın alırsın, ya da ondan güzel koku duyarsın. Körükçü ise, ya elbiseni yakar veya ondan pis koku alırsın."** *(Buhârî, Zebâih:31, no:5213, 5/2104; Müslim, Birr ve Sıla:45, no:2628, 4/146)*

Şair ne güzel söylemiştir:

إِذَا كُنْتَ فِي قَوْمٍ فَصَاحِبْ خِيَارَهُمْ
وَلَا تَصْحَبِ الْأَرْدَى فَتَرْدَى مَعَ الرَّدِي
عَنِ الْمَرْءِ لَا تَسْأَلْ وَسَلْ عَنْ قَرِينِهِ
فَكُلُّ قَرِينٍ بِالْمُقَارِنِ يَقْتَدِي

"Bir kavimde bulunduğun zaman
hayırlılarıyla arkadaşlık et,
Kötüyle arkadaşlık etme ki o âdî ile beraber
sen de helak olmayasın.

Kişiyi kimseye sorma, yakınından sor,
Zira her yakın mutlaka yakınına uyar."

Yine büyüklerimiz şöyle buyurmuşlardır:

«إِنَّ الْجَلِيسَ يَزْرَعُ الْأَخْلَاقَا
وَإِنْ نَافَقَ أَوْرَثَ النِّفَاقَا.»

"Kiminle oturuyorsan o kişi senin kalbine ahlak eker. İyi adamla otururşan iyi tohum eker. Oturduğun adam münafıksa kalbine münafıklık tohumu eker."

İbni 'Atâillâh el-İskenderî *(Rahimehullâh)*a âit ***"el-Hikemü'l-'atâiyye"*** isimli bir kitap var, büyükler:

«كَادَ الْحِكَمُ أَنْ يَكُونَ قُرْآنًا.»

"Az kalsın ***'Hikem'*** kitabı Kur'ân olacaktı" demişlerdir. Bazıları: "Kur'ân'dan başka bir şeyle namaz sahih olsaydı 'Hikem'le olurdu" demişlerdir. İşte o kitapta buyruluyor ki:

«لَا تَصْحَبْ إِلَّا مَنْ يُنْهِضُكَ حَالُهُ
وَيَدُلُّكَ عَلَى اللهِ مَقَالُهُ.»

"Sen ancak hâli seni ayağa kaldıran, sözleri de **Allâh**'a delâlet eden kimselerle arkadaşlık et."

Televizyon izlerken sanki televizyonu arkadaş ediniyorsunuz. Onunla gülüp, ağlıyorsunuz. Bunlar iyi işler değil. Hangi söz size **Allâh**'ı bulduruyorsa onu dinleyin, o sohbetleri dinleyin.

Eğer niyetiniz günahkâr adamı iyiye çevirmek ise hayırlıdır ama ona uymamak şartıyla! Sen kendine bak niyetinde sâbit misin? Nefsin sağlam mı? Diğer türlü sen de o arkadaşına uyar ve günahkâr olursun.

Kendime de sizlere de iyilerle, salihlerle sohbeti vasiyet ediyorum. İyilerin meclisine devam etmenizi ve kalbinizi muhafaza etmenizi vasiyet ediyorum. Kalbinizi muhafaza edin! **Ebu'l-'Inebe** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte:

«إِنَّ لِلّٰهِ أَنِيَةً مِنْ أَهْلِ الْأَرْضِ وَأَنِيَةُ رَبِّكُمْ قُلُوبُ عِبَادِهِ الصَّالِحِينَ وَأَحَبُّهَا إِلَيْهِ أَلْيَنُهَا وَأَرَقُّهَا.»

"Şüphesiz Allâh-u Te'âlâ'nın yer ehlinden bir takım kapları vardır. Rabbinizin kapları, sâlih kullarının kalpleridir.

Kalplerin Allâh'a en sevgilisi ise, en yumuşak ve en merhametli olanlarıdır" *(Taberânî, Zebîdî, İthâfü's-Sâde, 6/209; Ahmed ibni Hanbel, ez-Zühd, no:827, sh.223)* buyuruluyor.

Bu kalpler **Allâh-u Te'âlâ**'yı zikreden müminlerin kalpleridir. Bu kalpler de **Allâh**'ın nazargâhıdır. **Rabb**im kalbine bakıyor, sakın ola ki senin kalbinde **Allâh**'ın istemediği, seni harama sürükleyen şeyler görmesin. "Kalbim temiz olsun, temiz gözüksün" diyorsan, **Allâh**'ın istemediği hiçbir şeyi yapma, basit ve âdi işlerle uğraşma. Orada **Rabb**imizin sevmediği eğlenceler olmasın. **Rabb**imizin evini temiz tutalım ki, **Rabb**im nazar ettiği zaman nûrunu oraya kondursun. Bir hadîs-i şerifte:

«إِنَّ اللهَ لَا يَنْظُرُ إِلَى صُوَرِكُمْ وَأَمْوَالِكُمْ وَلٰكِنْ يَنْظُرُ إِلَى قُلُوبِكُمْ وَأَعْمَالِكُمْ.»

"Şüphesiz Allâh sizin sûretlerinize ve mallarınıza bakmaz, lâkin kalplerinize ve amellerinize bakar" *(Müslim, Birr:10, no:6708, 8/11)* buyuruluyor.

Seyyid İbrâhîm el Ahsâî Hazretleri, Mârifet Derneği'nden Gelen Talebelere Ders Okuturken

Yani **Allâh-u Te'âlâ** sizin görüntülerinize bakmaz. Güzelmiş, çirkinmiş, boyu uzunmuş, kısaymış, Türkmüş, Arapmış... **Rabb**im bunlara bakmaz. Kalbe bakar, iyilik bile yapıyor olsan kalbindeki niyete bakar. Beden seccadede peki kalbin nerede?! İşte **Allâh-u Te'âlâ** buna bakar. Kalplerimizi temiz tutalım!

"Buhârî"de **Nu'mân ibni Beşîr** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «أَلَا وَإِنَّ فِي الْجَسَدِ مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ، أَلَا وَهِيَ الْقَلْبُ.»

"Dikkat edin! İnsan bedeninde bir et parçası var ki o düzgün olursa bütün uzuvlar düzgün olur, o bozulursa bütün ceset bozulur. Âgâh olun ki o et parçası kalptir." *(Buhârî, Îman:37, no:52, 1/28)*

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri, Mârifet Derneği'nden Gelen Talebelere Ders Okuturken, Seyyid Hazretleri'nin Sol Yanında Medîne Eşrâfından Abdullâh Devlet Buhârî

Nasıl ki **Allâh-u Te'âlâ** bütün kâinatın sahibidir, işte bu bedende de hükümdar kalptir. **Rabb**im böyle yaratmıştır. **Allâh**'ın istemediği işleri, günahları, mekruhları ve vesveseleri kalpten uzak tutmak gerekir. Bu da zikirle, râbıta ile olur. Bu kalp temiz tutulursa, bütün uzuvları harekete geçirir. Gözün harama bakmaz, dilin zikreder, kulağın sohbet dinler, ayakların hizmete gider. Kalplerimizi muhafaza edelim, **Allâh** dostlarının ilim meclislerinden ayrılmayalım.

Sohbet Sonrası Sual-Cevaplar

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi:

Hayrettin Karaman gibi bazı ilahiyatçılar diyorlar ki, "İman şartı ikidir." **Allâh**'a ve âhirete inananlar cennete girerler. Bu konuda ne diyorsunuz efendim?

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri:

Bu akıl karışıklığıdır. Böyle şey olamaz, **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bunu reddediyor, nitekim **Ebû Mûsâ el-Eş'arî** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ سَمِعَ بِي مِنْ أُمَّتِي أَوْ يَهُودِيٌّ أَوْ نَصْرَانِيٌّ، فَلَمْ يُؤْمِنْ بِي لَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ.»

"Ümmetimden biri veya hangi bir Yahudi ya da Hristiyan beni duyar da, bana inanmazsa mutlaka cehenneme girecektir" *(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:19554, 4/396)* buyurmuştur.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e uymak şarttır. Bu hususta **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* buyuruyor ki:

«أُعْطِيتُ خَمْسًا لَمْ يُعْطَهُنَّ أَحَدٌ قَبْلِي.... كَانَ النَّبِيُّ يُبْعَثُ إِلَى قَوْمِهِ خَاصَّةً وَبُعِثْتُ إِلَى النَّاسِ عَامَّةً.»

"Allâh-u Te'âlâ bana benden önce kimseye verilmemiş beş haslet verdi, bu beş hasletten biri de şudur; evvelce peygamberler kendi kavimlerine gönderilirlerdi, ben ise bütün insanlığa umûmî olarak gönderildim." *(Buhârî, Mesâcid:23, no:427, 1/168)*

Yani "Ben bütün insanların peygamberiyim. Bütün insanlar bana uymak zorundadır" demektir. Peygamber insanlar ona uysunlar diye gelir. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in şerîatı önceki bütün şerîatların hükmünü kaldırmıştır. Bu konuda bütün Müslüman âlimler, bütün mezhepler ittifak etmiştir. Yani Tevrat ve İncil şerîatı şu anda kaldırılmıştır ve geçersizdir.

Câbir ibni Abdillâh *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyuruyor:

عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «لَوْ كَانَ مُوسَى حَيًّا بَيْنَ أَظْهُرِكُمْ، مَا حَلَّ لَهُ إِلَّا أَنْ يَتَّبِعَنِي.»

"Mûsâ *(Aleyhisselâm)* **sizin aranızda olsaydı, ona bile** (kendi şerîatını bırakıp) **bana uymaktan başkası helal olmazdı"** *(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:14672, 3/338)* buyurmuştur.

Mûsâ *(Aleyhisselâm)* gibi ülü'l-azm peygamberlerden biri dahi **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e uymak zorunda iken şimdi nasıl birileri çıkıp da: "Hristiyan ve Yahudi de cennete gidecek (!)" der?!

Bunları diyenlerin akılları karışmış. Bu işleri hep Bakara Sûresi'nin altmış ikinci âyet-i kerîmesinden çıkarmaya çalışıyorlar. **Rabb**imiz ne buyuruyor o âyet-i kerîmede:

﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالنَّصَارَىٰ وَالصَّابِئِينَ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾

"Şüphesiz o kimseler ki (önceki peygamberlere) **iman etmiştirler, bir de o kimseler ki Yahudi** (olarak, yeni bir şerî'at gelinceye kadar Mûsâ *(Aleyhisselâm)*ın tahrif ve neshe uğramamış olan şerî'atına tâbi) **olmuşturlar.**

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri Beraberindeki Hoca Efendilerle Hırka-i Şerif Câmiini Ziyareti Esnasında Hünkar Mahfilinde

Ayrıca (Kur'ân gelinceye kadar Îsâ *(Aleyhisselâm)*ın, değişime maruz kalmamış olan dinine uyan) **Hristiyanlar ve** (Nûh ile İbrâhîm

(Aleyhimesselâm) döneminde onların dini üzere bulunan) **Sâbiîler;** (bunların içerisinden) **her kim** (o günkü şerî'atın emrine göre) **Allâh'a ve o son güne inanmış, salih bir amel de işlemişse; onlar için Rableri nezdinde** (kendilerine ait) **ecirleri vardır.** (Kâfirler korkuya düştüğünde) **onlar üzerine hiçbir korku yoktur ve** (günahkârlar, kaçırdıkları mükâfatlara üzülecekleri zaman) **ancak onlar mahzun olmayacaklardır"** buyuruyor.

Bu hükümler **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in şerîatı gelmeden önceki Yahudi ve Hristiyanlardan kendi dinlerini yaşayanlar hakkındaydı. Yani bu âyet-i kerîme: "**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* geldikten sonra bir Hristiyan o din üzere kalırsa cennete girer (!)" demiyor. Onlar mutlaka cehenneme gireceklerdir.

İyi düşünelim, kafamızı çalıştıralım. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* Yahudilerle, Hristiyanlarla harp yaptı, savaştı, yurtlarına girdi, kalelerini aldı. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **Hirakl**'e ve onların ileri gelen krallarına mektup yazdı ve:

«إِنِّي أَدْعُوكَ بِدِعَايَةِ الْإِسْلَامِ أَسْلِمْ تَسْلَمْ.»

"Ben seni İslam'a çağırıyorum. Müslüman ol ki kurtulasın" *(Buhârî, Vahy:1, no:7, 1/7)* hitabıyla onları İslam'a davet etti. Bunlar **Allâh**'a şirk koşuyorlar, ortak koşuyorlar, **İsâ** *(Aleyhisselâm)*a hâşâ "**Allâh**" diyorlar, bunlar şirk içindedir. Böyle şirk içindeyken nasıl kurtulacaklar?!

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi:

Mustafa İslamoğlu *"Üç Muhammed"* kitabında açıkça: "Sahabe bedevi kültüründeydiler. Hudeybiye'de **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in abdest suyunu üzerlerine sürüyorlardı fakat bunu yaparlarken Peygamberimiz onlardan rahatsız oluyordu. Çünkü onlar onu sıkıyorlardı, rahatsız ediyorlardı, onlar anlayışsızlardı" diyor.

Aslında bu kişi Hudeybiye'de bulunan 1500 sahabe hakkında bunu söylüyor. Oysa bunlar cennet ile müjdelenmiş kimseler.

Başka bir yerde bir bedevînin yaptığı kaba muameleyi **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e tâzim eden bütün sahabeye mâl ederek yazmış. Bu konuda ne diyorsunuz efendim?

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri:

Eğer sahabenin **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e karşı edebine bakacak olursak bundan bir medrese yani bir ilim dalı çıkar. Sahabenin hiçbiri gözünü **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in yüzüne baktıramıyordu. Sahabeden hiçbir kimse **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in yüzüne dolu dolu bakmadı.

Mesela **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in kaşını, gözünü tarif edenlerin hepsi yaşık küçük olan sahabedir. **Hazreti Ali** *(Radıyallâhu Anh)* gibi **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*i küçük yaşta görenler ancak onun şemâil-i şerîfesini tarif edebilmiştir.

Çünkü yaşı büyük olanlar edebinden **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in yüzüne bakamazdı. **Ebû Bekr** ve **Ömer** *(Radıyallâhu Anhümâ)* gibi büyük sahabîler hep fısıltıyla konuşurlardı, tâ ki **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **"Sesinizi biraz yükseltin"** deyinceye kadar böyle yaparlardı.

Mesela bir keresinde namazda eksik kalan bir rekat meselesi hâsıl oldu ama kimse soramadı. **Hazreti Ebû Bekr** *(Radıyallâhu Anh)* orada, **Hazreti Ömer** *(Radıyallâhu Anh)* orada ama hiçbirisi **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in heybetinden soramadılar.

Mesela **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* in vefatından sonra birisi kabr-i şerîfin orada bir çivi çaksa hemen **Hazreti Âişe Annemiz** *(Radıyallâhu Anhâ)*:

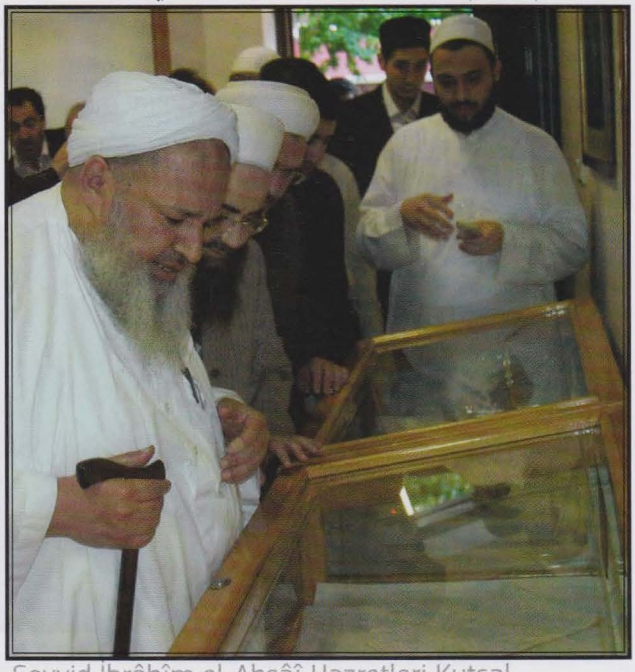
«لَا تُؤْذُوا رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِصَوْتِ الْمِسْمَارِ.»

"Çivi sesiyle **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e eziyet etmeyin" derdi. (Nitekim Osmanlılar çivi sesi çıkmasın diye çekiçlerin uçlarına lastik bağlarlardı.)

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* abdest suyunun dağıtılmasını kendisi emretti. Sahabe caiz olmayan bir iş yapmadılar.

Aksine bunu **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* emretti. **Hazreti Câbir** *(Radıyallâhu Anh)* hasta olduğunda **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* onu ziyarete geldi. **Hazreti Câbir** *(Radıyallâhu Anh)* bu olayı şöyle anlatmıştır:

«أُغْمِيَ عَلَيَّ فَتَوَضَّأَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ثُمَّ صَبَّ وُضُوءَهُ عَلَيَّ فَأَفَقْتُ.»

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri Kutsal Emânetleri Ziyaret Ederken

"(Hastalığımın şiddetinden) **bayılmıştım, Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **abdest aldı, sonra** (abdest) **suyu**(nu) **üzerime döktü ben de hemen ayıldım."** *(Buhârî, el-Edebü'l-müfred, no:511, 1/180)*

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* hangi bir sahabî hasta olsa, gidip orada abdest alıp, kendi abdest suyunu o sahabînin üzerine döktürüyordu, o hasta hemen iyileşiyordu.

Sahih hadislerde var bu olay. İnsanın deli olması lazım. Bu hususta bir cilt kitap yazılır, bu kadar rivâyet var. Yok "**Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in hırkası ziyaret edilmez", yok "Sakalı ziyaret edilmez" derler.

Sahabe **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in saçlarını suya daldırıp o suyu içiyorlardı. **Ümmü Süleym** *(Radıyallâhu Anhâ)* böyle yapıyordu. ***"Buhârî"***de var bu hadîs-i şerîf. *(Buhârî, İsti'zân:41, no:5925, 5/2316)*

Sahabe için "Kültürsüzdü, bilgisizdi" diyorlar hâşâ. Bunlar çok hatalı ve yanlış görüşlerdir. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **Efendimiz**'in bütün eserlerini ziyaret ediyoruz ve onlarla bereketlenmeye niyet ediyoruz. Aksi düşüncelere itibar etmiyoruz.

"Buhârî"de geçen rivayete göre; Hudeybiye'de **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **Efendimiz**'e müşrik heyeti geldi. Heyet geri döndüğünde **'Urve ibni Mes'ûd** ne dedi? "Ben bu kadar krallarla oturdum ama **Muhammed**'in adamları, ona o kadar hürmet ediyorlar ki, tükürüğünü yere düşürmüyorlar, burnundan bir şey çıksa yere düşürmüyorlar, yutuyorlar, üzerlerine sürüyorlar. Ben dünyanın hiçbir yerinde bir krala böyle hürmet edildiğini görmedim" dedi.

Demek ki bu teberrükler **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in izniyle, rızasıyla oluyordu. Mesela kendisine secde etmek için izin istediler ama secdeye izin vermedi. Ama abdest suyunu alıp üzerlerine sürdüklerinde seviniyordu.

Bunlar **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **Efendimiz**'in müsâdesi ile olan şeylerdir. Sahabenin burada bir yanlışı yoktur hâşâ. Sahâbe **Efendimiz** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in tükürüğünü, abdest suyundan sızan suları üzerlerine sürmek için kapışıyorlardı. *(Buhârî, Vuzû:39, no:186, 1/81; el-Beyhakî, Delâilü'n-nübüvve, 4/159)*

Kureyş'in elçisi **'Urve ibni Mes'ûd** sahabeyi böyle görünce gidip ne diye anlattı bu durumu? Sahabenin **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e hürmeti olarak anlattı.

Rasûlüllâh *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* **Efendimiz** bunu uygun görüyordu ki, sessiz duruyordu. Eğer rahatsız edecek bir davranış olsa zaten **Efendimiz** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* ikaz ederdi.

Arap örfünü en iyi bilen adamlar bu davranışları hürmet kabul ediyorken, sen nasıl: "Yanlış yapmışlar" diyorsun?!

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi:

Mustafa İslamoğlu gibi bazıları Ehl-i Beyt mezhebi diye bir mezhep olduğunu iddia ediyorlar, bunun aslı var mıdır?

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri:

On iki imam mezhebine âit bir kayıt, döküman yok. Tarihte yok böyle bir mezhep. Onlardan bazısı müçtehittiler fakat mezhepleri bize intikal etmedi.

Ca'fer-i Sâdık Hazretleri İmâm-ı Âzam *(Rahimehumellâh)*ın hocasıydı. Nasıl müctehid olmayacak, onlar da müctehiddi fakat mezhebin bize kadar gelmesi için kaidelerin düzenli ulaşması lazım. Mezhebin var olması başka, mezhebin bize kadar intikal edip kitaplarda kayıt altına alınmış olması başka.

Evzâ'î, **Süfyân-ı Sevrî**, **Leys ibni Sa'd** ve **İbni Ebî Leylâ** *(Rahimehumellâh)* gibi yüzlerce müctehid vardı o dönemde. Fakat bu müctehidlerin mezhepleri bize kadar intikal etmedi.

Ehl-i Beyt imamlarının rivâyetleri ***"Buhârî"*** ve ***"Müslim"*** gibi Ehl-i Sünnet kaynaklarında geçiyor.

Bu hadis kaynaklarının hepsinde Ehl-i Beyt imamlarının ismi geçiyor. Ehl-i Sünnet Ehl-i Beyt'ten gelen isnadlara önem vermiş, hatta maddî mânevî şifa olduğuna temas etmişlerdir.

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi:

Efendim! **Mustafa İslamoğlu** kitabında "Ehl-i Beyt mezhebine göre çıplak ayağa meshedilir" diye yazmış. Bu konuda ne dersiniz?

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri:

Bu hiçbir mezhepte yoktur. **Abdullâh ibni Ömer**, **Ebû Hureyre**, **Âişe Annemiz** *(Radıyallâhu Anhüm)* üçü de rivayet ediyor bunu. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* bir adamın topuklarının kuru kaldığını görünce:

عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «وَيْلٌ لِلْأَعْقَابِ مِنَ النَّارِ.»

"Cehennemde yanacak bu ökçelere yazıklar olsun" *(Buhârî, İlim:3, no:60, 1/33)* buyurmuştur. Topukta bir iğne ucu kadar yerin kuru kaldığını görse: **"Git çabuk yıka"** buyurmuştur.

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ أُمَّتِي يُدْعَوْنَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ غُرًّا مُحَجَّلِينَ مِنْ أَثَارِ الْوُضُوءِ.»

"Şüphesiz kıyâmet günü benim ümmetim abdest suyunun değdiği yerleri parlayarak gelecekler (bütün ümmetler arasında benim ümmetim öyle tanınacaklar)**"** *(Buhârî, Vuzû:3, no:136, 1/63)* buyuruyor.

Mesh giyersen üstüne mesh edersin ama çıplak ayağa mesh edersen topuklar kuru kalır, sağı solu kuru kalır. Bu büyük bir azâba neden olur. Ehl-i Beyt'in böyle bir görüşü asla yoktur.

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi:

Efendim! **Mustafa İslamoğlu** ters ilişki meselesine "Câiz" diyor ve "Ehl-i Beyt'in cumhûru bu görüştedir" diyor. Bu konuda ne dersiniz?

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri:

Ters ilişki bütün ümmetin görüşüyle ve ittifakıyla haramdır. İcmâdan zerre kadar ayrılan Ehl-i Sünnet mezhebinden çıkar. **Ebû Hureyre** *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerifte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyuruyor:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَنْ أَتَى كَاهِنًا أَوْ عَرَّافًا فَصَدَّقَهُ بِمَا يَقُولُ، أَوْ أَتَى امْرَأَةً فِي دُبُرِهَا فَقَدْ كَفَرَ بِمَا أُنْزِلَ عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.»

"Her kim falcıya veya kâhine gider de onun dediğini doğrularsa veya bir kadınla ters ilişkiye girerse Muhammed *(Aleyhis-selâm)*a indirilen (Kur'ân-ı Kerîm)**e küfretmiş olur."** *(Ahmed ibni Hanbel, el-Müsned, no:9532, 2/429)*

Bu adam Ehl-i Beyt'e nasıl iftira atabilir?! Asla Ehl-i Beyt'in görüşü bu değildir. Bunlar asla caiz değildir. Ehl-i Sünnet âlimlerini araştırmak lazım, hakîkî ilmi konuşan insanların meclislerinde bulunmak lazım yoksa helak oluruz.

Mesela bir kadın şerîat mahkemesine gidip: "Kocam beni ters ilişki yapmaya zorluyor" dese mahkeme hemen o kadını boşar. Bu kadar büyük bir mesele. **Allâh** bize hakkı bâtıldan ayırmayı nasip eylesin, bizi doğru yoldan ayırmasın.

Cübbeli Ahmet Hoca Efendi:

Efendim! "Teravih namazını **Hazreti Ömer** çıkarmıştır" diyorlar. Bu konuda ne dersiniz?

Seyyid İbrâhîm el-Ahsâî Hazretleri:

Teravih namazını **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* kendisi kıldı, üç gece de cemaate kıldırdı. **Hazreti Ömer** *(Radıyallâhu Anh)* cemaatin mescitte bölük bölük hâlinde kıldığını görünce **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in vefatıyla da farz olma endişesi kalmadığı için cemaati **Übeyy ibni Ka'b** *(Radıyallâhu Anh)*ın arkasında topladı. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

«اِقْتَدُوا بِاللَّذَيْنِ مِنْ بَعْدِي أَبِي بَكْرٍ وَ عُمَرَ.»

"Benden sonraki iki kişiye uyun; Ebû Bekr ve Ömer'e uyun" *(Tirmizî, Menâkıb:16, no:3662, 5/609)* buyurmuştur.

Bu kadar açık sahih hadis varken bu adamlar nasıl oluyor da **Hazreti Ömer** *(Radıyallâhu Anh)* a dil uzatıyorlar?! Ayrıca **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*:

«عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَ سُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ.»

"Benim sünnetime ve (benden sonraki) **râşid halîfelerin sünnetine sarılın"** *(Tirmizî, İlim:16, no:2676, 5/44)* buyurmuştur.

Allâh-u Te'âlâ'nın bu beldelere ve bütün âlemlere nimeti **Mahmud Efendi Hazretleri** *(Kuddise Sirruhû)*dur. Bunu nimet bilip şükredin, çünkü şükür, nimeti sürekli kılar.

Mahmud Efendi Hazretleri *(Kuddise Sirruhû)* takvâ sahibi, ilim sahibi, zikir sahibi, cihad sahibi, tasavvuf sahibi, haramlardan sakınan, şüphelerden sakınan büyük bir velîdir.

Onu ne kadar övsem de hep eksik kalır ve asla mübalağa yapmış olmam. Ben onun vasıflarını zikredecek durumda değilim, bundan âciz kalırım.

Bu kadar âlimler yetiştirdi, talebeler yetiştirdi, Mekke'de Medîne'de dünyanın her yerinde bunu görüyoruz. Ehl-i Sünnet'e ittibâları ve edepleri zaten takdire şayan bir durumdur. Hatta Arap âleminde "Sahabe asrını görmek isteyenler **Mahmud Efendi**'ye ve cemaatine baksın" denilmektedir.

Mahmud Efendi Hazretleri *(Kuddise Sirruhû)* nun kıymetini bilin, yolundan ayrılmayın!

Onunla birlikte olursanız, onun yolunda olursanız doğru yolda olmuş olursunuz. Kadın bilse ki kocası onun yolunda, o koca gece eve gelmese yine bir şey demez.

Onun yolunda huzur var, saadet var ama onun yolundan ayrıldığın zaman bütün âileler huzursuz ve mutsuz olur. Onun için **Allâh-u Te'âlâ Hacı Mahmud Efendi Hazretleri** *(Kuddise Sirruhû)*nun faziletlerini ve onun nûrunu cümlemizin üzerine yağdırsın.

Yâ **Rabb**i! Bu kulların istekleri var, her birinin dertleri var, burada dua isteyenler var, **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*in hürmetine, onun bahşına nasip eyle.

Hepsinin muradını ver yâ **Rabb**i! Dünya âhiretiniz mâmur olsun, geceniz mübarek olsun, **Allâh-u Te'âlâ** sâlihlerinden ve velîlerinden ayırmasın. Âmîn!

DOÇ. DR. NECDET TOSUN

İMÂM-I RABBÂNÎ'HAZRETLERİ'NİN HAYATI VE ESERLERİ

1. HAYATI - C

Ahmed Sirhindî'nin hayatını ele alan en eski menakıb/biyografi kitaplarında Ahmed Sirhindî'nin hapse atılma konusunun geçen yazımızda anlatılanlardan farklı boyutları görülmektedir. Ahmed Sirhindî'nin halifelerinden Muhammed Hâşim Kişmî'nin (ö. 1041/1631-32) *Berekât-ı Ahmediyye el-Bâkıyye* ya da *Zübdetü'l-makâmât* adıyla bilinen eserinde hapis olayı, Sirhindî'nin halifelerinden Şeyh Bedî'uddîn Sehârenpûrî'nin hayatının anlatıldığı bölümde ele alınmış ve olayda Şeyh Bedî'uddîn'in merkezî bir konumda olduğuna işaret edilmiştir.

Bu eserde anlatıldığına göre; Ahmed Sirhindî, müridi Şeyh Bedî'uddîn Sehârenpûrî'yi Agra'ya halife tayin etmiş ve kendisinden izin almadan bu şehri terk etmemesini söylemişti. Agra'da bir süre halkı irşad ile meşgul olan Sehârenpûrî şeyhinden izin almadan memleketi Sehârenpûr'a gitti. Oradan Sirhind'e geldi; ancak Ahmed Sirhindî izinsiz ayrıldığı için ona darılmıştı.

Sirhind'den Agra'ya dönen Sehârenpûrî, burada geniş bir mürid halkası oluşturdu. Müridleri arasında askerler de vardı. Sehârenpûrî, sohbetlerinde yanlış anlamalara sebep olabilecek bazı yüksek tasavvufî hâllere de temas ediyordu. Sonunda dedikodular padişahın kulağına ulaştı; padişah Sehârenpûrî'nin şeyhi olduğu için Ahmed Sirhindî'yi çağırttı ve hapse attırdı. (Kişmî, *Berekât-ı Ahmediyye*, s. 363.)

Kişmî'nin aktardığı bu bilgilerde bazı eksik noktalar bulunmaktadır. Zîrâ bir kişinin kendi memleketine gitmesi gayet doğal bir harekettir. Sirhindî'nin Sehârenpûrî'ye sadece bu sebeple darılmış olması, ya da Sehârenpûrî'nin sözleri yüzünden Sirhindî'nin cezalandırılması uzak bir ihtimaldir.

Bedreddîn Sirhindî (ö. 1054/1644'ten sonra) *Hazarâtü'l-kuds* isimli eserinde hapis olayını şöyle anlatır: Cihângîr, Ahmed Sirhindî'yi, bir mektubunda yer alan Hz. Ebû Bekr'in makamına ulaştığı şeklindeki ifadelerinden dolayı sorguladı. Sirhindî makul cevaplar verip açıklama yapınca padişah da onu cezalandırmaktan vazgeçti.

Ancak o esnada padişahın yanındaki birisi, Sirhindî'nin kibirli olduğunu

ve bu sebeple padişahın huzuruna girdiğinde saygı secdesi yapmadığını söyledi. Padişah bu sözler üzerine öfkelenip Sirhindî'yi hapsettirdi. Bu olaydan önce Cihangir'in oğlu Şah Cihan (Hürrem) bazı fıkıh kitapları ile birlikte Efdal Hân ve Hâce Abdurrahmân Müftî'yi Sirhindî'ye göndermiş ve padişaha saygı secdesi yapmanın caiz olduğunu, bunu yaparsa padişahtan bir zarar gelmeyeceğini söylemişti. Sirhindî ise bunun ruhsat olduğunu, azimetin ise Allah'tan başkasına secde etmemek olduğunu bildirmişti. (Bedreddîn Sirhindî, *Hazarâtü'l-kuds*, II, 115-116.)

Bedreddîn Sirhindî'nin bu rivayetinden, hapsin iki sebebi olduğu görülmektedir. Birincisi Sirhindî'nin mektubundaki Hz. Ebû Bekr'in makamına ulaşma ile ilgili cümleleri; ikincisi ise padişaha saygı secdesi yapmaması ve bu konunun bazı bürokratlar tarafından şikâyet mevzuu yapılması. Ancak bunlar, muhtemelen Sirhindî'nin hapsedilmesinin gerçek sebepleri değil, sorgulama esnasında öne sürülmüş bahanelerdir.

Muhammed Emîn Bedahşî'nin (ö. 1102/1691'den sonra) *Menâkıbu'l-hazarât* isimli eserinde, hapsin sebebi ile ilgili verdiği bilgiler, konunun başka bir yönüne (belki de gerçek yüzüne) ışık tuttuğu için oldukça önemlidir.

Bu esere göre, Cihangir, Şeyh Ahmed Sirhindî'yi söz konusu mektubundaki ifadelerinden dolayı sorgulamış, Sirhindî'nin makul açıklamaları üzerine ceza vermekten vazgeçmişti. O sırada padişahın yanındaki bazı kişiler: "Bu şeyh size selâmlama secdesi yapmadı, ordu içinde de çok müridleri var. Yakında bu kalabalık müridleriyle bir fitne çıkarabilir ve mülkünüze zarar verebilir"; "Şeyh Ahmed'in asker içinde o kadar çok müridi var ki, eğer isterse padişahlık iddiasında bulunabilir." dediler. (Muhammed Emîn Bedahşî, *Menâkıbu'l-hazarât*, vr. 39a, 40b.)

Bu esere göre, o dönemde padişahın veziri ve hizmetçileri çoğunlukla Şî'î idiler. (Bedahşî, *age*, vr. 39b.)

Ahmed Sirhindî'nin de Şî'ayı eleştiren mektupları ve müstakil bir risalesi olduğu için ona karşı öfke besliyorlardı. Padişahı, Sirhindî aleyhine kışkırtanlar bu kişilerdi. Bedahşî'nin verdiği bu bilgilere göre, hapsin gerçek sebebi olarak, Sirhindî'nin özellikle ordu içindeki müridlerinin çoğalması üzerine padişah ve yakınlarının kaygılanması ile Şî'î bürokratların Sirhindî'ye karşı husûmeti gösterilmektedir.

Muhammed İhsan Müceddidî'nin (ö. 1201/1787'den sonra) *Ravzatü'l-kayyûmiyye* isimli eseri ile diğer bazı geç dönem eserlerde hapsin sebebi anlatılırken yukarıdaki anafikir yakalanmış ve daha detaylı bilgi verilmiştir. Buna göre, Ahmed Sirhindî, halifesi Şeyh Bedî'uddîn Sehârenpûrî'yi başkent Agra'ya irşad için görevlendirmişti. Bedî'uddîn padişahın ordusu içinde tebliğ ve irşad ile meşgul olup birçok mürid edindi. Bunu haber alan Şî'î vezir Asaf Câh, pâdişâhı Şeyh Bedî'uddîn ve Ahmed Sirhindî aleyhinde yönlendirmeye çalıştı.

Sirhindî'nin bu kalabalık müridleriyle saltanat iddiasında bulunabileceğini öne sürdü. Padişah da Şeyh Bedî'uddîn'in sohbetine gidilmesini yasakladı; ayrıca Sirhindî hakkında bilgi toplamak üzere casuslar yolladı. Bu casuslar Sirhindî'nin, kendisini Hz. Ebû Bekr'den üstün gördüğünü bildirdiler.

O dönemde Şeyh Bedî'uddîn Agra'dan ayrılıp önce memleketine, sonra Sirhind'e geldi. Onun yokluğunu fırsat bilen bazı kişiler Agra'da dedikodu yapıp Şeyh Bedî'uddîn'in Ahmed Sirhindî ile beraber isyan hazırlığı yapmak için Sirhind'e gittiğini söylediler. Padişah da Sirhindî'yi huzuruna çağırdı. Hz. Ebû Bekr'in makamına ulaştığı iddiasını sordu, saygı secdesi yapmasını istedi ve sonunda hapsedilmesine karar verdi. (Muhammed İhsan Müceddidî, *Ravzatü'l-kayyûmiyye*, I, 298-316; Şarkpûrî, *İkinci Bin Yılın Yenileyicisi İmam Rabbânî*, s. 34-37.)

Ahmed Sirhindî, hapsedildiği tarih olan 1028 (1619) senesin-

den kısa bir süre önce halifelerinden Mîr Muhammed Nu'mân'a yazdığı bir mektupta, Hindûların Müslüman mabedlerini yıkmaya başladığını ve bu olayların Müslüman bir padişah döneminde vuku bulmasından üzüntü duyduğunu söyleyerek Cihangir'i üstü kapalı eleştirmişti. (Ahmed Sirhindî, *Mektûbât,* II, 233-234 (no. 92). *Mektûbât*'ın ikinci cildi h. 1025-1028 tarihleri arasında yazılan mektuplardan oluşmaktadır.)

Hapis olayının bu mektubun ardından gerçekleşmesi, sebeplerden birinin bu eleştiri olabileceğini de akla getirmektedir. Ahmed Sirhindî, Govâliyâr Kalesi'nde bir yıl hapis hayatı yaşadı. (Cihângîr *Tûzuk-i Cihangiri* adlı eserinde saltanatının 14. senesi olaylarını anlatırken Sirhindî'yi hapsettiğini, 15. senesi olaylarını anlatırken de serbest bıraktığını söyler. Ayrıca bk. Muhammed İkram, *Rûd-i Kevser,* Lahor 1996, s. 271; Fethullah Müctebâî, "Ahmed-i Serhindî", s. 51.)

Bazı kaynaklarda iki yıl (Gulâm Server Lâhûrî, *Hazînetü'l-asfiyâ,* Kânpûr 1312/1894, I, 613.) veya üç yıl (Bilgrâmî, *Sübhatü'l-mercân,* I, 137; Abdülmecîd el-Hânî, *el-Hadâiku'l-verdiyye fi hakâiki ecillâi'n-Naksbendiyye,* Kahire 1308, s. 183; Abdülhay Hasenî, *Nüzketü'l-havâtır ve behcetü'l-mesâmi' ve'n-nevâzır,* Leknev 1992, V, 48.) hapiste kaldığı kaydedilmiş ise de bu doğru değildir. Sirhindî bu bir yıl içinde hapisteki insanlara İslâmiyet'i öğretti, onları irşad etti. Bazı gayr-i müslimleri de Müslüman yaptı. (Bedahşî, *Menâkıbu'l-hazarât,* vr. 41a; Muhammed Murâd Kazânî Minzele-vî, *Tercümetü ahvâli'l-İmâmi'r-Rabbânî, Mu'arrabu'l-Mektûbât (ed-Dürerü'l-meknûnâtü'n-nefîse),* Mekke 1317 kenarında, I, 58-59.)

Yaşadığı sıkıntıların manevî ilerleyişine katkı sağlayacağını düşünüyordu. (Sirhindî, *Mektûbât,* III, 284 (no. 5).) Ancak dışarıdaki müridleri huzursuzdu ve padişaha zarar vermek istiyorlardı. Ahmed Sirhindî ise onlara mâni oldu ve: "Padişaha kötülük etmek, bütün insanlara kötülük etmektir." dedi. Müridlerinden biri sihirbazlardan öğrendiği bazı cümlelerle Sirhindî'nin muhaliflerine büyü yapıp onları ortadan kaldırmak istedi; ancak Sirhindî buna da mâni oldu. Bir sene sonra padişah verdiği cezadan pişman oldu ve Sirhindî'nin hapisten çıkmasına izin verdi. (Bedahşî, *ae,* vr. 41a-41b.)

Ravzatü'l-kayyûmiyye'de Ahmed Sirhindî'nin hapsedilmesi üzerine bazı vali ve komutanların rahatsız oldukları, aralarında anlaşarak Kabil valisi Mehabet Hân'ı padişaha karşı isyana teşvik ettikleri, Mehabet Hân'ın da padişahın ordusunu yenerek Cihangir'i esir aldığı, ardından Ahmed Sirhindî'nin hapisten serbest bırakıldığını anlatır. (Müceddidî, *Ravzatü'l-kayyûmiyye,* I, 323-331; Şarkpûrî, *age,* s. 38-41.)

Oysa bu olay Sirhindî'nin vefat tarihi olan h. 1034 (Aralık 1624) senesinden bir sene sonra Cumâde'l-âhire 1035'te (Mart 1626) vuku bulmuştur. (Mu'temed Hân, *İkbâlnâme-i Cihangiri,* Kalküta (Calcutta) 1865, s. 257; Muhammad Aslam, "Jahângîr and Shaikh Ahmad Sirhindî", *Journal of the Asiatic Society of Pakistan,* X/I (1965), s. 142.)

Cihangir, Sirhindî'yi hapisten serbest bırakırken (1029/1620) hediye olarak 1.000 rupye para verdiğini ve onu evine dönmek ile ordugâhta kendisinin yakınlarında kalmak arasında serbest bıraktığını söyler. Cihangir'e göre, Sirhindî bu hapis cezasının kendisi için iyi bir ders olduğunu söylemiş ve padişahın yakınında kalmayı tercih etmiştir. (Jahangir, *age,* II, 161.)

Sirhindî, padişahın yakınında bulunmayı, onu İslâmî konulara teşvik etmek için iyi bir fırsat olarak düşünmüş ve ordugâhta kalmayı tercih etmiş olabilir. Nitekim bazı mektuplarında padişahın meclisine katıldığını ve dinî konularda sohbet ettiğini anlatır. (Sirhindî, *Mektûbât,* III, 370-371 (no. 43).)

Ancak o dönemde müridlerine ve oğullarına yazdığı bazı mektuplarda kışlada zorla kaldığını, sabrettiğini, sultan tarafından bir engelleme olduğunu söyleyerek bir nevi yarı hapis hayatı yaşadığını ima etmektedir. (Sirhindî, *age,* III, 449 (no. 78); 462 (no. 83); 526-527 (no. 106).)

Cihangir, Ahmed Sirhindî'yi gitmek ile kalmak arasında serbest bıraktığını söylemiş ise de, Muhammed Hâşim Kişmî, onun "padişahın baskısı ile" orduda kal-

dığını ifade etmiştir. (Kişmî, *Berekât-ı Ahmediyye*, s. 159 (ez müzâhamet-i sultân-i vakt).)

Dolayısıyla bazı kaynaklardaki "Kışlada kalmak şartıyla zindandan serbest bıraktı." (Bilgrâmî, *Sübhatü'l-mercân*, I, 137; Abdülmecîd Hânî, *el-Hadâiku'l-verdiyye*, s. 183.) cümlesi, ilk dönemler için muhtemelen daha doğrudur. Ahmed Sirhindî'nin bu dönemde padişahın askerleriyle birlikte iki üç sene boyunca bazı şehirlerde dolaştığı bilinmektedir. (Kişmî, *age*, s. 159.)

Yine bu dönemde h. 1031 (1622) senesinde Muhammed Hâşim Kişmî, Ahmed Sirhindî'nin mektuplarını derleyerek *Mektûbât*'ın üçüncü cildini meydana getirmiştir. Daha sonra yazılan mektupların sayısı oldukça az olduğundan, bunlar da üçüncü cildin sonuna eklenmiştir. (Ahmed Sirhindî, *Mektûbât*, III, 274-275 (derleyenin mukaddimesi); Kişmî, *Berekât-ı Ahmediyye*, s. 240-241. Bazı kaynaklarda *Mektûbât*'ın üçüncü cildinin ilk hâlinin 1033'te derlendiği kayıtlıdır, bk. Sirâc Ahmed Hân, *Sinîn-i Ahd-i Müceddidî*, s. 605.)

Ahmed Sirhindî'nin h. 1032 (1623) senesinde Ecmîr'de (Ajmer) olduğu bilinmektedir. O dönemde padişah Cihângîr de Ecmîr'de idi. Cihângîr 55. doğum gününde (17 Rabîu'l-evvel 1032) yakınlarına hediyeler dağıtırken Sirhindî'ye de 2000 rupye para hediye etmiştir. (Jahangir, *age*, II, 276; Muhammad Aslam, *agm*, s. 143.)

Bu dönemde Sirhindî ile padişahın iyi ilişkiler içinde oldukları görülmektedir. 1033 (1623-24) senesinde tam olarak serbest olduğu görülen Ahmed Sirhindî, bu senenin Rabî'u's-sânî ayında (Ocak-Şubat 1624) kendisini ziyarete gelen oğullarıyla birlikte Ecmîr'den Sirhind'e dönmüş ve ömrünün son yılını memleketi olan Sirhind'de geçirmiştir. (Kişmî, *age*, s. 282-284.; Bedreddîn Sirhindî, *Hazarâtü'l-kuds*, II, 105, 205-206; Muhammed Fazlullâh Kandehârî, *Umdetü'l-makâmât*, Kabil 1397/1977, s.342. Bazı kaynaklarda Cihangir'in h. 1032 senesinde Sirhind kasabasına uğradığı ve orada Ahmed Sirhindî'nin ziyafet sofrasına iştirak ettiği kayıtlıdır, bk. Şarkpûrî, *age*, s. 43; Gulâm Mustafa Hân, *Sinîn-i Ahd-i Ma'sûmiyye*, *Mektûbât-ı Ma'sûmiyye* başında, I, 16. Ahmed Sirhindî'nin h. 1032'de Ecmîr'de olduğu ve buradan h. 1033 senesinde Sirhind'e geldiği bilindiğine göre (bk. Muhammed Fazlullâh, *age*, s. 342) ziyafetle ilgili bu rivayet kuşkuyla karşılanmalıdır.)

Ahmed Sirhindî son zamanlarını münzevî bir şekilde geçirdi. Cuma namazı haricinde evinden çıkmıyordu. Vefatından birkaç ay önce nefes darlığı çekmeye başladı. 28 Safer 1034 (10 Aralık 1624) tarihinde vefat etti ve doğum yeri olan Hindistan'ın Sirhind kasabasında defnedildi. (Kişmî, *age*, s.292-293; Bedreddîn Sirhindî, Hazarâtü'l-kuds, II, 208; Bedreddîn Sirhindî, *Visâl-i Ahmedî*, (nşr. Gulâm Mustafa Hân), Karaçi 1388/1968, s.6, 12, 26. Bir başka takvim hesabına göre vefatı 29 Safer gününde olmuştur.)

Vefat ettiğinde şemsî takvim hesabıyla 60 yaşında idi. Müridlerinden Bedreddîn b. İbrâhîm Sirhindî onun son aylarını, vefatını ve defnedilişini *Visâl-i Ahmedî* isimli eserinde anlatmıştır.

Kaynaklarda belirtildiğine göre, Ahmed Sirhindî'nin teni beyaza meyyal buğday renginde idi. Kaşları uzunca, siyah ve arası açık idi. Gözleri irice, biraz çekik, beyazı tam beyaz ve siyahı tam siyah idi. Burnu yüksekçe ve ince (dar), sakalları uzun ve dörtgen idi. Başında sarık bulunur, sarığın uzantısını (destarın şemlesini) arkasına, omuzlarının arasına salardı. Üzerine cübbe giyer, şalvarının paçaları da kısa olurdu. (Bedreddîn Sirhindî, *age*, II, 40, 59, 92, 155.)

Ahmed Sirhindî vefat ettiğinde geriye birkaç yetişkin çocuk, birçok halife, çok sayıda mektup ve birkaç risale bırakmıştır.

Babasının vefatından sonra 1008 senesinin Rabî'u'l-âhir ayında (Ekim 1599) Ahmed Sirhindî hacca gitmek için Sirhind'den yola çıktı. (Ahmed Sirhindî, *Mebde' ve Me'âd*, Karaçi 1968, s. 10.)

-Devam edecek inşâallâh-

OSMANLI PADİŞAHLARI VAKIFLARA EL KOYABİLİR MİYDİ?

Vakıf kelimesi Arapça kökenli bir kelimedir. Sözlükte **"bir şeyi daimî olarak durdurmak"** anlamına gelmektedir. Ancak geniş kapsamlı düşünüldüğünde **"bir malı özel mülkiyetten çıkarıp, çıkarlarını sonsuza kadar bir hayır işine ayırarak saklamak"** anlamına gelmektedir. Bizim uygarlığımızdaki asıl bilinen anlamı da budur.

Bugünkü anlayışımız çerçevesinde, vakıflar için **"toplumda sosyal dayanışmanın sağlanması, bir tür yardımlaşma, bir şekilde muhtaç olan insanlara yardım etme, vb. amacıyla kurulan sosyal kurumlardır'** denilebilir. Ama vakıf etmenin anlamı bu cümlenin de sınırları fazlasıyla aşmaktadır. Bir kere, hiçbir şey beklemeden bir mülkü, serveti, binayı veya araziyi, vb. sadece insanların yararına sarf edilmek üzere bağışlama başlı başına anlaşılması gereken bir durumdur.

Vakfın maldan veya mülkten yararlanma hakkını kamu yararına, bir başka deyişle ona muhtaç olan Allah'ın kullarına ayırmayı devamlı hale getirmek için de bazı tedbirler alınır. Çünkü insanların faydasına ayrılan mal-mülk, sadece o zamandaki insanların yararlanmasıyla sınırlı değildir. Gelecek kuşaklar için de geçerlidir. Böylece vâkıfın karşısına zamana hükmetme gibi bir mesele çıkmaktadır. Bu gelecek zamanın ucunu tutmayı sağlamak için vakfiyeye (vakfedildiğine dair yazılı belge) maddeler, hatta uyarılar konulur. Böylece o malı-mülkü gelecekte kullanacak olanların kötüye kullanmalarının önüne geçmek için, bir nevi yoldan sapmalarına karşı tedbirini alır. Mesela, Şeyhülislam Karaçelebizade Abdülaziz Efendi'nin Bursa'daki **"Mütfi Suyu"** vakfiyesinde, **"çeşmelerin Allah rızası için yapıldığını ve suyunu amacı dışında kullananlara Allah'ın lanet edeceği"** yazılmıştır.

Nitekim Fatih Sultan Mehmet'in de Ayasofya vakfiyesinde bu ulu mabedi vakfediliş amacı dışında kullananlara ağır bir dille lanet ettiğini şöyle ifade etmiştir:

"Allah'ın mescidlerinde o'nun adının anılmasına engel olan ve onların harap olmasına çalışandan daha zalim kim vardır! Aslında bunların oralara ancak korkarak girmeleri gerekir. Başka türlü girmeye hakları yoktur. Bunlar için dünyada rezillik, ahirette de büyük azap vardır." (Bakara Suresi / 114.Ayet)

İşte bu benim Ayasofya Vakfiyem, dolayısıyla kim bu Ayasofya'yı camiye dönüştüren vakfiyemi değiştirirse,

bir maddesini tebdil ederse onu iptal veya tadile koşarsa, fasit veya fasık bir teville veya herhangi bir dalavereyle Ayasofya Camisi'nin vakıf hükmünü yürürlükten kaldırmaya kastederlerse, aslını değiştirir, füruuna itiraz eder ve bunları yapanlara yol gösterirlerse ve hatta yardım ederlerse ve kanunsuz olarak onda tasarruf yapmaya kalkarlar, camilikten çıkarırlar ve sahte evrak düzenleyerek, mütevellilik hakkı gibi şeyler ister yahut onu kendi batıl defterlerine kaydederler veya yalandan kendi hesaplarına geçirirlerse ifade ediyorum ki huzurunuzda, en büyük haram işlemiş ve günahları kazanmış olurlar.

Bu sebeple, bu vakfiyeyi kim değiştirirse, Allah'ın, Peygamber'in, meleklerin, bütün yöneticilerin ve dahi bütün Müslümanların ebediyen **LANETİ ONUN VE ONLARIN ÜZERİNE OLSUN**, azapları hafiflemesin onların, haşr gününde yüzlerine bakılmasın.

Kim bunları işittikten sonra hala bu değiştirme işine devam ederse, günahı onu değiştirene ait olacaktır.

Allah'ın azabı onlaradır. Allah işitendir, bilendir.

Fatih Sultan Mehmed Han - 1 Haziran 1453 (Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü'nde Bulunan Ayasofya İle İlgi Arapça Vakfiyenin Tercümesi)

Bugünkü, fakirlere sembolik yardımlarda bulunmanın dışında kapsamlı bir hayır yarışıdır Vakıf olgusu. Adeta o zamanın insanları bir hayır cinnetine tutulmuş gibidirler. Bundan olsa gerektir ki, vakıflar Selçuklu ve Osmanlı Medeniyetinde toplum yaşamının neredeyse birçok alanını kapsamaktadırlar. Eski medeni hukuk hocalarından Esat Arsebük'ün şu satırları vakıfların yerini bize şöyle anlatmaktadır:

"Vakıflar sayesinde bir adam vakıf bir evde doğar, vakıf beşikte uyur, vakıf mallardan yer ve içer, vakıf kitaplardan okur, vakıf bir okulda hocalık eder, vakıf idaresinden ücretini alır, öldüğü zaman vakıf bir tabuta konur ve vakıf bir mezarlığa gömülürdü".

Selçuklu Devletinden örnek verirsek, Gordolevsky isimli Rus tarihçi Doğu Anadolu Tarihini sadece o döneme ait Selçuklu vakıf belgelerini kullanarak yazmıştır. Bugün Anadolu'nun içlerinde gördüğümüz hanları, kervan sarayların, hamamların, hastanelerin, şifahanelerin, medreselerin birçoğu vakıftır...

Neler vakıf edilmekteydi diye sorarsak, karşımıza çıkan cevap hayatı kapsayan her şeydir. Din bilimleri eğitim kurumları birer vakıf olduğu gibi sibyan mektepleri (çocuk okulları), idadiler (liseler), rüşdiyeler (ortaokullar), darülfünun (üniversiteler -saraydaki Enderun Mektebi hariç-) hepsi vakıftır. Sağlık hizmetleri (hastaneler, şifahaneler) birer vakıf olarak hizmet vermiştir. Aynı şekilde su, kanalizasyon gibi belediye hizmetleri de vakıfların kapsama alanına girmiştir. Hatta İstanbul'da halen çalışan 'Vakıf Menba Suları İşletmesi', bu eski su vakıflarından bir örnek olarak aramızda yaşamaya devam etse de vakfiyesine uygun olarak işletilip işletilmediği tahkike muhtaçtır.

Vakıfların Osmanlı'da ve Cumhuriyet döneminde "sosyal bütünleşme"yi sağlayıcı fonksiyonu çok büyüktür. Osmanlı'da "köprü, yol, sebil, kervansaray, çeşme, kemer, kanal gibi bayındırlık hizmetlerinin yanı sıra kale, istihkâm, gemi, donanma inşası gibi askerî hizmetlerin de tamamı değilse bile bir kısmı" vakıflar tarafından yapılmıştır.

Bu bilgiler ışığında baktığımızda vakfın Osmanlı insanı açısından taşıdığı değer biraz daha belirginleşmektedir. Geçmişte sadece şehirlerde fakir fukara için yapılan sadaka taşlarını, dükkânlara giderek veresiye yazdıranların borçlarını sildirenleri (**"zimem defterleri"** deniliyordu bunlara), sebilleri, kuyuları, aşevlerini hatırlayarak vakfın bu toplumun derin damarlarında gezen eden anlamını daraltmamak gerekir. Bugün Anadolu köylerini gezdiğinizde yol üzerindeki meyve ağaçlarının yolculara vakfedildiğini, yani tarla sahibinin bu ağaçların meyvelerini yoldan geçenlerin yemesi için ayırdığını ve onlardan ne kendisinin yararlandığını, ne de ailesini yararlandırdığını kolayca görürsünüz.

Bunlar adı konmamış, hukukî nitelik kazanmamış vakıflarımızdır.

Bunlara ömürlerini bir türbeye, bir aşevine, bir hastaneye, velhasıl topluma yararlı bir işe vakfeden **'"vakıf insanları"** eklediğimizde Osmanlı toplumunun adeta bir **"vakıf toplumu"** olduğunu söylemek mecburiyetinde kalırız. Evet Osmanlı toplumu bir vakıf toplumu, insanı da bir vakıf insanıdır. Vakıf insanı, bütün yaşamını kendisinin değil insanların faydasına ayırmış, sadece insanlara hizmet için yaşayan insan demektir.

Kısaca, Osmanlı medeniyeti, ekonomisinin yaklaşık yüzde 15-20'sini emanet ettiği vakıfların omuzları üzerinde duran bir **"vakıf medeniyeti"** olarak anılsa yeridir (Mustafa Armağan).

Dinimizin, yardımlaşmayı ve ihtiyacı olanlara destek olmayı dinin temellerinden sayması vakıfların bu derece gelişmesi ve yaygınlaşmasını sağlamıştır.

Cumhuriyetin ilanından itibaren bu vakıf kavramının önce bir dönem hafife alınması, sonra da unutulması bu vakıf kültürünü kaybettiğimizi de göstermekte değil midir? Bin yıllık engin bir maziden gelen ve Türk-İslam kültürünün derin izlerini taşıyan sayısız vakıf eserlerin cumhuriyetten sonra peşkeş çekilmesi, talan edilmesi, fıkha mugayir olarak satılması neticesinde tüm Osmanlı coğrafyasında büyük bir kargaşaya sebep olmuştur.

Oturduğun evin aslında bir mescit olduğunu biliyor musun? Biliyorum tabii. Yer yatağını tam da mihrabın önüne koymuşsun bak, bir önemi yok mu senin için? Yok abla, benim için hiçbir önemi yok. Urfa'da bir mescit, Hindiye Tekkesi'nin mescidi... Avludan geçip içeriye giriyoruz. Eski mescit, loş ve dağınık bir oda şimdi, havada yoksulluk kokusu var, yer yatağında fanilalı bir genç oturuyor, kız kardeşi ayakta. Yıllık cüzi bir kira veriyorlarmış ev sahibine; yani mescidin sahibine... Bu kez Bursa'dayız. Elmalık Mescidi'nin penceresinde bir güvercin ve Türk bayrağı... Dışarıda çamaşırlar kuruyor ve işsiz güçsüz bir adam gülerek bize yaklaşıyor;

- "Bakın bayrağa, güvercine, savaşlar olmasın, hep barış olsun."

Yedi çocuğuyla Van'dan göçmüş bu adam, şehit haberlerinin geldiği gün taşkınlık olur korkusuyla safını belli etmek istiyor. Ama biz, artık bir mescide benzemeyen harabeyle ilgiliyiz:

- Kaç yıldır oturuyorsun burada?

- İki yıldır

- Eskiden bir mescitmiş burası.

- Biliyorum; ama mecburum. Çok çocuk var, kimse ev vermiyor. Bir hafta dışarıda yattıktan sonra buraya yerleştik.

Penceresine "**satılık**" diye yazmışlardı, kâğıdı söktük ve içeri girdik. Bozuk bir lavabodan sızan suyla ıslanmış içerisi, çocuklar işe, anne kömür yardımı alabilmek için belediyeye gitmiş. Mescidin son sahibi, sorun çıkarmamış, "**satılık**" ilanı evin bir köşesine kaldırılmış. Yönümüzü Sivas'a çevirelim şimdi. Gazezler Sokağı'nda yeni yapılmış pembe, rüküş bir apartman. Yerinde Oğlançavuş Camii yükselirmiş vaktiyle. Cami önce satılıp sonra yıkılınca sırasıyla bir ev ve tenekeci dükkânı yapılmış arsaya. Bir cami başka neye dönüşebilir? Selçuklu eseri İplikçi Camii'nin kapısında iki Hitit aslanı, içerideki Roma-Helenistik çağının tanrı ve tanrıça heykellerini bekliyor. Burası cami değil artık, Âsarı Atika Müzesine sığmayan eserlerin nakledildiği bir arkeoloji müzesi. 1960'larda Konya'da çocuk olanlar, aslanlara yaklaştıklarında bekçinin onları nasıl kovaladığını anlatıyor bugün hâlâ...

Cumhuriyet döneminde satılan, peşkeş çekilen camilerde ve diğer vakıf eserlerinde oturan hiç kimse hayatından memnun değil.iki yakaları bir araya gelmiyor.

CAMİLER VE MESCİTLER NEDEN SATILDI

Mescitler ve camiler nasıl oldu da şahıs eline geçti? Alınıp satılabilir bir gayrimenkule dönüştü? Camilerin İkinci Dünya Savaşı döneminde buğday ambarına, kışlaya hatta ahıra çevrildiği kulağımıza çalınmıştır da acele düzenlenmiş raporlar, gazete ilanları ve açık artırmalarla haraç mezat satıldığı pek bilinmez. Sanat tarihçileri ve yerel tarihçiler konuya vâkıf; ancak Erzurum, Amasya, Tokat gibi bazı illerde, şehrin tarihi üzerine nice kitaplar yazmış insanların bile "**cami satışı**"nı ilk kez duyması uygulamanın üstünün örtüldüğü izlenimi uyandırıyor. Meseleyi anlaşılır kılmak için 1924'e dönelim. Şer'iye ve Evkaf Vekâletinin kaldırılıp yerine Evkaf Umum Müdürlüğü'nün kurulması cami ve mescit satışlarının ilk adımı olarak değerlendirilebilir.

Vakıfların tasfiyesi hakkında proje hazırlayan müdürlük bir "**Tasfiye Komisyonu**" oluşturarak vakıf mallarının büyük bölümünü diğer kamu kurumlarına devretmiş, yapıyı küçültmek ve personel sayısını azaltmak amacıyla hayrat, akar ayrımı yapmadan bütün vakıf mal varlığını satmaya gayret etmiştir. Öyle ki 1927'lere gelindiğinde, üzerinde hiçbir tasarruf yapılmayan tek vakıf eseri cami ve mescitlerdir.

Onların satışı da çok gecikmeyecektir elbette.

Vakıflar Umum Müdürlüğü ne yapmaya çalışıyordu, ibadete mahsus mekânları bile satacak kadar fakir mi düşmüştü? Ecdadımızdan kalan bu camileri satmanın, Cumhuriyetin ilk yıllarındaki para buhranıyla açıklamak yeterli değildir. **"Camilerin satılışı aslında siyasî bir karardır. Devlet kendi egemenliğinden başka iktisadî ve politik bir güç istememiştir. Osmanlı ve Selçuklu izlerini silme ve dolayısıyla İslamiyet'ten uzak bir nesil yetiştirme ideali bu kararın sebeplerinden biridir."** Selçuk Üniversitesi öğretim üyelerinden Caner Arabacı da cami satışlarının çok yönlü Batılılaşma projesinin bir parçası olduğu görüşünde. Konya vakıflarıyla ilgili araştırma yaparken, bir dönem "**vakıf**" yerine "**tesis**" sözcüğünün kullanıldığını fark eden Arabacı: **"Vakıf kelimesinin çağrıştırdığı geniş bir inanç ve kültür alanı var."** diyor. **"Eserinizi Allah rızası için kalıcı hâle getiriyorsunuz. Osmanlı medeniyeti bir vakıf medeniyetidir. Hatırlattığı bu derunî anlamı ortadan kaldırmak istediler."** Camileri, mahalle mescitlerini fazla bulup da satmaya kalkışanlar, "**Biz ki minareler ve ağaçlar arasında ezan seslerini işiterek büyüdük.**" diyen Yahya Kemal'den kaç fersah öteye düşer? Yoksa onlar, şairin "**havası ve toprağı Müslümanlık rüyasıyla dolu**" diye tarif ettiği semtlere hiç uğramamış mıdır? "**Ezansız Semtler**" makalesinde, **"Ah! Büyük Cetlerimiz!"** diye iç geçirir Yahya Kemal: **"Onlar da Galata, Beyoğlu gibi Frenk semtlerine yerleşirlerdi; fakat yerleştikleri mahallede Müslümanlığın nuru belirir, beş vakitte ezan işitilir, asmalı minare, gölgeli mescit peyda olur, sokak köşesinde bir türbenin kandili uyanır, hâsılı o toprağın o köşesi imana gelirdi."** Mabetlerin satılmasına bu zaviyeden bakıp, asmalı minarelerin, gölgeli mescitlerin "**o toprakların o köşesi**" imana gelmesin diye yok edildiğine inanırsak çok mu art niyetli oluruz? Diyelim ki ibadethanelerimiz peş peşe girdiğimiz savaşlarda verdiğimiz binlerce şehit yüzünden cemaatsiz kaldı ve bir kısmını elden çıkarmak elzem oldu. Mübadele sonrasında cemaatsiz kalan kiliseleri nereye koyacağız?

Dr. Nazif Öztürk, 1926-1972 yılları arasında üç bin civarında cami, mescit ve bunların arsasına karşılık, üçü arsa olmak üzere toplam altı kilise ve manastırın satıldığını tespit etmiş.

Camilerin tasnifiyle ilgili kanun, beş vakit ibadete açık olmayan, cemaatsiz, görüş zaviyesi kapalı, hasarlı camilerin satılacağını bildiriyordu. Bir de "**500 metre**" maddesi vardı ki sanat tarihçisi Prof. Dr.Semavi Eyice'ye göre camilerin mahvına sebep olan işte bu maddedir. Birbirine beş yüz metre mesafede olan iki cami ya da mescitten birinin yıkılmasını gerektiren bu karar, en çok da sevimli mahalle mescitlerini vurdu. Değeri ne olursa olsun ikinci ibadethanenin feda edildiğini söyleyen Prof. Eyice, İstanbul'dan bir örnek veriyor: Şehzade Camii ile Burmalı Mescit yan yanadır.

İkisinin de cemaati vardı; ama ne yaptılar? Beş yüz metre şartına göre, Şehzade Camii'ne dokunamayacakları için mescidin çatısını kaldırdılar, dört duvar hâlinde bıraktılar. Aslında tamamen yıkacaklardı; ama İstanbul'da bir örneği daha olmayan eşsiz minaresi mescidi kurtardı. Bir müddet âtıl kalan dört duvar, bir marangoz atölyesine kiraya ve-

rilmiş. Mescidin ihyası ise 1970'lere doğru, vakıflarda mimarlık yapan Cahide Tamer'e nasip olmuş. Eyice'nin ikinci örneği Eyüp'ten. Türk sanatında benzeri yokken uzun yıllar metruk kalan Silahî Mehmet Bey Mescidi'nin tek suçu, Zal Mahmut Paşa Camii'ne komşu olmak.

Bir örnek de Gaziantep'ten verelim. Alâüddevle Camii ile Boyacı Camii arasını "**Evliya Çelebi usulü**" adımlayan Necmettin Şahiner, 470 adımda altı mescidin yok olduğunu tespit etmiş; Kara Yusuf Mescidi, Fırfır Mescidi, Kazancı Mescidi... İçlerinden sadece Çırçır Mescidi, Abdülkadir Aksu'nun Antep'te vali olduğu dönemde ihya edilmiş.

Mescitlerin birbirine yakın yapılması ihtiyarların cemaate yetişmesini kolaylaştırmaktı. Diğeri ise Edirneli şehir tarihçisi Oral Onur'dan geliyor: **"Edirne ufak şehir, dört beş kilometre içinde bin yedi yüz caminin çok olduğunu söyleyenler yanılıyor. Onların çoğu mescitti. Mescitler yalnızca ibadet yeri değil, bugünün kültür merkezleri, sosyal yardım kurumlarıydı. Cemaat kendi mahallesinde namazını kılar, fakirler, derdi olanlar soruşturulur, çeşmelerin onarılması,harplere halkın cihat şuuruyla iştirak etmesi konuşulurdu."**

CAHİL İNSANLAR 'SATILSIN' RAPORU VERDİ

Satılacak cami ve mescitler nasıl tespit edilmişti? Kimlerin sözüne güvenilmişti? Nazif Öztürk'ün vakıflar arşivinde yaptığı araştırma,

1935 yılından sonra satılacak cami ve mescitlerde Millî Eğitim Bakanlığı mensuplarından rapor alındığını; ancak 1945'lere kadar bu raporları düzenleyenlerin memur ve ilkokul öğretmenleri olduğunu gösteriyor. Antalya'nın Elmalı ilçesinde 4 cami ile 8 mescidin "**tarihî ve mimarî değeri olmadığına**" mahallî maarif memurlukları karar vermiş.

Harput Ahi Musa Mescidi'nin satışıyla ise, Harput İlkokulu Başöğretmeni ilgilenmiş. Kararın her zaman tek kişinin inisiyatifine kaldığı o günlerde yürekleri sızlatan bir başka gerçek ise, Eski Eserler ve Anıtlar Kurulu kararıyla eski eser olduğu tescil edilen birçok cami ve mescidin, gerçeğe aykırı olarak arsa şeklinde tanımlanması... Halkın tepkisinden çekinildiği için olsa gerek, satış ilanlarında, cami ve mescit yerine "**harap vakıf bina**" ifadesinin kullanılması tavsiye edilmiş ve yine bu yüzden sapasağlam camiler arsa diye satışa çıkarılmış. Tire'de satılan 44 parça cami ve mescit arsa gibi gösterildiği hâlde satış kararında kullanılan şu ifadeyi neyle açıklamak gerekir: **"İbkasında bir fayda görülmediği, tarihî ve mimarî kıymeti haiz olmayan..."** Zamanın Varidat Müdürü Kemal Güç'ün şu sözleri de Dr. Öztürk'ün arşivlerden bulup çıkardığı belgeler arasında:

"Camiler cami hâlinde satılığa çıkarıldığı takdirde isteklilerin çok az olacağı anlaşılıyor. Rağbeti artırmak için, enkazını ayrı, arsalarını ayrı satmak muvakıf olur." Peki, bu şekilde satılan ibadethanelerden bazı parçaların müzeye kaldırılmasına ne demeli!? Belgeler, Çorum'da 9 adet cami ve mescidin ahşap tavan göbeği ve alçı pencerelerinden birer örneğin Çorum Müzesi'ne nakledilerek satıldığını, Balıkesir-Edremit'teki Yıldırım Camii'nin de kapı ve pencerelerindeki işlemeli mermer taşların müzeye konulması kaydıyla "**halk evi**" yapılmak üzere elden çıkarıldığını ortaya koyuyor. Vakıflar kanunundaki "**mimarî veya tarihî değeri olan camiler satılamaz**" ibaresi, tasnif dışı bırakılan cami ve mescitlerin yüzde yetmişi satıldıktan sonra önem kazanmış.

Kasımpaşa'daki Hacı Ferhat Paşa Camii mesela aradan tam 42 yıl geçtikten sonra eski eser olarak tescil edilmiş. Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün 1983 yılında istimlâk ettiği cami, eski sahiplerinin itirazlarına rağmen ibadete açıldı.

Adana Halep Çarşısı'ndaki Siyavuş Paşa Mescidi şimdi bir yorgancı...

Kesme taştan duvarları da olmasa mescide benzer yanı yok. Bir köşeye istiflenmiş hazır yatakların arkasında bir iz, mesela bir mihrap aramak beyhude... Bursa'da tenekeci ve ayakkabıcı olarak kullanılan Tavukpazarı Mescidi kim bilir kaçıncı defa el değiştirdi yine duvara bir "**satılık ilanı**" yapıştırılmıştı.

Bursa'da kaybolan mescitler hızlı bir şehir turuyla görülemeyecek kadar fazla. İhya edilenler bir yana, hâlâ amacı dışında kullanılanlar bile uzun bir liste oluşturuyor. İlginç olan şu ki, yarım asırdan fazla zaman geçtiği halde halkın hafızası meskene, depoya ya da iş yerine çevrilen mescitleri unutmuyor. Dışarıdan fark edilmemesi için etrafı duvar ya da barakalarla kapatılsa ya da mimari özelliğini tamamen yitirmiş olsa bile tapuda hâlâ mescit olarak görünüyorlar; minare yerleri belli, bir kısmının kitabesi ve mihrabı olduğu gibi duruyor. Bursa mescitleri üzerine bir araştırma yapan şehir tarihçisi Raif Kaplanoğlu mescitlerin satışlardan önce nasıl âtıl kaldığını izah ediyor: **"Bir kentte ne kadar mescit, cami varsa o kadar mahalle var demektir. Bursa'daki mahalleler, mescide açılan çıkmaz sokaklar şeklinde oluşur. Mahallenin bir kapısı vardır, kapısında bekçi durur, bir haneye girer gibi girersiniz. Bu mahalle dokusu 1855 depreminden sonra, modernleşme yanlısı Ahmet Vefik Paşa'nın da yardımıyla kaybolunca mahalleler birleşti. Böylece cemaatsiz kalan bazı mescitlerin satılması kolaylaştı."** Satılıp da amacı dışında kullanılan mescitlerden çok azı Nilüferhatun Mescidi kadar şanslı olabilmiş ki o da bir Kur'an kursuna dönüşebilmek için 1950'lerde parti binası olmaya tahammül etmek zorunda kalmış. İkinci Murat devrinde yaptırılan ve 1960'lara kadar ev olarak kullanılan Hocailyas Mescidi kimliğini kaybetmiş görünüyor. Reyhan Mahallesi'ndeki Zağferanlık mescidini görmek isteyenler ise 18 numaralı evle karşılaşacak bugün... Nitekim, evin yanındaki Bekir Dede Türbesi'ni soruşturmak bahanesiyle kapıyı tıklattığımızda ev sahibesinin bir 15. yüzyıl mescidini mesken tuttuğundan haberdar olduğunu anladık. Bursa'nın fethinde şehre ilk girip ezan okuyan Ahi Hasan'ın yaptırdığı Sürmeli Mescidi bile satılıp eve çevrildiyse kime ne diyebiliriz? Bursa'da mesken olan diğer mescitler şöyle; Hocayunus, Hocamenteş, Hocaturgut, Simitçi, Âşık Yunus, Karamanlı, Mizanoğlu, Oruçbey Mescitleri... Elden ele dolaşan sevimli mahalle mescitlerine cüz'i bir kirayla yerleşenlerin, apartman dairesine güç yetiremeyen yoksul aileler olduğunu anlamak zor değil.

Kayıtlarda göründüğü hâlde, yok olan bir mescidi ararken eve dönüşmüş başka bir mescitle karşılaşan Prof. Dr.

Semavi Eyice aradığı mescidin de sadece taşlarını bulabilmiş: **"Silivrikapı'nın iç taraflarında dolaşıyordum. İhtiyar bir karı kocanın kiraladığı bir mescitle karşılaştım; aradığım bu değildi. Mahalleden yaşlı bir zat, yakınlardaki bostanı işaret ederek, Oradaki taşlar mescide ait olabilir.dedi. Girdim bostanın içine. Ekilip biçildiği için ne kadar taş varsa bir yere yığmışlar. Bir köşede müzeyyen mermer bir mezar sandukası duruyor."**

Prof. Eyice'nin vaktiyle yaptığı gibi bir mescit ararsanız Antep'te; fakat bulma ümidiyle değil. 'Harap Mescit' mescit olmaktan çıkıp da kadın terzisine dönüştükten sonra ne oldu diye bakmaya gidersiniz ancak. Mescidin adı durumu izah etse de, sokağın adının da **"Harap Mescit"** olduğunu görünce unutmayan, unutturmayan hafızaya bir kez daha hayret edersiniz. Mescidin yerinde şimdi bir spor salonu görür 35 camisini ve 42 mescidini kaybetmiş bir Antep'ten söz ederseniz, adını bir sokağa veren **"Harap Mescit"**, mânidar bir örnek olarak anılabilir yalnızca.Bir ekmek fırınının aslında Ahi Baba Camii olduğunu bilmek neye yarar? Tabakhane Mescidi yerine işaret edilen boş arsaya bakmak...

Aynı ümitsiz yürüyüş Sivas'ta da devam ediyor. Kaleardı Mahallesi'nde Bir dönem askerlerin koğuş olarak kullandığı mahalle mescidinin yerinde çocukların kızakla kaydığını görürsünüz şimdi. Şehir tarihçisi Kadir Üredi ya da Sivaslıların Kadir Amca'sı : Şuradan daracık bir yol giderdi, mescit tam buradaydı, Kur'an kursu da hemen yanındaydı. Annem Kur'an'ı burada öğrenmiş. Kadir Amca'nın hafızasında mescidin hem mescit olduğu hem de koğuş olarak kullanıldığı günlere ait çocukluk hatıraları vardır.

İKİ DEFA SATILAN CAMİLER

Yağmalanan vakıf mallarından özellikle de camiler ve mescitlerden söz ediliyorsa duyabileceğimiz en güzel kelime **"ihya"**dır. Bir tür hayata döndürme operasyonudur ihya, birilerinin iş yeri, depo, ev diye kullandığı, enkazından bile para kazandığı ibadethanelerin yüzünü yeniden güldürmektir. Yapanların yıkanlardan daha fazla olduğunu görmek, hatta bir ömrünü bu işe vakfeden insanların varlığından haberdar olmak kimi sevindirmez? Urfa'da tarumar olmuş camilerin, mescitlerin ağırlığını omuzlarında hisseden adamların ilki Şeyh Müslim Hafız ve onun müridlerinden Hacı Rafii Görgün. İkisi de şimdi hayatta değil; ama adları hâlâ rahmetle yâd ediliyor. Urfa'daki 45 camiden 38'i, 1934 yılında açık artırmayla satışa çıkarıldıktan sonra neler yaşandığını, babası Hacı Rafii'nin yanından hiç ayrılmayan Dr. Münib Görgün anlatıyor: **"O günlerde, dinî hassasiyeti olan büyük çoğunluk açık artırmaya katılmadı. Ancak bazı talihsiz insanlar bu ibadethaneleri yok pahasına satın alarak mülkiyetlerine geçirdi.**

Camiler birer birer ambara ya da eve dönüştü. Biz çocukken, o evleri bilirdik ve akşama kadar kapılarına taş atardık. İnönü devri kapanınca babam bir cami yaptırma ve yaşatma derneği kurdu ve kolları sıvadı.

Camileri sahiplerinden satın alıp ibadete açabilmek için Harran ovasında çalmadığı kapı kalmadı." Münib Görgün'e göre babası, 1962 yılında Urfa'daki ilk İmam-Hatip Lisesi'ni kurarken de kendisine küçük **"kurşun askerler"** yetiştirmeyi hedeflemişti. Nitekim, lisenin ilk mezunlarından olan Münib Bey, babasının ihya ettiği İhlasiye Camii'nin ilk imamı olmuş. Hacı Rafii'nin bıraktığı bayrağı, yardımcısı Abdülkadir Özen taşıyor bugün. O günlerde ne tür sıkıntılar yaşandığını bir de Abdülkadir amcadan dinleyelim: **"Siverekli Camii iki parça hâlinde satılmıştı. Avluyu alan Hacı Ali Eren, tapuyu bize teslim etti; ancak camiyi kurtarmak için sahiplerinin peşinde çok dolaştık. Hem ev hem de ahır olarak kullanıyorlardı. Sonradan başlarına bir perişanlık geldi de satmak zorunda kaldılar. Allah kendilerine mağfiret ede, cami şimdi ibadete açık, adını da Hz. Abbas koyduk. Kudbettin Camii de şahıs elindeydi. İçindeki adam, ölünceye kadar oturmak şartıyla bağışladı camiyi."** Kardeşler ve Kanberiye camilerini de satın alıp yeniden ibadete açan **"ihya ekibi"** nin işi henüz bitmiş değil. Önce otel olup sonra yola giden Sahıbiye Tekkesi için artık çok geç; ama hâlen ev olarak kullanılan Hindiye Tekkesi'nin mescidi kurtarılmayı bekliyor.

Urfa'da satılan camiler birer birer yeniden satın alınırken Bursalılar boş durmuyordu. Eski Eserleri Sevenler Kurumu'nun başkanlığını yapan Rahmetli Kazım Baykal, 1950'lerden başlayarak birçok eserin yaşaması için gayret gösteren bir isim. Uzun süre ambar olarak kullanılan ve

1963 yılında sahibinden satın alınarak ibadete açılan Sırmakeş Mescidi, Bursa'da kurtarılan ibadethanelerden yalnızca biri. Mescidin tapusu halen Eski Eserleri Sevenler Kurumu'nda görünüyor. Bahribaba mescidi de şahıs malıyken Diyanet'e devredilen ve yeniden ibadete açılan mescitlerden. Son yıllara kadar depo olarak kullanılan Güranlı Mescidi 1978 yılında Vakıflar Genel Müdürlüğünce kamulaştırılarak koruma altına alınmış. Vakıflar idaresinin Bursa'da depo olmaktan kurtardığı diğer iki mescit ise Karakadı ve Veledivezirî Mescitleri.

Türkiye'nin pek çok şehrinde amacı dışında kullanılırken ihya edilen camiler ve mescitler var elbette; ama biz Konya, Sivas, Antep ve Adana'da ziyaret etme imkânı bulduğumuz **"yüzü gülen"** ibadethanelerden söz edelim. Konya İstasyon Caddesi'nde Amber Reis Mescidi'ni ararken zihnimizin bir kenarında, mescidin 1930'lara kadar önce erkek lisesi deposu sonra da aynı lisenin yatakhanesi olarak kullanıldığı bilgisi vardı. Yetmiş küsur yıl sonra nasıl bir mabetle karşılaşacağımızı bilmiyorduk; ama doğrusu şu ki, dış duvarları Kütahya çinileriyle müzeyyen ve bakımlı bir mescit değildi görmeyi beklediğimiz. Ahşap çatılı, tek minareli Amber Reis, Vakıflar İdaresi tarafından kurtarılmıştı işte ve cadde üzerinde mavi bir boncuk gibi yükseliyordu. Aynı minnettarlık hissi Adana'nın en eski mabetlerinden biri olan Akça Mescit'e kadar takip etti bizi. Kubbesi kiremit kaplı, kesme taştan inşa edilen mescidin görkemli kapısında durup son cemaat yerinde namaz kılanları izlerken müze deposu olmaktan kurtarılan bir ibadethaneyle daha karşı karşıya olduğumuzu biliyorduk. Sivas'ta da bir **"iade-i itibar"** söz konusuydu; fakat önce yıkıp sonra yapmak suretiyle... Şeyh Çoban Türbesi'nin doğusundaki Şeyh Çoban Camii 1920'lerde yıktırıldığında mihmandarımız Kadir Üredi'nin rahmetli babası, arsaya gübre dökenlere kızarmış; **"Yavrum yapmayın, burası cami yeri."** dermiş. Sivas Kalesi'nden taşınan motifli taşlarla yeniden yapılan caminin avlusunda otururken, **"Camiyi bilinçli bir şekilde aynı yere yaptılar ve aynı ismi verdiler"** diyor Kadir Amca.

CAMİYDİ, GAZİNO OLDU, ŞİMDİ BOŞ ARSA

Satılan camilerin İstanbul'da da bir takipçisi var. Üsküdar'daki evinin terasından otuz yıl önce bir enkazı seyreden Emin Türkeli'nin manzarasını bir minare süslüyor şimdi. Küçük İhsaniye Camii'ne ait olduğunu öğrendiği yıkıntıyı aslına uygun biçimde ihya ettikten sonra bir cami hizmetçisi olarak bulmuş kendisini. O gün bugündür de elinde çantasıyla kâh vakıflar idaresinin yolunu aşındırıyor, kâh belediyelerin. Satıldıktan sonra yıkılan ya da iş yerine çevrilen ibadethaneleri kurtarması kolay olmamış tabii; küfürler, aba altından sopa göstermeler, ölüm tehditleri... Hiçbirine de papuç bırakmamış; çünkü bir kez ölüp de kabre indirildiğini hayal ettikten sonra girişmiş bu işe zaten... **"Başımda aklım, ayağımda derman, sırtımda sermayem varken bu yoldan beni kimse çeviremez."** diyor. Üsküdar'da kısa bir gezinti yapıp da hem ihya edilen mabetleri hem de işgalcilerden kurtarılan cami arsalarını görünce tehditlerin sebebini daha iyi anlıyoruz. Üsküdar merkezine, sahile, deniz manzaralı yeşil tepelere yerleşmiş işgalcileri çıkarmak büyük başarı. Kimi zaman da **"Az ileride büyük bir cami varken yeni bir cami yapmak da nereden çıktı?"** diyenlerin hışmına uğramış Emin Bey. Bu eleştirilere konu olan Geredeli Camii, Yeni Valide Camii'ne çok yakın evet; ama burası 1950'lerde haraç mezat satılıp da kireç ve tuğla satıcılarına peşkeş çekilmeden önce 420 yıllık bir camiydi neticede. Yine Kısıklı'dan Büyük Çamlıca'ya giderken solda tepede kalan Şeyh Selami Ali Efendi Camii'nin yeri 1968'de yazlık sinema olarak kullanılmıştı ve bir kısmı yola giden Serçe Hatun Camii Emin Türkeli buraya el atana kadar bir gecekonduydu. Bir de **"gazino"** örneği var, bu tür hassas konuları ajite etmek için verilen esaslı bir misal gibi görünür hep, Türkiye'de neler olduğunu kimse bilmez de Balkanlar'da bıraktığımız camilerin gazinoya, pavyona, umumhaneye çevrildiği her fırsatta yazılıp çizilir.

Oysa Üsküp'ten önce Üsküdar'a bakmak gerekir. Şemsipaşa yolunun hemen başlangıcındaki arsanın serencamını öğrenmek için üç ayrı fotoğrafa bakalım. Önce Balaban Mescidi, sonra gazino ve şimdilerde etrafı tellerle çevrili boş ve pek tabii ki rantçıların iştahını kabartan bir arsa... Gazinoyu epey gürültülü biçimde yıktırıp arsayı tellerle emniyet altına aldıktan sonra Balaban Mescidi'nin projesini de hazırlayan Emin Bey, mescidin ihyası için Üsküdar Belediyesi'nden cevap bekliyor.

Akıbeti belirsiz iki projesi daha var; CHP lokaline dönüştükten sonra üzerine CHP logosuyla 'altı ok' işlenen ve sonradan yıktırılan Küçüksu Camii ve Kınalıada'ya taşımak bahanesiyle Karaköy'deki yerinden sökülüp sır olan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Camii... Emin Türkeli yorgun değil; ama gücünün yetmediği, elinin ermediği yerler var.

ÇOK CAMİ KURTARDIM, İÇİM RAHAT

Prof. Dr. Semavi Eyice, memleketi Amasra'da dedesinin yaptırdığı Eyice Mescidi'nin satılıp içkili bir restorana dönüştürülmesine mâni olamamış; ama özellikle İstanbul'da satılmak veya yıkılmak üzere olan bazı camilere el koyarak **"ihya ekibi"**ne katılmış. Aslında bu konuda vaktiyle bir suçlamaya maruz kaldığı için biraz kırgın başlıyor konuşmaya. İddialara göre Prof. Eyice, yaklaşık kırk yıl görev yaptığı Anıtlar Yüksek Kurulu'nda iken, İstanbul'da bir caminin satılma kararına imza atmış. **"Haberim yok, hatırlamıyorum."** diyor öfkeyle, **"Öyle bir şey varsa da ben yokken olmuştur. Olmuşsa bile kurtardığım eserleri hesaba katın. O bahsettikleri yeri çok iyi bilirim. Bab-ı Ali'den çıkarken Acı Musluk Sokağı'nda Nevşehirli Damat İbrahim Paşa'nın külliyesi vardı. Şimdi Cemal Nadir Sokağı oldu. Peyderpey satıldı orası, camiyi de yıkıp sattılar. Medreseyi yayınevleri yuttu.**

Giriyorsunuz bir binanın içine, bir sütun görüyorsunuz, başka bir yerde kubbe; fakat medrese eritilmiş tamamen. Camiyi ne zaman yok etmişler hatırlamıyorum, benden geçmedi o." Yetmişli yıllarda Edirnekapı'da kurtardığı Hafız Ahmet Paşa Camii'nden söz ediyor Prof.

Eyice, dört duvarı depo olarak kullanılan caminin bir kısmı caddeye katılmak, geri kalanı da öğrenci yurdu yapılmak üzereymiş. Dönemin Sakarya Valisi, **"Anıtlar Kurulu karar versin de iş sürüncemede kalmasın."** diye ricacı olunca: **"Beyler acele ediyorsunuz."** diye uyarmış Semavi Hoca, **"Burası cami yeri, iki duvar parçası var denilen yerde dört duvar duruyor. Harap ama yok olmuş değil, hatta minaresi bile şerefeye kadar duruyor."** Vali, **"Nasıl olur!"** diye hayret edince gidip bakmalarını tavsiye etmiş. Hikâyenin gerisini yine hocadan dinleyelim: **"Vali ve yanındakiler iki arabayla gittiler, ben yerimde bekledim. Kırk beş dakika sonra vali, Aman Allah'ım bir resmî müessese bunu nasıl yapar?' diye içeri girdi. Belediye 1963 yılında satmış camiyi. Böyle bir camiyi ve medreseyi yok farz ederek arsayı parsellemiş. Medrese ve caminin ihyası için vakıflara yazılmasına ve inşaatın yapılamayacağına karar alındı."** Yıllar sonra 'Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi'ne yazmak için Hafız Ahmet Paşa Camii'ni ziyaret eden Prof. Eyice, caminin ihya edildiğini, halıların serilip, ibadete açıldığını görünce epey mutlu olmuş. Bugün vaktinin çoğunu geçirdiği evinde otururken, **"Kurtardığım camiler benim için bir gönül rahatlığıdır."** diyor.

CAMİ İBADETE AÇIK, TAPUSU ŞAHIS ELİNDE

Cami satışlarının yapıldığı açık artırmalara kimler katılıyordu?

İbadethaneleri gelir getirecek sıradan bir mülk gibi görenler çoğunluktaydı elbet. Dini bütün insanlar olup biteni bir köşeden kederle izliyor, satış mahallinden mümkün olduğunca uzak durmaya çalışıyordu. Ancak açık artırmaları yakından takip edenler arasında, Döşeme Camii'ni satın alarak yok olmaktan kurtaran ve sonradan hibe eden Urfalı Buluntu Hoca gibi feraset sahipleri de vardı. Onlar, gazete ilanlarını takip ediyor, kendi şehirlerindeki camilerin satılacağı haberini alır almaz mahalleliyi topluyor, gerekli parayı tedarik edip camiyi satın almaya koşuyordu. Türkiye'deki ibadethanelerin bir kısmında işte o hayır sahiplerinin imzası var bugün. Bir de mahallesindeki caminin satıldığını iş işten geçtikten sonra öğrenen insanların acziyetini düşünün. İstanbul Kasımpaşa'daki Hacı Ferhat Paşa Camii, mahallenin muhtarı Hikmet Toksöz'e satıldığında, aynı mahallede oturan Basri Keçeci, Başbakanlığa bir dilekçe gönderir. Caminin dönemin parti üyesi olan mahalle muhtarına mahallinde ilan asılmadan satıldığını bildiren Basri Bey, **"Şayet haberimiz olsaydı mahalle sakinleri olarak söz konusu bedeli ödeyebilirdik."** der. Bir muhtar cami

satın alır, diğer muhtar satılan camiyi kurtarmaya çalışır. Bursa Molla Gürani Mahallesi eski muhtarı Hilmi Luş'a kulak verelim: **"Mollagürani Türbesi yanındaki cami, 1965 senesinde Hacı Mahmut Efendi'nin kereste deposuydu. Bursa'nın zenginlerinden Resulzade parasını ödeyerek burayı satın almak ve yeniden cami olarak açmak istedi; ancak muvaffak olamadı. Daha sonra ben muhtarlık yaptığım 1965-66 yıllarında önderlik edeyim de komşularla para toplayıp burayı ibadete açalım istedim. Hacı Mahmut Efendi benim teklifimi de kabul etmedi. Bundan 16 sene önce mahalle halkı bir kez daha teşebbüste bulundu ve nihayet cami ibadete açıldı."**

Bu talihli camilerden biri de Maraş'taki Haznedarlı Camii...

Dulkadirbeyliği dönemine ait camiyi alıp ibadete açık tutan şahıs 1980'lerden sonra tapuyu Diyanet Teşkilatı'na hibe etmiş. Camileri kendi mülklerinde kalması kaydıyla ibadete açık tutanlar da var.

Urfa'daki Damat Süleyman Paşa Camii'nin sahibi Muhammed Emin "Burası her daim cami olarak kalacaktır, evlatlarım da dindardır, yanlış bir şeye tevessül etmezler.' diye teminat vermiş vaktiyle. Cami şimdi oğullarının elinde ve söz verildiği gibi aslî işlevine uygun kullanılıyor. Tıpkı Bursa'daki Yiğit Cedid Camii gibi... Hamdi Sami Gökçen'in eşinin mülkiyetinde, uzun yıllar depo olarak kullanılan ve

1961 yılında onarılarak ibadete açılan caminin tapusu hâlâ şahıs elinde.

Sabık Vakıflar Genel Müdürü Yusuf Beyazıt, vakıf eserlerin vakfiye şartlarına uygun idare edilmesinde ve Fatih Sultan Mehmet'in imzasının resmî yazışmalarda hâlâ geçerli olmasında Atatürk'ün onayı olduğunu hatırlatıyor. Cami satışları, üzerinde yorum yapmak istemediği bir konu; ama kamuoyunun hiç değilse camilere en çok zarar veren iki ismi bilmesini istiyor: İsmet İnönü ve Adnan Menderes... Prof. Semavi Eyice de onu destekler mahiyette konuşuyor: **"Menderes döneminde nice ibadethaneler şuursuzca yıkıldı. Adına görkemli bir türbe yapıldı; ama günahı da çoktu hani."** Cami ve mescitlerin satış kararının İnönü döneminde alındığı ve bu dönemde tasnif dışı bırakılan hayrat taşınmazın yüzde 84'ünün satıldığı biliniyor; ancak geri kalanının

1950-1972 yılları arasında elden çıkarıldığını hatırlamak gerekir.

İstanbul'da geniş caddelere, meydanlara ve yeşil sahalara karışıp giden elliden fazla caminin bazısı, projeleri hiç tehdit etmediği hâlde biraz da keyfî uygulamalarla ortadan kaldırılmış. Semavi Hoca, Menderes'in açtırdığı Atatürk Bulvarı'na kurban giden iki camiden söz ediyor. **"Bozdoğan kemerinden Aksaray'a inerken sağda iki küçük cami vardı. Baba Hasan Alemi ve Oruç Gazi Camileri. Baba Hasan Alemi'yi daha o zaman vakıflar kiraya vermişti. Hatta bir öğretmen oturuyordu içinde. Cadde üstünde olmamasına rağmen yıktılar onu. Oruç Gazi mamurdu, kullanılıyordu. Hiç lüzumu yokken yıkıldı o da. Bulvar açıldığında, dört tarafında servi ağaçlarıyla çok şirin bir durumu vardı, caddeden dışarıda ve biraz çukurdaydı zaten. Kimin aklına estiyse, lüzumsuz burada dediler, yıktılar."**

VAKIF MALI YİYEN İFLAH OLMAZMIŞ

Vakıf malı üzerinde oturanlar, asırlar önce edilmiş bir bedduanın tesiri altında olabilir mi? Vakıf malını değiştirene, nakledene, eksiltene ve başka bir hale getirene yönelik beddualarının en esaslısı Kanuni Sultan Süleyman'ın vakfiyesinde olmalı. Okuyanın tüylerini ürperten, kanını donduran cümleler... **"...Böylece günahkârlar, alınlarından tutularak cezalandırıldıkları gün Allah onların hesabını görsün. Mâlik onların isteklisi, zebaniler denetçisi ve cehennem nasibi olsun. Zira Allah'ın hesabı hızlıdır. Kim bunu işittikten sonra, onu değiştirirse onun günahı, değiştirenler üzerinedir..."**

Satılık camilerin akıbetini öğrenmek için dolaştığımız her şehirde, cami satın alanların akıbetine dair hikâyeler de dinledik. Onlar muhtemelen sadece bu bedduadan değil, halk arasında dönüp dolaşan bazı veciz sözlerden, mânidar kıssalardan bîhaberdi. Vakıf malının gölgesinden bile geçmemeyi tavsiye eden ortak hafızanın dışında kalmış olmalıydılar ya da Hz. Süleyman'a atfedilen bir kıssada **"Vakıf toprağından bir tutam alıp bacana serpersem, yuvan yıkılır"** tehdidi savuran kuşun gerçekte onların ocağını söndürdüğünü hiç fark etmemişlerdi. Maraşlı sanat tarihçisi Mehmet Özkarcı, Niğde'de bir mescit arayıp da bulamayınca şehir halkı, kalenin doğu eteğini işaret etmiş. Ahşap tavanlı, kalem işiyle süslü Eskiciler Mescidi'ni kim bilir kaç yıldır başı secdeye varan insanların uzağında, kömür tozlarıyla kararmış bulunca çok üzülmüş Özkarcı ve sahibini burayı yeniden ibadete açması için ikna etmeye çalışmış. **"Niğde'nin en büyük kuyumcularından biriydi. Babası 1940'larda satın almış mescidi. Uygun bir üslupla ikaz ettim, buranın mülkiyetine ihtiyacı olmadığını, Diyanet teşkilatına devrederse çok büyük sevap kazanacağını söyledim; ama yuvarlak laflarla geçiştirdi beni."** 1994 yılındaki bu karşılaşma altı yıl sonra Mehmet Bey yeniden Niğde'ye gittiğinde bakın nasıl değişmiş: **"Mescidin son hâlini görmek, yeni fotoğraflarını çekmek istedim. Yine kapalıydı. Adamı bulup kapıyı açmasını rica edecektim; ama kuyumcu dükkânında başkaları vardı. Meğer mescidin sahibi maddi sıkıntıya düşüp kuyumcuyu satmış. Küçük bir gümüşçü dükkânında buldum onu. Fotoğraf için hemen izin verdi, sesinde, edasında mahcubiyet vardı. Sanırım benim sözlerimi hatırlamıştı."** Urfa'da cami satın almasıyla meşhur olmuş **"Üç Osmanlar'dan söz ediliyor. Şimdiki neslin bilmediği bu ifade, dinden diyanetten uzaklığın sembolü gibi olmuş neredeyse."** Allah onları affetsin duasıyla birlikte anılıyor isimleri. Abdülkadir Özen, **"Allah bazı insanların gözlerini âmâ etmiş, kalplerini mühürlemiştir."** diye özetliyor durumu. Peki kimdi bu **"Üç Osmanlar"** ve akıbetleri ne olmuştu? Abdülkadir amcadan dinleyelim:

"Narıncı Camii'ni Antepli Osman alıp ambar yapmıştı. Peşine düştük; ama rızasıyla değil de mecburiyetten sattı camiyi bize. Osman Öncel keza, maddi sıkıntıya düşüp de verdi elindeki camiyi. Osman Çadırcı'nın oğlunu bir akrabaları vurdu. Hasan Paşa Camii'nin medresesini

otel yapan Köse Sait de bizi terslemişti; ama onun otelinde bir Çinli kadın turist öldürüldü. Vakıf yerine oturup da iflah olan görülmemiştir. Ne demişler; 'Hak sillesinin sedası yoktur, bir vurdu mu devası yoktur."

KURŞUNLU MESCİT'TEN GERİYE KALAN

Edirne'de korunmuş ve satılmış bütün cami ve mescitlerin isimlerinin yer aldığı listeyi, Edirneli tarihçi Rıfkı Melûl Meriç'in 1963 yılında yayımlanan **"Türk Sanatı Tarihi"** adlı kitabından okuyoruz. Satılan 100'ün üzerinde cami ve mescitten pek azı ihya edildiği için ibadethanelere ait listeyi okuyan Mustafa Hatipler, **"Şimdi yok"** diyebiliyor sadece. Kitap, koca bir başkentin yok oluşuna yakılmış bir ağıt gibi duruyor. Şeyh Şücaettin Camii ve yine onunla aynı kaderi paylaşan Kurşunlu Mescidi (solda) zamana direnen yarım minareleriyle yok oluşu belgeliyor.

CAMİ YIKILDI, YOL GENİŞLEMEDİ

Adana'da kentin göbeğinde, camisi, medresesi, kütüphanesiyle görkemli bir külliye düşünün. 1650'lerde Cafer Paşa yaptırmış, 1950'de cadde genişleyecek bahanesiyle yıkılmış. Ne var ki, arsa hâlâ boş, külliye yıkıldığı ile kalmış. Şehrin anıtsal yapısının yerinde şimdi çömlekçi var.

CAMİLERİN YARISI SATILDI

Dr. Nazif Öztürk, Evkaf Umum Müdürü'nün Başvekalete yazdığı 28.1.1937 tarih ve 201537/10 sayılı yazıya dayanarak, ülke genelinde mevcut camilerin yüzde ellisinin tasnife tabi tutulduğunu yani ibadethanelerin yüzde elli oranında azaltıldığını söylüyor. Hayrat Kütük Defteri incelendiğinde 1926 ile 1972 arasında 494 cami arsası, 722 mescit arsası, 598 cami ve 995 mescit satıldığı görülüyor. Hayrat satışının en az olduğu şehir bir mescit ile Yozgat, en fazla olduğu şehir ise 386 eserle İstanbul. Ülke genelinde kadro haricine çıkartılan 914 camiden 81'inin satıldığı İstanbul'u 209 satışla Bursa ve 208 satışla Aydın izliyor. İlk satılan mescitler Sivas ve İzmir'de ve ilk satılan camilerden biri yine Sivas'ta. Ağrı, Artvin, Batman, Bilecik, Bingöl, Hakkari, Kırıkkale, Şırnak, Uşak ve Van'da ise hayrat satışına rastlanmamış.

Ama dileyelim ki, şimdiki kuşaklardan itibaren bu güzel vakıf kültürünü sonsuza kadar yaşatalım,unutmayalım ki Selçuklu ve Osmanlı döneminden kalan vakıf eserlerini işgalden kurtararak vakfiyelerine uygun şekilde kullanılması sağlanmadan milletimizin iki yakası bir araya gelmeyecektir.

OSMANLILARDA VAKIFLARIN ŞARTLARINI KİMSE DEĞİŞTİREMEZDİ

Ders kitaplarına bile girmiş bir iddia var: Güya Sultan Fatih, bazı vakıflara el koymuş. Bunları devlet hazinesine zapt etmiş. Hatta bunu padişahların gerektiğinde şerî hukuka uymadıklarına delil gösteriyorlar. Halbuki devlet, vakıflara el koyamaz. Hususi mülkiyete ilişemez.

Osmanlılarda devlet her şeyin üstünde değildir. Devlet, dinin devamı ve ferdlerin mutluluğu için vardır

Vakıf, şahıslar tarafından ve mülk mallar üzerinde kurulur. Vakfın şartlarını, kimlerin nasıl istifade edeceğini vakfeden belirler. Bazı hallerde sultan, devlete ait araziyi, mülkiyeti devlette kalmak ve gelirleri bir hayır cihetine sarf olunmak üzere vakfeder. Devlet, böylece sağlık, maarif, bayındırlık gibi amme hizmetlerinin yerine getirilmesini kolaylaştırır. Amme hizmeti görüp de hazineden hakkı doğanlara gelir temin eder. Hazret-i Peygamberin bu yolda tatbikatı olduğu gibi; Emevîlerden itibaren hemen her Müslüman devlette böyle vakıflara rastlanır.

AMME HİZMETLERİ İÇİN...

Osmanlılarda şahıslar câmi, medrese, imâret, hastane gibi hayır eserlerini vakıf yoluyla yaptırırdı. Devlet de bunların faaliyetini devam ettirebilmesi için mîrî arâzinin gelirini tahsis ederdi. Böylece birtakım amme hizmetlerinin karşılanmasında şahıslar önayak olur; devlet de bunları desteklerdi. Buna hakiki manada bir vakıf olmadığı için, gayrısahih vakıf adı verilir. İrsâdî vakıf veya tahsis kabilinden vakıf da denir. Çünkü gerçek vakıf, şahıs mülkü üzerinde kurulur. Bundan dolayı gayrısahih vakıf, lüzum görülmesi üzerine hükümet tarafından iptal edilebilir. Bu topraklar tekrar devlete döner. Bu vakıfların şartlarını da hükümet gerekirse değiştirebilir.

MEMLÜKLERDE DE VAR

Meselâ 1398 yılında vefat eden Mısırdaki Memlûk sultanlarından Berkuk, bu gibi vakıflardan bazısını ihtiyaç sebebiyle iptal edip, devlet hazinesine döndürmek istedi. Bunun için zamanın meşhur âlimleri Bülkînî, İbni Cemâa ve Bâbertî hazretleri fetva verdiler. Osmanlı Devletinde de zaman zaman böyle vakıfların tekrar devlet hazinesine geri alındığı görülmektedir.

Fatih Sultan Mehmed zamanında fetihler için daha çok askere ihtiyaç duyulunca, daha önce yapılmış bazı gayrısahih vakıflar hazineye alınıp, tımar arazisine çevrilmişti. Yerine geçen Sultan II. Bayezid, bunlardan ulemaya maaş olarak tahsis edilenleri iade etmişti. İşin aslından habersiz olanlar, bazı garip yorumlarda bulunmuştu. Güya Sultan Fatih dine karşı lakaytmış da, Sultan Bayezid onun gibi değilmiş. Sofu imiş. Güya Sultan Fatih devleti mukaddes görürmüş de, gerektiğinde vakıflara bile el koyabilecek cesarette imiş.

NASS-I ŞÂRİ GİBİ

Bu yorumlar doğru değildir. Devlet, hususî mülkiyete ve vakıflara el koyamaz. Hatta vakıfların şartlarını değiştiremez. Şart-ı vâkıf, nass-ı şâri gibidir. Yani vakfedenin koyduğu şartlar, âyet ve hadisler gibi muhkemdir. Padişah bile değiştiremez. Osmanlı tarihinde de devletin vakıflara el koyduğu vâki değildir. Ancak bir vakıf mal harab olduğunda, bunu başka vakfa bağlayarak, işe yarar hale getirmeye çalışılmıştır. Osmanlılarda devlet her şeyin üstünde değildir. Devlet, dinin devamı ve ferdlerin mutluluğu için vardır. Mülkün, yani devletin temeli ise, HalifeHZ. Ömer'in dediği gibi, adalettir.

Cumhuriyet kurulduktan sonra ve İttihatçılar zamanında bu hususlara riayet edilmediği için millet büyük perişanlıklar yaşamıştır.

ALİ EREN

İLÂHİYATÇI BAKAN'I DAHA YAKINDAN TANIMAK İSTER MİSİNİZ?

Geçen sayımızda, kesintisiz tam bir hükümet müddetince Diyanet'ten sorumlu Devlet Bakanlığı yapan Sayın Mehmet S. Aydın'ın sarf ettiği bazı sözleri, kitap ve sahife numarası vererek aktarmış, bu vesileyle 2002 senesinden itibaren Diyanet'imize yön veren bu Sayın Bakan'ı tanıtmaya çalışmıştık. Daha yakından bilinsin için, bu makalemizde aynı Bakan'ın başka sözlerine de yer vereceğiz.

Bu bilgileri vermekte gayemiz, sadece bir kişiyi tanıtmak değil, aynı zamanda Diyanetimizin ve ilahiyat fakültelerimizin kimler tarafından, kimlere ve nasıl kimselere teslim edildiğini siz okuyucularımıza bildirmek böylece tarihe not düşmektir. Çünkü Sayın Aydın'ın, Diyanet'ten sorumlu Devlet Bakanlığı'ndan başka İzmir 9 Eylül Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dekanlığı da var.

Sayın Bakan'ın sözlerine tekrar bir göz atalım, bakalım neler demiş, ne cevherler döktürmüş. Mâşallah Sayın Aydın'ın bilmediği hiçbir mesele yok. Her konuda konuşuyor. Çok yabancısı olduğu meselelerde bile.

Kendisini yakından tanıyanların da çok iyi bildiği gibi, Bakan Bey'in derviş ve sûfî kimselere herhangi bir yakınlığı yok. **"O kadar yok ki, Hıristiyanlara olan yakınlığı sûfîlere olan yakınlığından fazladır"** demek isteriz ama kabul etmeme ihtimali olduğundan demiyoruz. Biz onun hakkında böyle demesek de o fersah fersah uzak olduğu sûfîler hakkında, onların asla kabul etmeyecekleri sözleri onlar hakkında çekinmeden söyleyebiliyor.

Ey dervişler! Ey sûfîler! Eski Devlet Bakanı Mehmet Aydın bakın sizin hakkınızda ne diyor:

"Bir sûfînin... bütün dinleri birbirine yakın seviyede görmesi, zaten bu bir tevhid, vahdet makamıdır." (Diyanet İşleri Bakanlığı yayınlarından **2. Din Şûrâsı Tebliğ ve Müzakereleri,** sahife: 375)

Neymiş? Bir sûfî nice mânevî makamları geçip tevhid ve vahdet makamına ulaşınca bütün dinleri birbirine yakın seviyede görürmüş.

Kabul edilir gibi değil!.. Bu nasıl sözdür? Bakan Bey ne yapmak istiyor?

Bu zamanda tek geçerli dinin sadece İslam olmadığını, diğer dinlerin de İslam dinine yakın seviyede olduğunu ispat etmeye mi çalışıyor? Ve bu yanlış ve geçersiz fikre sûfîleri mi alet etmek istiyor?

Şimdi, şu anda Bakan Bey'in kendileri hakkında böyle söylediğini okuyan her sûfînin, sinirinden ve üzüntüsünden canı burnuna geldiğini görür gibiyim. Çünkü onlar kendileri hakkında böyle bir sözü asla kabul etmezler ve bunu kendilerine hakaret kabul ederler. Sebebi de şudur:

Kitaplarımız, **"Hıristiyan ve yahudilerin kâfir olduğunda şüphe eden kâfir olur"** diyor. Nerede kaldı ki bir sûfî bütün dinleri birbirine yakın seviyede görsün.

Sûfî demek, farz ve vâcib ibâdetleri yaptığı gibi, elinden geldiği kadar nâfile ibâdetleri de yapmaya çalışan ve her gün Allah'ı zikretmeyi kendisine vazife edinen bir kul demektir. Mümkün müdür ki, böyle bir kul bütün dinleri birbirine yakın seviyede görsün!

Çünkü Müslümanların bir yaratıcıya inanmalarının aksine, Hıristiyanlar üç ilaha inanmaktadırlar. Tevhide yani tek yaratıcıya inanmakla teslise yani üç ilaha inanmanın aynı olduğunu söylemek, **"Tek Allah'a inanan da üç diyen de cennete girer"** demektir ki böyle bir söz söyleyenin kâfir olacağında şüphe yoktur. Dolayısıyla sûfî olsun olmasın, herhangi bir müslümanın **"bütün dinleri birbirine yakın seviyede gördüğünü"** söylemek, en hafif tabiriyle iftiradır.

Hem iftiradır hem de Müslüman olsun olmasın, muhataplarını kandırmaktır.

İşte bir dönem, (2002 senesinden itibaren senelerce) Diyanet teşkilatı kendisine teslim edilen Devlet Bakanı Sayın Mehmet S. Aydın bunu yapan bir kimsedir.

Ancak!

Yanlış anlaşılmaması ricasıyla hatırlatmak isteriz ki, kendisinden bahsettiğimiz Bakan, siyasî bir şahsiyet olsa da, onu bakan yapan şahıs siyasî bir partinin genel başkanı ve Başbakan olsa da, biz meseleyi siyâsî çerçevede değil, -görüldüğü gibi- dinî çerçevede ele alıyor ve tenkidimizi o yönde yapıyoruz. İşin siyâsî cihetî yani bahsettiğimiz zatın bakan yapılmasının siyaseten doğru veya yanlış olması ise bu makâlenin konusu dışındadır.

Bu düşüncelerle Sayın Bakan'ı dinlemeye devam edelim. İlâhiyat profesörü bakanımız, dinin nasıl olması gerektiği sanki insanlara ihale edilmiş gibi ve insanlar nasıl düşünürlerse din öyle olacakmış gibi konuşuyor. Diyor ki:

"... meselâ Mu'tezilenin Allah hakkındaki düşünmesi normal değil midir?"

Şimdi bu söze **"Evet normal değildir"** diye cevap verecek olursanız, yersiz konuşmuş olursunuz. Çünkü kendileri "**normal değil midir?"** derken **"Normaldir"** demek istiyor. Yoksa size soru sorup cevabını da sizden bekliyor değil. Aksine, **"Mu'tezilenin Allah hakkındaki anormal itikadına"** Müslümanların itiraz etmesine itiraz ediyor ve Mu'tezilenin Allah hakkındaki anormal itikadına itiraz edilmesin istiyor. Zaten bu düşüncesini açıkça dile getirmekten de çekinmiyor:

"Yani din konusunda insanlar eğer düşünme ve bilme gücüne sahiplerse, farklı düşünmeleri ve onların farklı şeyler söylemeleri de normaldir."

Evet, ona göre insanların farklı şeyler söylemeleri normaldir, itiraz edilmemesi icap eder.

Arzusu böyle olmakla beraber, o zaman henüz bakan olmadığı için Diyanet'ten de çekiniyor. Diyanet'in, hatalar karşısında susmayacağını ve itiraz edeceğini düşünüyor. **"Hata yapmamamız lâzım"** demesi gerekirken demiyor da, Diyanet'in hatalara itirazını engellemeye çalışıyor. Diyor ki:

"Bence Diyanet İşleri Başkanımız bu konuda yapabileceğimiz yani hata yapsak bile o hataları yapmamıza izin versin. ..... Dinî alanlarda farklı düşünme, farklı konuşma, farklı fikirler üretme özgürlüğüne sahiptir insanlar. ....bunu sınırlama yoluna gidilmemeli." (Aynı eser, sa: 708)

Görüldüğü gibi, Bakan Bey'in derdi düşüncesi ille de dini yanlış ve hatalara ses çıkarılmayıp izin verilmesi.

"İnsanlara doğruları öğretmek için çalışılmalı, yanlışlara ve hatalara düşmemeleri için gayret edilmeli" sözünü kurt mu yedi de böyle konuşmaktan köşe bucak kaçıyor Mehmet Bey?

Anlaşılır gibi değil! Çünkü böyle bir tavır, insanları yanlışlara yönlendirmeyi kendine gaye edinenlerde görülür...

Değerli okuyucular!

İslam fıkhına göre bir Müslümanın, Hıristiyan veya Yahudi bir kadınla evlenmesi câizdir. Ancak, Hıristiyan veya Yahudi bir kadın, bir Müslümanla evlense bile, Müslüman olmadıkça cehenneme gitmekten kurtulamaz. Bir Müslümanla evlenmiş olması kendisini kurtarmaz. İslam inancı budur.

Sayın Aydın, İslamın bu hükmünü içine sindirememiş mi ki, 1993 veya 1994'te Brüksel Molembek'te yaptığı bir konuşmada şöyle diyordu:

"Benim babam bir Müslüman olarak Hıristiyan bir kadınla evlenecek. Ondan ben dünyaya geleceğim. Ben Müslüman babanın Müslüman çocuğu olarak cennete gideceğim, benim annem cehenneme gidecek öyle mi?"

Fî tarihinde, başka bir ilahiyat profesörü olan Etem Ruhi Fığlalı, beraberinde Mehmet Aydın'ın da bulunduğu bir televizyon programında şöyle demişti:

"Kur'an bundan 1400 sene öncesinin şartlarına göre gelmiştir."

Mehmet Aydın da onu hemen tasdik ederek şöyle dedi:

"Haklısın; meselâ ben kızıma mirasta kadınların haklarının erkeklerin yarısı olduğunu nasıl anlatırım!"

Başka bir televizyon programında da şöyle diyordu:

"Kur'an, Yahudi ve Hıristiyanlarla dost olmamamızı söylüyor. Şimdi ben bu şartlarda nasıl dost olmayayım?"

Şimdi bu söz, **"Kur'an'ın bu emrini uygulamak mümkün değil"** demek değilse nedir?

Sayın Bakan'a, dini dostlukla siyasi dostluğun aynı olmadığını, İslamın, Hıristiyan ve Yahudileri kalben sevmeyi yasakladığını, siyâsî münasebetleri ise yasaklamadığını kalkıp biz mi öğretelim?

Değerli okuyucular!

İman meselesi gayet nazik bir konudur. Çok basit bir meseleden veya tek bir sözden dolayı insan imandan çıkabilir. Meselâ bir kimse **"İçkinin bir yudumundan ne olacak? O kadarcık içki niçin haram olsun?"** dese veya **"Namaz o kadar mühim mi? Olmasa da olur"** deyiverse imandan çıkar. Onun için Müslümanlar iman ve inanç konusunda çok dikkatli olmalıdırlar.

Mesele bu kadar hassas olduğu halde, Sayın Aydın bir konuşmasında (Çemberlitaş FKM, 16/4/2000) Müslümanlara bu konuda yanlış bilgi veriyor ve **"Korkmayın iman kalpten kolay kolay çıkmaz"** diyerek insanları lâkaydîliğe sevkediyordu...

Sene 2000. Diyanet İşleri Başkanlığı 3-7 Mayıs tarihleri arasında, Taksim'deki The Marmara Oteli'nde bir toplantı tertip etti. Her iki Mehmet Aydın da bu toplantıda konuşmacı idiler. Birisi yukarıdan beri kendisinden bahsettiğimiz eski bakan Mehmet S. Aydın diğeri de Konya'daki İlahiyat Fakültesi'nin o zamanki dekanı Mehmet Aydın. İkisi ismen birbirinden bir "S" harfiyle ayrılıyor.

Acaba bu toplantıda nasıl çamlar devirecekler düşüncesiyle, toplantıyı takip etmek üzere biz de oradayız. Öğle yemeğinde, Bakan Mehmet Aydın'ın İzmir'den talebesi olan Doçent Ali İhsan Yetik ile aynı masadayız. Bir taraftan yemek yiyor bir taraftan da sohbet ediyoruz. Konu Mehmet Aydın Bey'e geldi. Doçent arkadaşımıza, **"Hocanız Mehmet Bey, niçin hep Hıristiyanlığı metheder ve sevdirmeye çalışır şekilde konuşuyor?"** dedim. Doçent arkadaşımız bu sözümüze itiraz etti, **"Mehmet Bey'i yanlış tanıyorsunuz. Onun Hıristiyanlık hakkındaki tavrı sizin bildiğiniz gibi değil"** dedi ve bu iddiasında direndi. Ben de kendi kanaatimde ısrar ettim.

Neyse, yemek yendi ve konuşmaları takip ekmek üzere hep beraber salona indik. Konuşmalar başladı. Masa başında konuşmacı olarak iki Mehmet Aydın var. Konu Hıristiyanlık...

Hıristiyanlık hakkında övücü ifadeleri biri alıyor öbürüne veriyor, biri alıyor diğerine veriyor...

Onlar Hıristiyanlığı sevdirici bu konuşmaları yaparken, ben de bir ara Doçent Ali İhsan Bey'e dönüp **"Gör işte övdüğün Mehmet Aydın'ı! Şimdi kendin de kulaklarınla duydun mu neler söylediklerini!"** dercesine mânâlı mânâlı yüzüne baktım.

Sonraları, Ali İhsan Bey'in samimi bir kardeşimiz olduğunu da anladım.

Konuşma bitti, Ali İhsan Bey soru-cevap faslında söz aldı ve her iki Mehmet Aydın'a şu soruyu sordu:

"Sayın hocalarım! Siz Hıristiyanlığı böyle anlatıyorsunuz. Peki bizim çocuklarımız madem Hıristiyanlık böyleymiş diyerek bu konuşmalar karşısında Hıristiyan olmak isterlerse ne olacak?"

Bu çok yerinde ve haklı soruya ne cevap verdiler biliyor musunuz! Verdikleri cevap şu:

"Konumuz o değil."

Hem Hıristiyanlığı, **"Ben de mi Hıristiyan olsam ne yapsam"** dedirtecek kadar öveceksiniz, hem de yukarıdaki soru sorulunca **"Konumuz o değil"** diye geçiştirivereceksiniz!

Bu ne kadar samimi bir tavır(!) böyle Sayın çifte Aydın'lar?

Değerli okuyucular!

Şimdi sizlere Mehmet Aydın ve hempâlarının, Dinlerarası Diyalog'la insanları nasıl kandırdıklarını, konunun ileri gelenlerinden biri olan bizzat Bakan Mehmet Aydın'ın kendi sözleriyle ispat edeceğim. Bu vesileyle siz de onların, bir sözünün diğerini tutmadığını açıkça görmüş olacaksınız.

Bu konuda kaynağımız, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yayınlarından **Kültürlerarası Diyalog Sempozyumu** isimli kitabın 203 ilâ 217. sahifeleri.

Eski bakan Mehmet S. Aydın orada Dinlerarası Diyaloğun ne olduğunu şöyle anlatıyor:

"Bir hıristiyana gel kendini kendin bize anlat demektir. Bir yahudiye gel kendini bize anlat demektir. Bir müslümana kendini bize tanıt demektir."

Demek ki Dinlerarası Diyalog her din mensubunun kendi dinini karşı tarafa anlatmasıymış. Fakat, asla karşı tarafın kendi dinine dönmesini arzu etmek düşüncesi olmamalıymış.

Peki, Diyalog toplantısına katılan bir Müslüman, diğerlerinin kendi dinine girmesini arzu ederse ne olacak?

Bunun cevabını Mehmet Aydın şöyle veriyor:

"Hele bunları anlatayım da benim dinime gelsin demek de haksızlıktır ve doğru değildir."

Hele şükür, **"haksızlıktır ve doğru değildir"** deyip durmuş da daha ileri gitmemiş. Çünkü başka bir konuşmasında, böyle bir düşünce taşımanın en büyük bir dinsizlik olduğunu söylüyordu.

Peki ama Müslüman **"Bunları anlatayım da benim dinime gelsin"** diye düşünmeyecekse o müslümanın orada ne işi var?

Efendim asla böyle bir niyeti olmamalıymış, sadece anlatacağını anlatmalıymış.

Evet! Mehmet Aydın ısrarla sadece anlatmaktan bahsediyor:

"...demesi lâzım ki benim dinim budur, budur, budur."

Anlattığına göre işin özeti şu:

"Diyalog kendi dinlerini tanımlama anlamına geliyor."

Değerli okuyucular!

Ne dersiniz, Diyalog sadece kendi dinini tanımlama mı? Bakan Bey'in sözlerine inanalım mı?

Yok! Katiyen inanmayın. Bakmayın siz Mehmet Aydın Bey'in böyle söylediğine. Onlar bugün böyle söylerler yarın başka türlü. Onun için siz siz olun bir diyalogcunun her sözüne inanmayın. Mehmet Aydın Bey de bir diyalogcu olduğuna göre onun **"Diyalog kendi dinlerini tanımlama anlamına geliyor"** sözüne de inanmayın. Çünkü o da bugün böyle yarın başka türlü konuşur. Nitekim **Kültürlerarası Diyalog Sempozyumu** isimli kitabın 208. sahifesinde ortaya **"Hocam gayemiz İslâmiyeti anlatmak değil mi?"** diye bir soru atıyor, cevabını da yine kendisi veriyor: **"Hayır Hıristiyanlığı öğrenmek."**

Böylece ağzından baklayı çıkarıyor.

Demek ki, Diyaloğun gayesi asla İslamiyeti anlatmak değil, Hıristiyanlığı öğrenmekmiş.

Peki kendi dinimizi tam mânâsıyla öğrendik de sıra Hıristiyanlığı öğrenmeye mi geldi. Hem de Hıristiyanların verdiği bilgiyle, onlara teslim olarak...

Değerli okuyucular, **"Dinlerarası Diyalog İslâmiyeti anlatmak değil, Hıristiyanlığı öğrenmektir"** demenin mânâsı şudur:

a- Dinlerarası Diyalog toplantılarında söz hıristiyanlarındır.

b- Bu toplantılarda Müslümanlar susar, dinler, Hıristiyanlar konuşur.

c- Burada İslamiyet değil sadece Hıristiyanlık anlatılır.

Böylece açık açık söylemiş oluyorlar ki Dinlerarası Diyalog yapmaktaki gayeleri İslâmiyeti anlatmak falan değil!

Kendi sözleriyle ortaya çıkmış oluyor ki, Diyaloğu, **"Bir hıristiyana gel kendini kendin bize anlat demektir. Bir yahudiye gel kendini bize anlat demektir. Bir müslümana kendini bize tanıt demektir"** diye tarif etmeleri ise bir yalandan ibaretmiş. O yalan olduğu gibi, **"Diyalog herkesin kendi dinini tanımlama anlamına geliyor"** demeleri de yalanmış...

Yukarıda da bahsettiğim gibi eski Bakan ve eski İlahiyat Fakültesi dekanı Mehmet Aydın'dan başka, aynı ismi taşıyan ikinci bir Mehmet Aydın daha var. O da eski bir İlahiyat Fakültesi dekanı.

Bu iki zatın isimleri aynı olduğu gibi Hıristiyanlıkla ilgili sözleri ve Hıristiyanlarla dostlukları da öyle.

Sene 2005, aylardan Eylül. Yer, İstanbul Yeşilköy'deki Katolik Kilisesi. Sevgili diyalogcularımız, Hıristiyan dostlarıyla **İkinci Uluslararası Müslüman-Hıristiyan Diyalog Sempozyumu** yapıyorlar. Konu: **İslam ve Hıristiyan Kaynaklarında Hazreti İsa...**

Konuşmacılarından biri de Prof. Mehmet Aydın. Bakan olan değil diğer Mehmet Aydın...

Anlatacağı konu: **"İslâmî Gelenekte İsa-Mesih İnancı."**

Konuşuyor, ama görünüşte konusu bu olsa da yaptığı konuşma bununla alakâlı değil. Sanki bu meseleyi anlatmak için değil de tarihteki İslam âlimlerini kötülemek için hazırlanmış. Eserlerinde mukaddes dinimizi bize en doğru şekilde anlatan eski âlimlerimizi yerden yere vuruyor. Yerden yere vurmaktan öte bir de dalga geçiyor.

Peki o âlimlerin suçları neymiş de bu ilahiyat profesörü, hem de dalga geçerek şu anda hayatta olmayan o âlimlerin aleyhlerinde konuşuyor?

Suçları, yazdıkları eserlerde **"Âhır zamanda Hazreti İsa'nın ineceğini yazmış olmaları."**

Profesör, konuşmasında geçmiş âlimlerimizi suçlamayı da aşıp bugünkü bir kısım hocaları da suçlamaya ve gıyablarında onlarla da dalga geçmeye başlıyor. Bu cümleden olarak, dalga geçer bir tavırla gülerek, **"Düşünebiliyor musunuz, Marmara İlahiyat Fakültesi'nde bile hâlâ Hazreti İsa'nın ineceğine inanan hocalar var"** diyor.

(Tabii o Hazret demeksizin sadece İsa diyor. Hazret kelimesini ben ilave ediyorum.)

Bu arada, **"İslâmi eserlerde İsa'nın ineceğine dair hiçbir kayıt yok"** demesin mi!

Hadislerden bahsederken, düzgün bir şekilde haber-i âhad bile diyemeyen ve eski âlimleri eserlerinde **"Âhır zamanda Hazreti İsa'nın ineceğini yazdıklarından dolayı"** suçlayan bu zata, iyi bir ders vermek vacib olmuştu. Çünkü, âlimlerimizi hem **"Âhır zamanda Hazreti İsa'nın ineceğini söylüyorlar"** diye suçluyor hem de **"İslâmi eserlerde İsa'nın ineceğine dair hiçbir kayıt yok"** diyordu.

Kendi kendime, **"Hocam sen profesör olmuşsun ama bir dersin eksik kalmış, o eksiği de ben tamamlayayım"** dedim ve konuşmanın sonunda **"Sorusu olan var mı?"** denilince söz alıp şöyle dedim:

"Hem İslâmî kaynaklarda kıyamete yakın Hazreti İsa'nın ineceğine dair bir kayıt yok diyorsunuz hem de buna inandıkları için eski âlimlerimizi suçluyorsunuz. Suçlamaktan da öte dalga geçiyorsunuz. Madem eski eserlerde böyle bir kayıt yok da o âlimler böyle bir şeye niçin inanıyorlardı? Bu bir...

İkincisi, o âlimler şimdi hayatta olmadıkları için size cevap verme imkânları yok. Hayatta olup sizin bu konuşmanıza karşılık "Bizi tenkit edene bak! Kendisi daha doğru düzgün haber-i âhad bile diyemiyor" deselerdi ne cevap verecektiniz?" dedim.

Öfff...

O sırada Mehmet Bey'i bir görmeliydiniz... Birhoş oldu... Çok fena bozuldu...

Haber-i âhad meselesi o kadar zoruna gitti ki, **"Beyefendi kim olduğunuzu bilmiyorum ama ben şöyle şöyle birisiyim. Ben şurada bulundum, burada bulundum..."** diye başladı kendisini anlatmaya...

Ama artık ne derse desin ben vereceğim dersi vermiştim.

Onun sözü bitince, konuşmacılardan Sayın Doç. Mustafa Sinanoğlu **"Evet, İslami eserlerde Hazreti İsa'nın âhır zamanda ineceğine dair kayıtlar vardır"** demesin mi!

Kendisine teşekkür ederim, Sinanoğlu'nun bu tek cümlesi de işin tuzu biberi oldu...

Toplantıya çay molası için ara verildiğinde, Marmara İlahiyat'tan başka bir hoca, **"Ali Bey! Söylediğiniz doğruydu ama hocaya o kadar yüklenmemeliydiniz"** dedi. Ben de kendisine, **"Adaşıyla beraber kendileri hep Hıristiyanlığı övüyorlar. İşte kendisi burada; sorabilirsiniz"** dedim ve yukarıda okuduğunuz 2000 senesindeki Ali İhsan Bey hadisesini anlattım. Sustu...

Zannedersem ondan iki sene sonraydı. Aynı kilisede yine bir diyalog toplantısı vardı. Ben diyalogcuların korkulu rüyasıyım ya, takip etmek için yine gittim. Mehmet Aydın Bey de yine orada.

Önceki hadiseyi unutmuş olmalı ki, karşılaşınca, **"Beyefendi ben sizi bir yerden tanıyorum ama çıkaramadım"** dedi. Ben de o eski mahcûbiyetini hatırlatmamak için, **"Böyle toplantılardan hatırlıyor olmalısınız hocam"** deyip geçiştirdim.

Değerli okuyucular!

Önümüzdeki sayılarda **"Ben Kur'an'ın % bilmem kaçına inanmıyorum"** diyen ilahiyat profesörünü okumaya hazır olun...

ALİ KARA
www.alikarahoca.net

BEŞERİ SİSTEMLER VE İTİKADIMIZ

Allah-u Teala'ya hamd olsun, sevgili Peygamberi Muhammed Mustafa (Sallallahu Aleyhi ve Selem)'e salat ve selam olsun.

Muhterem kardeşlerimiz! bu günlerde bir çok önemli husus seri bir şekilde vuku' bulmakta, ancak müslümanlar olayları iyi tahlil etmeye fırsat bulamadan yeni bir olayla meşgul edilerek, sürekli değişiklik ve yenilikle insanımız, dümensiz bir gemi gibi sağa sola yalpalanmaktadır.

Ahır zamanın bu fitneleri, insanımızı sonunda Rabbi'sinden uzak etmiş, sorumsuzca yaşayan garip mahluklar haline döndürmüştür.

Kendimizi bildik bileli önemli sayılan olaylardan biri de, anayasa meselesidir. Bu mesele uzun senelerdir konuşulmakta, fakat ciddi bir çözüm henüz görülmemektedir.

Eldeki anayasayı yapanlar sürekli demokratik, laik, ilerici, yenilikçi, atılımcı, modern v.s. laflarla yaptıkları anayasayı millete beğendirmeye çalışsalar da, 10-15 sene geçmeden yaptıkları işin yanlışlıkları ayyuka çıktığından, en cahil bir vatandaşımız dahi bunları tenkit etmekte, koca koca porf.ların dikkat edemediği bir takım incelikleri öne sürerek, gerçekten yapılan yanlışları deşifre etmektedirler.

Zira insan nakıstır, ilmi, idraki, muhakemesi, tasavvuru noksandır. Geleceği bilemez, geçmişi tam olarak muhakeme edemez unutur, gaflet eder ve neticede meydana getirdiği mahsül, başkaları tarafından şiddetle tenkide uğrar. Allah-u Teala bu sebeple işi insana bırakmamış, kulların hayatını kendisi tanzim etmiştir.

Mevla Teala Casiye Suresi 23. âyeti kerimesinde şöyle buyuruyor:

"Hevâ ve hevesini ilah edinen ve Allah'ın (kendi katındaki) bir bilgiye göre saptırdığı, kulağını ve kalbini mühürlediği, gözünün üstüne de perde çektiği kimseyi gördün mü? Şimdi onu Allah'tan başka kim doğru yola eriştirebilir? Hâla ibret almayacak mısınız?"

İmamı Mukatil derki bu ayet, Resulullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ile alay edenlerden biri olan Hars bin Kays hakkında inmiştir. Zira o nefsinin hoşuna giden şeye tapınırdı.

Allah-u Teala onların sapıklığını bildiği ve onu hak ettikleri için onlarda sapıklığı yarattı, kulağını ve kalbini mühürledi. Artık hakkı işitemez, vaazları tefekkür edemez. Gözünün üzerine de bir örtü çekti ki hakkı göremez, ibret alamaz. Bundan sonra bu kişiyi artık kimse hidayete erdiremez. Onu dalaletten kurtarmaya kimsenin gücü yetmez.

Demek ki insan, kendi görüş ve fikirlerini kabul etmeye çok meyillidir. Başkalarının görüşüne tabi olmak istemez, böylece Firavun gibi sonunda ilahlık iddiasına bile kalkışır...(Neûzübillah....)

Hak ve hakikat ortada açık iken, insanoğlu neden bunu kabullenmek istemez? Cevabını Kur'an bize bildiriyor:

"Göklerde ve yerdekiler (bütün varlıklar), ister istemez O'na (yaratıcıya) teslim olduğu halde, onlar (ehl-i kitap), Allah'ın dininden başkasını mı arıyorlar? Halbuki O'na döndürüleceklerdir." (Âli İmran Suresi: 83)

Bu ayeti kerimeyle de, bütün ehli kitabın (Yahudi-hristiyan), âlemin sahibi, her şeyi yaratan ve ayakta tutan Allah-u Teala'nın dinine tabi olmadıklarını, kendi uydurdukları bir takım safsatalarıyla haktan uzaklaştıklarını görüyoruz. Onların haktan ayrılması, çok uzun zaman önce vuku' bulmuştur. Peygamberlerini öldürmeye kalkmışlar, hatta bir çok peygamber ve alimi şehit etmişlerdir. Sonunda Allah-u Teala Muhammed Mustafa (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ile Kur'anı gönderip Kendi muradını ve rızasını beyan etmiştir. Allah-u Teala'nın rızasını bırakıpta helak olan kavimlerin yoluna gitmek akıl kârı değildir, ancak basiretsizlik ve şuursuzluktur. Bunun altında yatan sebep ise dünya sevgisidir. Zira Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) "Dünya sevgisi, bütün hataların başıdır." Buyurmuştur.

Müslümanın elinde kesin ölçüsü vardır. İşlerini halledeceği, hükümlerini neticeye bağlayacağı, davalarını çözeceği bir muhatabı vardır ki bu da Kur'andır ve onun hükmüdür. En azından itikaden bu hususu koruması gerekir ve asla tartışma meselesi yapmadan, itikadına şüpheler bulaştırmadan, imanını zedelemeden, sağlam ehli sünnet itikadı üzere nefeslerini tamamlamalıdır.

"Hayır, Rabbine andolsun ki aralarında çıkan anlaşmazlık hususunda seni hakem kılıp sonra da verdiğin hükümden, içlerinde hiçbir sıkıntı duymaksızın (onu) **tam manasıyla kabullenmedikçe iman etmiş olmazlar."** (Nisa suresi: 65)

İşte imanın kalbin her zerresine yerleşmiş olmasının neticesi.... Efendimizin (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) verdiği hükmü, aleyhine de olsa severek kabullenmek, hatta en ufak bir memnuniyetsizlik belirtisi göstermemek, bu hükmü de ebedi hayatı için son derece lüzumlu görmek.... Gerçek müslümanın hali ve vasfı...

Şimdi nerde böylesi! Hatta ilk vazife olarak sıkıntısını, meselelerini Efendimize (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) sunmak, Ona arzetmek, Onun yolunu en iyi bilenlere müracaat etmek düşünce ve derdi kaçımızda var? Bundan sonra verilen hükmü kabullenmek geliyor ki bu da Anka Kuşu gibi kayıp....

Ticari meselelerde, miras hukukunda, aile (karı-koca) davalarında ne haldeyiz? Hükümleri neye göre halletmeye çalışıyoruz? Ve sonucundan memnun muyuz? Zaten şu hayattan memnun olan kişinin de, iman ve ameli salih bakımından kendini iyice sorgulaması lazımdır...

Şimdi de ilahi fermanla, yanlışlığa devam etmenin sakıncalarından bahsedelim:

"Şu halde (Ey hakimler, alimler!) İnsanlardan korkmayın, benden korkun. Ayetlerimi az bir bedel karşılığında satmayın. Kim Allah'ın indirdiği (hükümler) ile hükmetmezse, işte onlar kâfirlerin ta kendileridir."

"Tevrat'ta onlara şöyle yazdık: Cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak, dişe diş (karşılık ve cezadır). Yaralar da kısastır (Her yaralama misli ile cezalandırılır). Kim bunu (kısası) bağışlarsa, kendisi için o keffâret olur. Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar zalimlerdir."

"İncil'e inananlar, Allah'ın onda indirdiği (hükümler) **ile hükmetsinler. Kim Allah'ın indirdiği ile hükmetmezse işte onlar fâsıklardır."** (Maide Suresi: 44-45-47)

Bu üç ayet, evvelki dinlerde de hükmün Allahın dinine göre verileceğini beyan etmektedir.

Şimdi bir müslümanın, 'bunun vakti geçti, biz kendi işimize bakalım, zaman böyle' diyerek nefsine uyması, ilahi kaideleri terk etmesi nasıl caiz olacak!

Bu ilahi ikazları evvela müslümanların ciddi şekilde düşünmesi gerekir. Önemle üzerinde durduğumuz hususu bir daha hatırlatalım; **itikadımızı sarsmayalım, iman dairesinden çıkmayalım, Kur'ana muhalif olmayalım, aksi takdirde bütün amellerimiz yok olur, ebedi hüsrana düşeriz.**

Birçok hadisi şerifte ahır zamanda, içkilerin içileceğini, zinanın yayılacağını, faizin her tarafı kaplayacağını okuyor öğreniyoruz. Bu hadisi şeriflerde; "bir takım isimlerle içkiyi, faizi, çalgıyı, ipek giyinmeyi, altın takınmayı helal olarak itikad ederek kullanacaklardır" deniyor. Şimdi aynı ortamdayız, müslümana birçok haramı haram olarak kabul ettiremiyoruz. Nefsinin arzusuna uyarak haramları götürüyor... Haram helal ver Allahım, senin kulun yer Allahım! Diyerek her şeyi kendine mubah edinmişler.

İtikad kitaplarımızda kişiyi küfre götüren üç sebep sayılır:

İstihlal, istihfaf ve istihza.

İstihlal: Helali haram saymak, haramı helal saymak. Allah-u Teala amca, dayı, hala çocuklarının birbiriyle evlenmesini helal kılmış, hatta Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) kızı Fatıma (Radıyallahü anha)'yı amcaoğlu Ali (Radıyallahü anh)'a nikahlamış, iki tane nur topu gibi torunu (Hasan ve Hüseyin) dünyayı şereflendirmiştir. Sen şimdi bunu nasıl kabullenmezsin? Sana, illa amca dayı kızıyla evlen denmiyor, bu iş caizdir deniyor... Sen bu hükmü kabullenmiyorsun, sonra da müslüman olduğunu mu iddia ediyorsun?!

Allah-u Teala faizi, çalgıyı, içkiyi, zinanın her türlüsünü haram etmiş, müslümanım diyen, oruç tutan zavallı, "gece içerim sabaha oruç tutarım" diyor. "İstediğim kadınlarla ilişki kurarım, flört ederim, metres hayatıma kimse karışamaz" diyor.

Faizi devlet verirse helaldir, diyerek yiyen birçok cemaatler var. Halbuki faizin en azının günahı, annesiyle zina etmiş gibidir, deniyor. Çalgı ve müzik meselesinde birçok müslüman hatta beş vakit namaz kılanımız da şaşırmış, telefonlarından çıkan sesler onları ele veriyor. Böylece kati olan bir haramı, basite alarak meşru görmeye başlamışız, maalesef...

İstihfaf: Hafife almak. Dinin bir kati hükmünü hafife almak kişiyi dinden imandan eder. Mesela namazı kılmayan kişi, büyük günahkardır. Ama namazın gereksiz basit bir iş olduğunu zanneden, olmasa da olur diye hafife indiren birisinin imanı iman sayılmaz. Anlatırlar; adam oğluna kız bakıyormuş, karşı taraf sorunca baba olan müslüman kişi: "Oğlum çok iyidir, hiç bir kötü huyu yoktur, işinden evine güzel bir hayatı vardır, sadece ufak bir kusuru var namaz kılmıyor" demiş. Yani namazı sıradan bir iş gibi basite alarak kız istiyor ama neyi kaybettiğinin farkında değil... Ahmak müslüman....

İstihza: Alay etmek. Dinin bir hükmüyle alay etmek, makara geçmek veya alay edilen ortama katılıp ordan ayrılmamak da, kişiyi dinden eder. T.v lerdeki bazı piyesler ve filimlerde tasvir edilen olayların bir kısmı dinle, örtüyle, sakalla, çarşafla, tesbihle alaydır yani dinin bir özelliği ile alaydır... bunların hepsi büyük felaketlerdir.

Netice olarak deriz ki:

Müslüman itikadını muhafaza için son derece dikkatli olmalı, her duyduğu şeyi kabullenmeden önce, onu Kur'ana ve dini bilgilerine bakarak değerlendirmeye çalışmalı. İşin içinden çıkamazsa, hemen ehil bir alime veya sağlam bir kitaba bakarak sorunu halletmelidir. Aksi halde, birçok şeyin sıradan olması, devamlı konuşulması, onların kabulü veya doğruluğuna delil olmaz, belki de Allah katında küfür hükmündedir de siz bilemezsiniz.

Şu hadisi şerif bizi son derece korkutmalıdır:

"Ahır zamanda insanlar evlerine müslüman olarak girecekler, sabah evden kafir olarak çıkacaklar. Sabah müslüman çıkacaklar, akşam evlerine kafir olarak dönecekler."

Bu t.v ve basın, müslümanın herşeyini mahvetmiş, yozlaştırmış içini boşaltmıştır. Bilhassa şu siyasi meseleler, oy ve adam kazanmak için yapılan bazı konuşmalar, mazaallah insanı ne hallere düşürüyor da yine farkında olmuyorlar, hatta güya çok iyi bir iş yaptıklarını söylüyorlar.

Senelerdir dinci şeriatçı diye bildiğimiz kişilerin itikatları nerden nereye geldi. Zira kişi inandığı gibi yaşamazsa, yaşadığı gibi inanmaya mecbur olacaktır. İşte gözümüzün önünde... Bir çok siyasetçi ve yazar çizer takımı nerden nereye geldi... Hayret etmemek elde değil....

Demokrasi ve laikliğin kime faydası var? Belli bir zümreye... Zaten bütün sistemlerde de böyledir. Yani krallık ta olsa, Kisra da olsa, Nemrutluk ve Firavunluk ta olsa, belli bir zümre işin kaymağını yer, her yerde böyle.... Bunu kimse inkar edemez. Şimdi de böyledir. Belli bir kesim elit tabakası denen burjuvai tipler, halklara yukardan bakarak, kendilerini üstün akıllı işbilir zannederler, milleti de koyun hatta köle....

İşte bu temel yanlışlığı değiştirmenin çaresi Kur'ana dönmektir, Muhammed Mustafa (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in sünnetine tabi olmaktır. İslam'ın emrettiği ve Allah-u Teala'nın razı olduğu hayat, bütün kullara eşit seviyede muamele ederek herkese adaletli davranıp haklarını vermektir, zulmetmemektir, taraf tutmamaktır. Hak ve adaletin tahakkuku da, ancak adil olan bir hayat sistemiyle olabilir. Bunu da ancak asrı saadet ve onu takip eden seçkin dönemlerde görüyoruz. Osmanlı ecdadımız, bunu uzun zaman tatbik ettiler ve yüceldiler. Sonunda fire verince, yıkılıp tarihe karıştılar.

Beşeri sistemlerden hangisini taklit edelim de daha güzel bir anayasa yaparak milletin ihtiyaçlarını giderelim, refah seviyesini yükseltelim v.s. derseniz; neticede 10 veya 15 sene sonra geleceğiniz nokta, bu günkünden pek farklı olmayacaktır. Bu beşeri sistemlere neyi yamatırsanız yamatın, netice alamazsınız, daha fazla zulüm yapmış olursunuz. Necaseti necasetle temizleyemezsiniz. Hepsinin ilacı tertemiz sudur, suyu kullanmak lazım, bütün zâhiri ve bâtını pisliklerden temizlenmek lazım. Suyu da Allah-u Teala gökten indirmiştir. İşte tabiri caizse ilahi kurallar da aynen gökten indirilmiş, onlarla bütün gönüller ve bedenlerin tertemiz yapılması murad edilmiştir. Sen buna tabi olmazsan, sana ne yapalım?

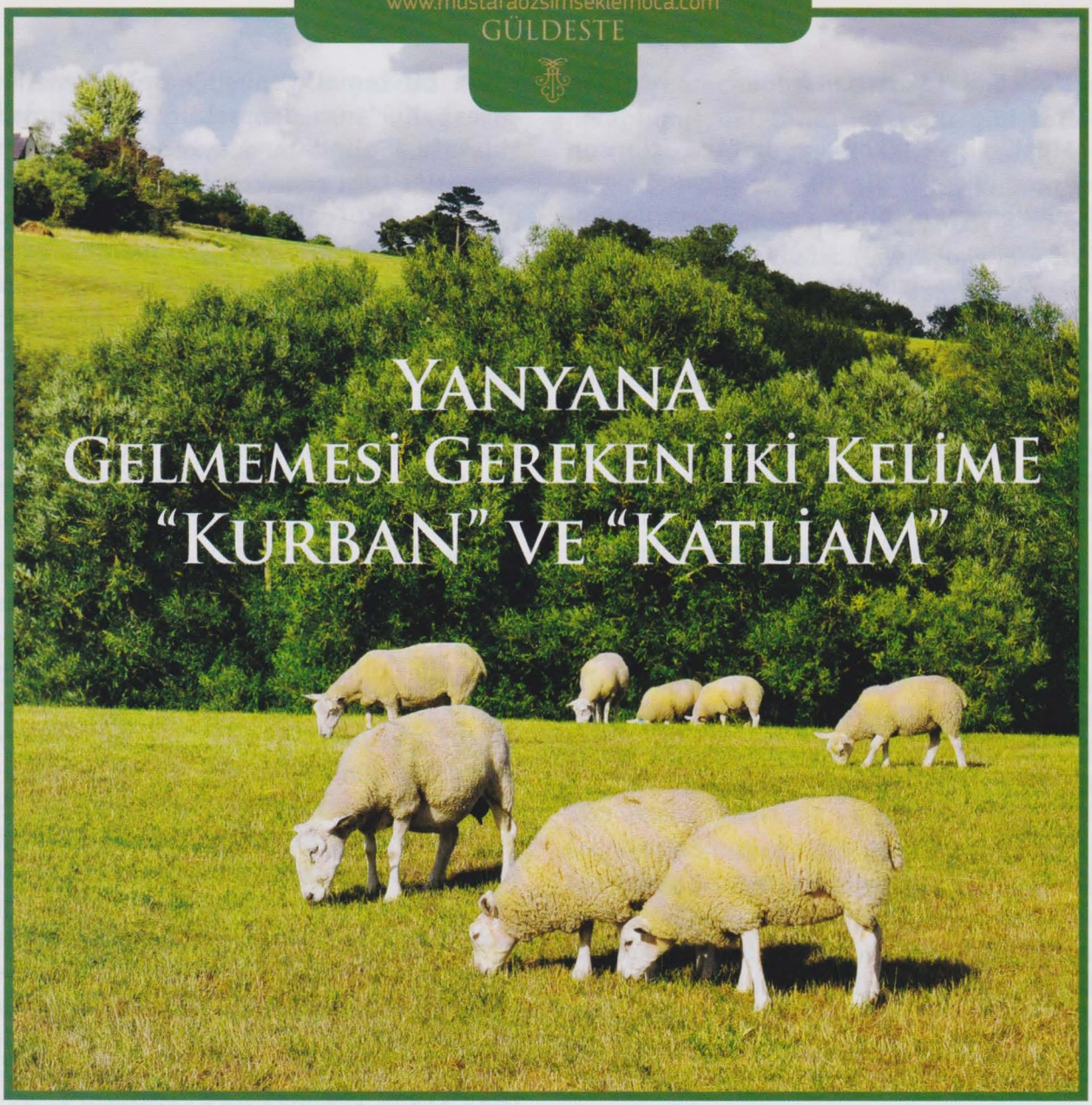
Ama bizim asıl sıkıntımız, yine söyleyelim "müslümanların itikadının bozulması" "müslümanların laik demokrat karışımına" çevrilmesi, "müslümanın ehli kitapla birleşme" si, "üç dini de bir kefeye koyan" müslüman tipi üretilmesi. Ve diğer bir çok yanlışa dur denmemesi.....

Allah-u Teala, tüm kardeşlerimizi ehli sünnet itikad ve ameli salihinden ayırmasın. Resululah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) ve dostlarının sevgisiyle haşreylesin. Kurban bayramınız mübarek olsun..

Selam ve dua ile...

Ali Kara Hoca

www.alikarahoca.net

YANYANA GELMEMESİ GEREKEN İKİ KELİME "KURBAN" VE "KATLİAM"

Ramazan ayı geldiğinde, nasıl ki bir takım malum ilahiyatçılar tarafından insanların kafalarını karıştıracak konular ortaya atılıp, samimi Müslümanların kalp cemiyeti içinde Ramazan ayını geçirmesine engel olunuyorsa, aynı şekilde her kurban bayramı yaklaştığında da, bazı ilahiyatçıların ve hayvan hakları savunucusu geçinenlerin bazı garip açıklamalarını duyarız. Böylece kafalar karıştırılarak, bir bayram havasına bürünen bu Müslüman milletin kurban hazırlığı adeta sabote edilip, bayram sevincine gölge düşürmek istenir.

Bir kısım medyanın da desteğiyle, kurban kesimlerini bir hayvan katliamı, Müslümanları da bir nevi katliam yapan eli satırlı birer caniymiş gibi göstermek için kurbanlık hayvanlara acındırma kampanyası yürütülür. Kurban olacak koçların melemesini, onların ağlaması olarak yorumlayanlardan tutunda, küçükken alınan kınalı kuzunun evin çocuğu tarafından büyütülüp, kurban bayramında kesilmesi sebebiyle o çocuğun psikolojisinin ne hale geldiğini anlatanlara kadar vicdani sömürüler yapılır.

Yine aynı şekilde; **"kurban kesmeye gerek yok parasını da verebilirsiniz"** ya da **"horozdan da kurban olur"** türünden garip fetvalar veren reformist ilahiyatçılardan tutunda, ne hikmetse Kurban Bayramı arefesinde hayvanlara olan sevgileri depreşerek; **"kurban kesmek bir katliamdır"**, **"hayvan kesmek caniliktir"**, türünden zırvalayan bir takım çağdaş yobazlara kadar, manevi bir tahribat yarışına girişilir.

Her kurban bayramı yaklaştığında küçük bir azınlık tarafından da olsa dillendirilen bu gibi sözleri duyunca insan üzülmekle birlikte çok şaşırıyor, hayret ediyor. Asırlardır bütün Müslümanların

yerine getirdiği Allah'ın bu emrine, kurban ibadetine, hem de Müslüman bir memlekette kurban bahanesiyle böylesine fütursuzca saldırmak ne menem bir şeydir. Hele geçen yıl meşhur bir sanatçının(!) kurban bayramı öncesinde yurt dışına çıkarken gazetecilerin sorularına verdiği cevaplar ise, tüm bu söylenenler üzerine adeta tüy dikmiştir. Hatırlayacak olursak haber şöyleydi:

"Yaklaşan Kurban Bayramı'na ilişkin sorulan sorular üzerine malum sanatçı(!) diyor ki: **"... bazı gelenekler maalesef değişemiyor, keşke biraz değişse. Haberlerde kurbanlık hayvanları görüp üzülüyorum. Keşke daha az hayvan öldürsek"**

Pes doğrusu... Bir insan bu kadar din cahili olabilir mi? Dini hükümler, ibadetler ne zamandan beri gelenek oldu?.. Bu meşhur kişi, cehaletin doğurduğu büyük bir gafa imza atarak ilahi bir emri "gelenek" zannediyor. Yok eğer bu sözleri cehaleti sebebiyle değil de bilerek söylediyse, durum daha da vahim demektir. Çünkü bu sözlerin sonundaki; **"keşke daha az hayvan öldürsek"** temennisi, "kurban kesin" ilahi emrine de, bu emri yerine getiren milyonlarca müslümana da bir nevi hakaret sayılır. Zira bu sözler; ibadet bilinciyle Allah'a karşı kulluk görevini yerine getiren Müslümanları, bir nevi cinayet işlemekle itham etmektedir. Dolayısıyla bu talihsiz sözlerin sahibi ya İslam dinine mensup değildir, ya da inandığı dinden bîhaberdir...

Öncelikle şunu açıkça ifadelim ki; Kurban kesmek bir ibadettir, hem de geçmiş bütün dinlerde var olan bir ibadet... Nitekim Mevla Teala Kur'an-ı kerim'de:

"Biz her ümmete kurban kesmeyi meşrû kıldık..." (Hac Suresi.34) buyuruyor.

Ayrıca kurban kesmenin, Rabbimizin en hoşnut olduğu ibadetlerden birisi olduğu, Hz. Âişe (Radıyallahu anha)'dan rivayet edilen bir hadisi şerifte şöyle ifade edilmektedir.

Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuştur:

"Ademoğlu kurban bayramı günü, Allah katında kurban kesmekten daha sevimli hiç bir amel işlememiştir. O kurbanlık hayvan kıyamet günü boynuzları, kılları ve tırnaklarıyla gelecektir. Kurbanın kanı yere düşmeden önce Allah katında hemen kabul olunur. O halde kurbanın sevabı böyle olunca, kurban kesmekle gönlünüz hoş ve müsterih olsun."

Bütün Müslümanlar, asırladır kurban bayramlarında Allah-u Teala'ya bir yaklaşma vesilesi olarak kurbanlarını kesmişler, böylece kurban ibadeti Müslüman toplumların bir simgesi ve şiarı haline gelmiştir. O halde Allah-u Teala'nın emri olan **"kurban"** ile, kesinlikle yasakladığı **"katliam"**ı getirip aynı cümle içinde yan yana kullanmak çok çirkindir. Bu ya engin bir cehalettir ya da Müslümanların inançlarına saldırmak için kurban olayını bahane etmektir. Müslüman mahallesinde salyangoz satmaya çalışmaktır...

Hiç kimse Allah-u Teala'dan daha merhametli olamaz:

Neymiş efendim güya hayvanlara acıyorlarmış, üzülüyorlarmış da merhamete geliyorlarmış. Yahu siz Rahman ve Rahîm olan Allah-u Teâlâ'dan, alemlere rahmet olarak gönderilen Muhammed Mustafa (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'den daha mı merhametli, daha mı şefkatlisiniz?.. Hiç kimse, hatta hiç bir mahlûk yaratıcısından, her şeyi yoktan var eden Rabbü'l-Alemîn olan Allah-u Teala'dan daha fazla şefkatli ve merhametli olamaz! Hiç bir kimse, Yüce Yaratıcının emirlerindeki birtakım hikmetleri kavrayamadığından dolayı, o hayvanları yaratan Allah-u Tela'dan daha fazla onlara merhamet besliyormuş gösterisinde bulunamaz!..

Kurban kesilmesine karşı olanlar sanki hiç et yemiyorlar mı?.. Güya kurbanlık hayvanlara acırlar ama restoranlarda pirzola, biftek, bonfile ya da domuz rosto gibi et ürünlerini, kadeh tokuşturup midelerine indirirlerken veya kahvaltılarında pastırma, sucuk, salam, sosis eksik etmezlerken o hayvanlara acımak hiç akıllarına gelmez. Bunun için kimse kalkıp "katliam" demez. Yoksa onların yedikleri etler bağda-bahçede filan mı yetişiyor?..

Hatta bazılarının yediği hayvan çeşidinin belki de haddi hesabı bile yok. Kurbağa bacağından tutunda, sümüklü böceğe kadar herbir hayvanâtı afiyetle yerler. Bununla birlikte, bu kadar kumaş üretilirken bunları değil de, sırtlarına kürk giyer, ellerinde ise deriden çantalar taşırlar. Peki bu kürkleri, çantaları yapmak için hayvanların derileri yüzülürken bu hayvanların canları yanmıyor mu? Mevzu kurban kesmek olunca kıyametler koparanlar, bu konuda niçin gıkını bile çıkarmıyorlar?..

Belki bazıları diyecek ki; "ben etobur değil, otoburum." Yani et yemem, bitkisel şeyler yerim. Peki onların canı yok mu, nebatat can taşımıyor mu?.. Bu durumda hayvan eti yerine bitki yemek

de, hayvanın canı yerine bitkilerin canına kıymak demektir. O zaman bitki yiyenler de bu mantığa göre bitkilerin canına kastetmiş oluyorlar. Ve ne hazindir ki, yılbaşında binlerce çam ağacı bir günlük zevk için fuzûli yere kesilip katledilirken, bu taifeden bir itiraz duyamazsınız. Aynı şekilde noel yortusunda hindiler kesilirken "hindi katliamı" diyene rastlayamazsınız?..

Bu durumda anlaşılıyor ki, bunlar **hayvan kesmeye** değil, **kurban kesmeye** karşı... Kurban etine hayır ama bonfileye, bifteğe evet... Demek ki dertleri üzüm yemek değil bağcıyı dövmek...

Tabi hayvana sevgi ve merhamet demişken şunu da hatırlatmadan geçmeyeyim. İslâm Dini hayvanlara karşı, daha doğrusu "can ve yürek" taşıyan her canlıya karşı şefkat ve merhameti emretmiş, onlara yardım etmeyi teşvik etmiştir. Nitekim Efendimiz (Sallallahu Aleyhi ve Sellem) bir hadisi şeriflerinde şöyle buyurmuştur:

"Bir adam yolda, yürürken susadı ve susuzluğu arttı. Derken bir kuyuya rastladı. Kuyuya inip susuzluğunu giderdi. Çıkınca orada susuzluktan soluyup toprağı yemekte olan bir köpek gördü. Adam kendi kendine: "Bu köpek de benim gibi susamış" deyip tekrar kuyuya indi, ayakkabısını su ile doldurup dışarı çıktı ve köpeği sulayıp onun susuzluğunu giderdi. Allah onun bu davranışından memnun kaldı ve günahlarını affetti."

Bunun üzerine orada bulunan Ashab-ı kiram'dan bazıları sordular:

- Ey Allah'ın Resûlü! Hayvanlar (a yaptığımız iyilikler) için de mi bize ecir var?

Bunun üzerine Efendimiz Aleyhissalâtu vesselâm:

- **Evet!** (Kendisinde hayat eseri olan) **Her yaş ciğer** (sahibi) **için bir ecir vardır."**

Buyurarak, hangi cins olursa olsun hayvanlara karşı müşfik ve merhametle davranılması gerektiğini beyan etmiş oldu.

Yine buna benzer bir diğer rivayette de Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdu:

"Kötü yolda olan bir kadın, sıcak bir günde, bir kuyunun etrafında dönen bir köpek gördü, susuzluktan dilini çıkarmış soluyordu. Kadın ayakkabılarını çıkararak (onunla kuyudan su çekip köpeği suladı ve onu hayata döndürdü) **Bu sebeple kadın mağfiret olundu."**

Evet, bunun gibi daha pek çok hadisi şerifte de zikrolunduğu üzere, İslam dini hayvanlara merhamet edenlerin affedildiğini beyan etmiştir. Fakat bunun yanında hayvanlara acı çektirmeyi, eziyet vermeyi, onları dövmeyi ve sebepsiz yere öldürmeyi ise nehyetmiştir. Nitekim bir hadisi şerifte Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurmuşlardır:

"Bir kadın, bir kediyi hapsedip ona yiyecek vermedi. Bir şey bulup yemesi için de serbest bırakmadı. Bu sebeple kedi öldü, kadın da bu yüzden Cehenneme müstehak oldu."

Her varlığın bir yaratılış gayesi vardır:

Efendim şunu çok iyi bilelim ki, Allah-u Teala'nın kainatta yaratmış olduğu herbir canlının ve varlığın mutlaka bir yaratılış sebebi ve hikmeti vardır. Kurbanlık hayvanların da gerek etinden ve sütünden, gerekse yününden ve derisinden faydalanılır. Öyle ki, kurbanın bağırsağından işkembesine kadar tüm uzuv ve organları değerlendirilerek hiçbir parça zayi edilmez. Hepsinden insanlar bir şekilde istifade ederler. Zaten bu maksatla hayvancılık yapılarak bu hayvanlar beslenir ve çoğaltılır. Dolayısıyla kurban kesmek, bırakın katliamı bilakis bu hayvanların yaratılış gayelerine uygun hareket etmek, hatta hizmet etmek demektir.

Gerek batılılara, gerekse doğululara baktığımızda, onların doğada ne tür hayvan bulurlarsa yediklerini görürüz. Onların böyle bir kültürleri var. Fakat İslam dini buna müsaade etmez. Gerek karada, gerekse denizde veya havada yaşayan hayvan türlerinden yenebilecek olanları sınırlamış ve onları en aza indirmiştir. Hatta cevaz verdiklerine de yaş sınırlaması getirmiştir. Mesela İslâm dini süt kuzusunun kesilmesine müsaade etmemiştir. Kurban olabilmesi için bir yaşında olmasını veya altı aylık olup annesi kadar gösterişli olmasını şart koşmuştur. Sığırda da böyle bir ölçü vardır. Yani süt danasını da kurban olarak kabul etmemiş, kurban olması için en az iki yaşında olma şartını getirmiştir. Misaller çoğaltılabilir.

Rabbimiz bir ayet-i kerimede şöyle buyurmaktadır:

"...Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği dört ayaklı (kurban olabilecek deve, sığır ve davar cinsinden) **hayvanlar üzerine** (kurban bayramının ilk üç günü olarak) **bilinen günlerde** (onları kurban ederken) **Allah'ın adını ansınlar.**

Bu kurbanlıklardan kendiniz de yiyin, yoksullara da verin." (Hac 28)

Demek ki Allah-u Teala, insana olan merhameti sebebiyle kurban bayramında kurban kesilmesini emretmiş, bu vesileyle et yiyemeyen nice yoksulun, fakir-fukarânın et yüzü görüp açlık çekmemelerini, daha sağlıklı beslenmelerini murad etmiştir. Hem bu hayvanlar öyle ya da böyle neticede zaten mezbahada veya başka bir yerde kesilmiyorlar mı? Madem öyle, hiç olmazsa kurban bayramında ibadet maksadıyla kesilip ulvi bir amaca da hizmet etmiş oluyorlar.

Şunu da özellikle ve altını çizerek ifade edelim ki; Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) de bizzat kurban kesmiştir. Veda Hacında 100 tane kurban ayırmış, 63 tane kurbanı bizzat Kendisi -altmış üç yıllık ömrüne bedel olarak- kesmiş, geri kalanlarını da Hz. Ali'ye emrederek Ona kestirmiştir. Ve diğer Müslümanlar da Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e uyarak kurbanlarını kesmişler ve o günden beri de hala kesmektedirler. Dolayısıyla kurban ibadetini eleştirip **"katliam"** demek bir Müslümanın söyleyeceği sözler değildir. Zira bu, aynı zamanda Peygamber Efendimiz'e karşı da yapılan büyük bir edepsizliktir.

İslam, kurbanlık hayvana yumuşak davranmayı emreder:

İslam dini, kurban kesme emrini verirken aynı zamanda kurbanlık hayvana yumuşak davranılmasından, kesim yerine götürülürken eziyet edilmemesinden tutunda, kesim anında nelere dikkat edilmesi gerektiğine kadar gerekli olan bütün edep ve usûlü öğretmiştir.

Belki bazıları diyebilir ki: "Kurban kesme usûlünü İslam tarif etmiş diyorsunuz ama bazıları buna hiç riayet etmiyor. Hatta kurban keserken bir ibadet havası içinde değil de, saldırgan bir tavırla, gerekli itinayı göstermeden hayvana eziyet ederek kesiyorlar."

Evet, maalesef böyle kimseler de çıkmıyor değil. Dolayısıyla bu durumu dile getirip tenkit etmek, bu yanlışlığın düzeltilmesi için eleştiride bulunmakta bir sakınca yok. Fakat bazı bilinçsiz vatandaşlar hatalı davranıyor diye bütünüyle bu ilahi emre karşı çıkmak veya kurban kesimi için tahsis edilen yerlerin dışında kesilen kurbanların ortalığa saçılan kanlarını fotoğraflayıp, ya da vatandaşın elinden kaçırdığı büyük baş hayvanları kameraya çekerek televizyonlarda döndüre döndüre göstermek suretiyle bunun üzerinden inanca saldırmak, son derece çirkindir. Yani **kurbanın kesim şeklini eleştirmek farklıdır, kurban ibadetine laf söylemek daha farklıdır.**

Kurban kesmek yerine bedelini vermek kurban sayılmaz.

Bazı reformist ilahiyatçılar, "kurban kesmeyip bedelini vermek, kurban yerine geçer" diye yanlış fetvalar veriyorlar. Bu görüş, dinin şe'âir derecesindeki bir emrini tahrif etmeye yönelik bir görüştür ve kesinlikle kabul edilemez.

Kurban kesmek başlı başına bir ibadettir, bunun bedelini verip tasaddukta bulunmak ise başka bir ibadettir. Her ibadetin kendine has bir yapılış şekli vardır ve hiçbir ibadet başka bir ibadetin yerine geçmez. Mesela; bu fetvaya kıyas ederek, namazı da kılmayıp onun yerine para verilse olur mu?..

Kurban kesmenin meşrûiyeti Kitap, Sünnet ve İcmâ-ı ümmet ile sabittir. Hanefî Fukahâsına göre de kurban kesmek vaciptir. Dini istilahta ise kurban; belirli bir zamanda, belirli bir hayvanı ibadet maksadıyla usûlüne uygun olarak kesmektir. Dolayısıyla kurban kesmek yerine bedelini veren kimse, "kurban" ibadetini değil, "sadaka" ibadetini yapmıştır ve sadaka sevabı kazanır. Dolayısıyla İmam-ı Âzam'a göre vacip olan kurban borcu da üzerinden düşmemiştir.

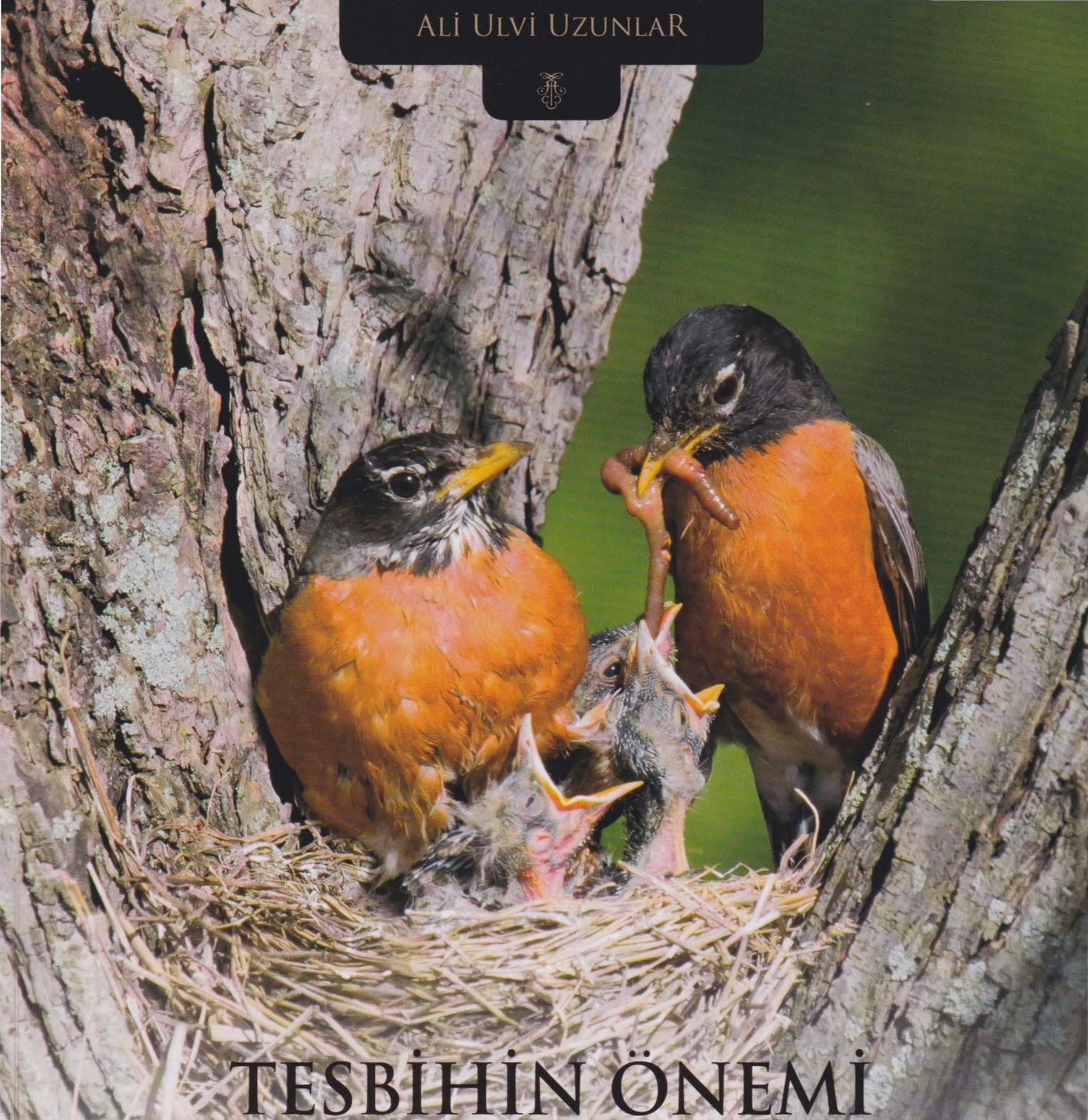
Bir hadisi şerifte Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):

"Kurban kesecek güçte olup (maldan bir genişlik bulup)**da, kurban bayramında kurban kesmeyen, namazgâhımıza yaklaşmasın"** buyurmuştur. Öyleyse maddi yönden imkanı olanlar kurbanlarını mutlaka kesmeli, kurban ibadetini terk etmemelidir.

Hepinizin Kurban Bayramını şimdiden tebrik eder, keseceğimiz kurbanların Kendisine yaklaşmamıza vesile olmasını Yüce Rabbimden niyaz ederim.

Fi Emanillah!

ALİ ULVİ UZUNLAR

TESBİHİN ÖNEMİ

Kıymetli müminler Saff suresi 1,5 sahifelik bir suredir. Nasip olursa bu surede ki bazı ayetleri beraberce anlamaya ve tefekkür etmeye çalışalım. Böylece Allah (Celle celalühü)'nün nuruyla gönül dünyamızı nurlandıralım .

Bu surenin birinci ayeti tesbih ile alakalıdır.

'Yerlerde ve göklerde her ne varsa hepsi Allah'ı tesbih etti. Allah azizdir ve gücü kuvveti sınırsızdır, hâkimdir, her ne yaparsa doğrudur asla yanlışı yoktur.'

Rabbimiz şimdi yerde ve gökte ne varsa hepsi Allah'ı tesbih etmiştir. Ayeti kerimesi gibi başka bir ayet-i kerime de **"yerlerde ve göklerde her ne varsa Allah'ı tesbih ediyor"** diye buyuruyor . İlk ayette **tesbih etti** buyuruyor. ikinci ayet-i kerimede **tesbih ediyor** ve tesbihe devam edecek buyuruyor. İsra suresinde de Allah (Celle celalühü): "**Yerlerde ve göklerde her ne varsa ayrıca yedi kat sema ve yedi kat yerler Allah'ı tesbih eder dururlar"** diye buyuruyor..

Yerlerde ve göklerde her ne varsa dedikten sonra dünyada varlık olarak her ne varsa hepsi Allah'ı tesbih ederler fakat siz onların tesbihini anlamazsınız buyuruluyor. Bu ayet-i Kerime İsra suresinin 44. ayetidir. Biz namaza başlarken tekbirden sonra evvela neyle başlıyoruz "Sübhane kellahümme vebihamdik" diye tesbih ile başlıyoruz. Namazda önemli olan iki püf nokta vardır, birincisi rükûdur, ikincisi ise secdedir. Rükûda ne yapıyoruz? "Sübhane rabbiyelazim" diyoruz. Secdede ne yapıyoruz. "Sübhane rabbiyel ala" diyoruz. Yani rükûda da tesbih var, secdede de tesbih var. Peygamber Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) göklere miraca çıktığında, yedinci kat semada İbrahim (Aleyhisselam) ile karşılaştığında, İbrahim (Aleyhisselam) Efendimiz (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) vasıtasıyla bize selam gönderdi. Ve şöyle buyurdu:

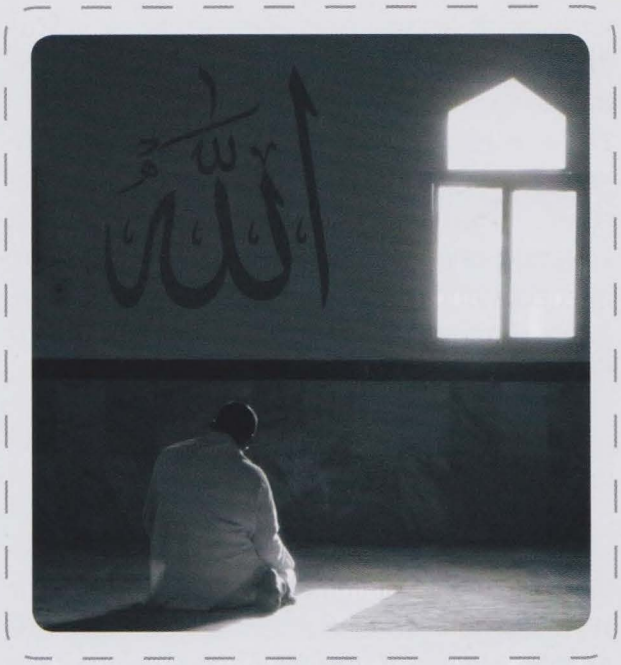
"Ümmetine selamımı söyle cennetin suyu çok tatlıdır, toprağı çok güzeldir. Ama üzerinde yeşillik ve ağaç namına hiç bir şey yoktur. Cennetin ağaçları "Sübhanellahi ve bihamdihi"dir Ümmetin çokça "Sübhanellahi ve bihamdihi" desin çokça Allah'ı zikrederek tesbih etsinler cennetteki bahçelerini ağaçlandırsınlar" diye bize selam gönderdi dedemiz İbrahim (Aleyhisselam) Biz de dedemizi hiç unutmuyoruz. Her namaz kılışımızda tahiyyate oturduğumuzda selam vermeden önce salli barik duaları okuyoruz değil mi? Ne diyoruz?

Allâhümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ salleyte alâ İbrahime ve alâ âli İbrahim. İnneke hamidün mecîd.

Allâhümme barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed. Kemâ barekte alâ İbrahîme ve alâ âli İbrahim. İnneke hamidün mecîd.

Ey Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed'in Âline rahmet eyle. İbrahim'e ve İbrahim'in Âline rahmet ettiğin gibi. Şüphesiz övülmeye layık olan ve yüce olan Sensin.

Ey Allah'ım! Muhammed'e ve Muhammed›in Âline hayır ve bereket ver. İbrahim›e ve İbrahim'in Âline verdiğin gibi. Şüphesiz övülmeye layık olan ve yüce olan Sensin.

Şimdi geldiğim bu noktaya kadar tesbihin, yerlerin ve göklerin hatta bütün varlıkların işi olduğunu dağlar, taşlar, kumlar, çakıllar, ağaçlar, yapraklar, canlı ve cansız bütün varlıklar isteseler de istemeseler de Allah'ı tesbih ediyorlar. Çünkü yaratılışları itibariyle Allah celle ve ala hazretleri onlara tesbihi adeta kodlamıştır.

Rabbimiz (Celle Celalühü): **"Onlar tesbih ederler fakat siz onların tesbihini anlamazsınız"** buyuruyor. Bu ayetten sonra iman ediyorsak anlamamıza da gerek yoktur. Çünkü Allah haber veriyor.

Şimdi ben görsem, herhangi bir şeyi kulağıma yakınlaştırsam "sübhanallahi vebihamdihi" dediğini duysam ne fark eder ki... Ben duysam da duymasam da bütün varlıklar. Allah'ı tesbih ediyor. Belki kulağımızla duysak yanılmış olabiliriz. Amma Allah (Celle Celalühü) yanılmaz . çünkü Allah (Celle Celalühü) **"Her şey Allah'ı tesbih ediyor"** buyurmuştur.

Şimdi kıymetli dostlar imanın anahtarı **La ilahe illallah Muhammedün Resülullahtır.** İnsan iman dairesine gireceği zaman ne ile giriyor. Önce **"La"** diyerek giriyor kelime-i tevhid "La" ile başlıyor.

"La ilahe illallah" kelimesinin iki yönü vardır. Birisi "nefiy" yönüdür birisi "ispat" yönüdür. "Nefiy" yok etmek demektir. Yokluğunu ifade etmek demektir. " La ilahe" nefiy tarafıdır. Yani mabut yoktur. İbadet edilecek, saygı duyulacak, kendisinden yardım dilenecek, kendisinden

korkulacak, kendisi gerçekten sevilecek yoktur. **"İlla"** ancak vardır, **"Allah"** yalnız Allah vardır, başkası yoktur. Yani "La ilahe" de saygıya, kendisine yardım istemeye layık kainatta hiç kimse yoktur diyoruz. Burası nefiy tarafıdır. Diğer taraf "İllAllah" ise ispat tarafıdır. Yani ibadet edilecek, saygı duyulacak, kendisinden yardım dilenecek ancak Allah'tır. Kelime-i tevhid dediğimiz imanın anahtarı budur. İman dairesine bu anahtar olmadan girilmiyor.

Bu sözün başına "Eşhedü" geldiği zaman kelime-i şehadet olur.

"Eşhedü" olmadığı zaman ise, kelime-i tevhid olur. Tevhid birliğini ifade etmek demektir. Hem kelime-i şehadette hem kelime-i tevhidde Allah'ın birliğini ifade ediyoruz. Birisinde "ben şehadet ederim ki.." diye başlıyoruz. Diğerinde ise şehadet kelimesini kullanmadan direk "Allah'tan başka ibadete layık hiçbir bir varlık yoktur" demiş oluyoruz.

Kelime-i şehadet ve kelime-i tevhid iki kanaati oluşturmuş oluyor. Birincisinde nefiy tarafı yoktur diyoruz. İkincisinde ispat tarafı vardır diyoruz. Yani ibadet edilecek saygı duyulacak hiçbir kimse, hiç bir varlık yoktur. Yalnız ve ancak Allah vardır diyoruz. Bunu tasavvuf dilinde tahiliye ve tahliye diye tabir ediyoruz. "La ilahe" cümlesi ile beraber gönül dünyasından atılması gerekenleri, tabiri caizse **"La"** kılıcıyla beraber yok ediyoruz. Çünkü Müslüman "La" kelimesiyle gönül dünyasında kendisine zarar verecek kirleri, ilgileri, duyguları dışarı atması gerekiyor. Buna tahliye işlemi deniyor. İşte tesbih de bu demektir. Cenab-ı hak ve Azzea ve Celleyi asla ve asla olmaması gereken bulunmayan noksanlıklar, çirkinliklerden tenzih etmek, asla böyle bir şey yoktur deyip ikrar etmekten ibarettir.

Peki Sübhanallah ne demektir?

Cenab-ı Hakkı noksan sıfatlardan tenzih ederim, biraz daha açmak gerekirse, Allah celle ve ala hazretlerinde acziyet, cehalet, kusur, çirkinlik, noksanlık, ayıp gibi tenkit edilebilecek hiçbir şey yoktur manasındadır. Biraz daha açıklamak gerekirse Yahudilerin, Hristiyanların, Dinsizlerin, İmansızların Allah'a izafe ettikleri, nispet ettikleri ne kadar yanlış cümleler varsa, bir cümle ile hepsini reddediyorum anlamına gelmektedir. Sübhanallah dediğimizde Adem (Aleyhisselam)'dan günümüze kadar dünyanın neresinde ve ne zaman, kim Allah (Celle celalühü) aleyhinde ne cümle söyledi, ne kelime konuştu ise hepsini reddediyoruz. Allah'ım ben ilan ediyorum ki hepsi yalan söyledi yanlış söyledi, onların söylediği noksanlar yaptıklar iftiraların hiç birisi Sende yoktur Sen hepsinden münezzeh ve müberrâsın demiş oluyoruz. La ilahe illallah kısmı tahliye kısmıdır.

Kıymetli okuyucularım bizde sahabe-i kiram (Rıdvanullahi ecmain)'in imanı yoktur. Onların teslimiyeti maalesef bizde yok, onlar ahirete nasıl inandılarsa maalesef biz dünyaya öyle inanıyoruz. Yani işin gerçeğini belirtmek gerekirse gönül sevdiklerimiz, dilimizle söylediklerimiz olmayabiliyor. Allah ve Resulü, ahiret hayatı gönül dünyamızda önemli bir yer tutması gerekirken dünya hayatı bizi daha çok meşgul ediyor.

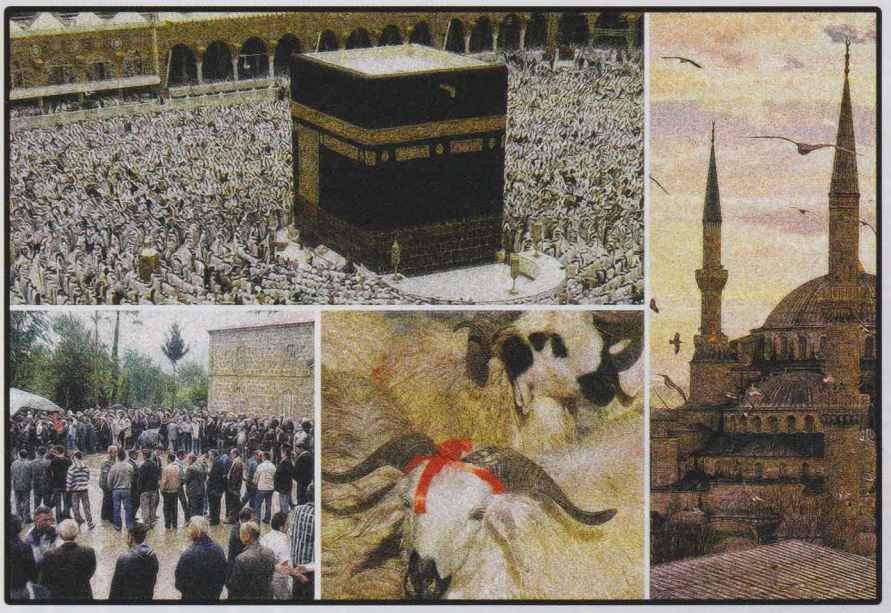
Muhterem okuyucularım gerçekten biz ahiret hayatını dünya hayatına tercih edebiliyor muyuz? Allah Resulü (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'i her şeyden çok sevebiliyor muyuz?

Allah (Celle celalühü) Kur'an da müminleri tarif ederken;

Allah'tan başkasından korkmayanları, yardımı yalnız Allah'tan isteyenleri, ibadeti yalnız Allah'a yapanları, müminler olarak tarif ediyor. Halbuki biz bir şey isterken önce başkalarından, patronlardan, zenginlerden, ilaçlardan bekliyor en son çaresiz kaldığımızda ise Rabbimize yöneliyoruz. Halbu ki Evvel de Âhir de odur. Her işin başlangıcında sonunda ondan istemeliyiz. Kimden istersek isteyelim verenin Allah olduğunu unutmayalım. Rabbimiz sevilmesi gerekenleri sevilmesi gerektiği gibi sevmeye Rabbimize itaatimizi olması gerektiği gibi yapabilmeye cümlemizi muvaffak eylesin

Selam ve dua ile.

ADEM ŞENER

KURBAN BAYRAMI

Allâhü Teâlâ'ya hamd, Resûlüne, âline ve eshâbına salât-ü selamdan sonra;

Kıymetli Kardeşlerim! Allâhü Teâlâ'nın Fecr suresinde ***"On güne yemin olsun"***[1] diye övüp yemin ettiği Zilhicce ayının son on günü içerisinde bulunuyoruz. Bu on gün içerisinde ibadet etmek çok faziletlidir. Zira Efendimiz (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem) şöyle buyurdular: ***"Allah'a ibadet edilecek günler içinde Zilhicce'nin ilk on gününden daha faziletli günler yoktur."*** *Orada bulunan sahabiler: "Cihatta faziletli değim midir" diye sorunca. Efendimiz:* ***"Hayır cihatta faziletli değildir. Ancak malını ve canını tehlikeye atarak cihada çıkıp hiçbir şeyle dönmeyen kimse müstesnadır"*** *buyurdular.*

Ayrıca Kurban bayramına ait arefe günü ve gecesinin ayrı bir fazileti vardır. Çünkü haccın en önemli ruknünü oluşturan vakfe bu günde yapılmaktadır. Bir hadis-i şerifte de bayram gecelerini ihya etmenin ayrı bir fazileti olduğu ifade edilmiştir.

1) Fecr Suresi; 2

Rabbim bu faziletli günleri ibadetle dolu geçirmeyi bizlere nasip eylesin.

Kıymetli Kardeşlerim! Bu ayki yazımızda Kurban bayramı ve bu bayramda yapmamız gereken şeylerden bahsedeceğiz. İlk olarak "bayram" kelimesinin manasını ifade edelim.

Kaşgarlı Mahmud'un tesbitine göre bayram kelimesinin aslı Farsça bez-rem/bezrâm olup, "sevinç ve eğlence günü" demektir. Beyrem ve bayram telaffuzu ise Oğuzlara aittir.

Bayram kelimesinin Arapçası olan "îyd" sözlüklerde; "âdet halini alan sevinç ve keder; bir araya toplanma günü" manalarında kullanılır. Arapların en büyük bayramı hacdır. Arapçada "ziyaret etmek" şeklinde de açıklanan hac (geri dönme, tekrar gitme), kelimesi İbrânice'de "bayram" anlamında kullanılmakta olup "bir şeyin etrafında dönmek, dolanmak" kökünden gelmektedir. Öte yandan hac ibadetinin en önemli rükünlerinden biri tavaftır. Bu rüknün diğer adı ise devr (devretmek, dönmek) kökünden türeyen devâr'dır ve bu kelimenin de anlamı "bir şeyin etrafında dönme"dir. Îyd kelimesi Kur'ân-ı Kerim'de bir kere, hadis-i şeriflerde ise çok zikredilmektedir.

Yüce dinimiz İslâm'da Ramazan ve Kurban olmak üzere iki bayram vardır. Arapçada "îdü'l-fıtr ve îdü'l-edhâ" şeklinde adlandırılan her iki bayram da hicretin ikinci yılından itibaren kutlanmaya başlanmıştır. Esasen Ramazan orucu ilk kere bu yıl farz kılınmış, bu ayı oruçla geçiren müminler sonraki ayın (şevval) ilk üç gününü bayram olarak kutlamışlardır. Bu sebeple bu bayrama Ramazan Bayramı veya bayramdan önce fitre (fıtır sadakası) verildiği için Fıtır Bayramı denilmiştir. Türkiye'de bazı çevrelerde muhtemelen bayramda şeker, lokum ve tatlı ikramı şeklinde öteden beri var olan gelenekten dolayı buna "Şeker Bayramı" da denilmektedir. Ancak Hazreti Peygamber (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)'in uygun olmayan bazı isimleri değiştirmesi ve özellikle dinî terim ve kavramların muhafazası konusunda hassasiyet göstermesi, bu şekilde bir adlandırmanın doğru olmayacağını göstermektedir.

Hicri takvimin son ayı olan Zilhicce'nin onunda başlayan ve dört gün devam eden Kurban Bayramı ise bu günlerde kurban kesildiği için bu adla anılmıştır. Hac ibadeti hicretin dokuzuncu yılında farz kılınmakla birlikte kurban kesilmesi ve kurban bayramı namazı, oruç ibadeti ve Ramazan Bayramı gibi hicretin ikinci yılında teşri kılınmıştır.

Kurban Bayramı Hazreti İbrahim (Aleyhisselam)'ın oğlu İsmail (Aleyhisselam)'ı kurban etmek istemesi ve İsmail (Aleyhisselam)'ın da buna razı olması, nihayet Allah'a karşı gösterilen büyük sadakatin karşılığı olarak hayvan kurban edilmesinin hatırasını taşımakta ve müminler bu günlerde kurban kesmek suretiyle bu iki peygamberin Allah'a karşı verdikleri başarılı imtihanın sevincini yaşamaktadırlar. Özellikle hacca gidenler îfa ettikleri hac ibadeti sırasında bu hatıraları diğerleriyle de takviye ederek kurban bayramının sevincini daha büyük bir heyecanla tadarlar.

Ayrıca bu iki bayramın, İslâm toplumunun eski dönemlerin izlerinden arınması ve müstakil bir kimliğe bürünmesinde de rol oynadığını söylemek gerekir. Nitekim Medine-i Münevvere'ye hicret ettikten sonra, buranın sakinlerinin İran'dan alınma Nevruz ve Mihricân bayramlarını kutladıklarını gören Peygamber Efendimiz (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem), ***"Allah sizin için o iki günü daha hayırlı iki günle, kurban ve ramazan bayramlarıyla değiştirmiştir"***[2] mealindeki hadis-i şerifiyle İran menşeli bu iki bayramın kutlanmasını yasaklamıştır. Bu hadis-i şerifi dikkate alan âlimlerimiz gayri müslimlerin yılbaşı gibi bayramlarına katılmayı ve kutlamayı caiz görmemişlerdir.

Bayram günlerinde Müslümanlar birbirlerini ziyaret eder, bayramlaşır, yer, içer ve meşru bir şekilde harama bulaşmadan günlerini neşe ile geçirmeye çalışırlar. Efendimiz (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem): ***"Arefe günü, kurban günü ve teşrik günleri biz Müslümanların bayramıdır. Bu günler yeme ve içme günleridir"***[3] buyurmuştur. Bu hadis-i şerife binaen Ramazan Bayramı'nın ilk günü, Kurban Bayramı'nın da dört günü oruç tutmak Hanefiler'e göre tahrimen mekruh, Şafiî ve Hanbelîler'e göre ise haram kabul edilmiştir. Bu konuda Şafiî ve Hanbelîler'in görüşünü paylaşan Mâlikîler ise Kurban Bayramı'nın dördüncü gününde oruç tutmayı haram değil mekruh saymışlardır.

Bu günlerde annemizin-babamızın ve büyüklerimizin ellerini öpüp hayır dualarını almalıyız. Dinimizde Allah'a ibadetten sonra anne ve babaya saygı ve iyilik emredilmiş, onlara karşı "öf" demek dahi yasaklanmıştır. Akraba ve komşularla tebrikleşerek karşılıklı sevgi ve saygı duyguları aktarılmalı, karşılaştığımız herkesle selâmlaşarak tebrikleşmeliyiz. Tanıdıklarımızı ziyaret ederek hatırlarını sormalı ve gönüllerini almalıyız. Hastanelerde ve evlerde yatan hastaları görmeli, şifa dileklerimizi sunmalıyız. Yetimlerle ve kimsesiz çocuklarla ilgilenip onları okşamalı ve onlara anne ve baba gibi davranmalıyız. Çevremizdeki yoksullara ve bakıma muhtaç çocuklara yardım ellerimizi uzatmalı, onların da bayram sevinci yaşamalarını sağlamalıyız. Bizden hayır dua bekleyen ölülerimizin mezarlarına giderek onlara dua etmeli, ruhları için hayır ve hasenatta bulunmalıyız. Tanıdıklarımızdan dargın olanları barıştırmaya çalışmalı ve aralarını bulmalıyız.

Kurban Bayramı'nda kurban eti dağıtımının yanı sıra, sadaka ve hediyelerin de büyük yeri vardır. Nitekim Peygamber Efendimiz

2) Nesâi; 1556
3) Nesâi; 3004

(Sallellâhü Aleyhi ve Sellem) bayram namazı sonralarında cemaati sadaka vermeye teşvik etmişlerdir. Bilhassa kadınlara bu hususta ısrarlı teşviklerde bulunmuşlar ve bayramda en çok sevdikleri ziynetlerinden verecekleri sadakaların, günahlarının affına vesile olacağına işaret etmişlerdir.[4]

Bayram günlerinde yiyip içmek ve ikramda bulunmak dinimizin müminlere tavsiye ettiği güzel vazifeler arasındadır. Hatta bayram günlerinde oruç tutmak bile haram kılınmıştır.

Peygamber Efendimiz (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem) bir hadis-i şeriflerinde Kurban Bayramı hakkında: **"Teşrik günleri yemek içmek günleridir"**[5] buyurmuşlardır.

Bu bakımdan namaz sonralarında getirilen teşrik tekbirleri sebebiyle "teşrik günleri" olarak adlandırılan bayram günlerinde yemek, içmek, neşelenmek, sevincini açıkça göstermek ve etrafındakilere, bilhassa çocuklara maddi-manevi ikramlarda bulunmak sünnettir.

Bayram Günlerinde Müstehap Olan Şeyler:

1. Bayram gecesini ihya etmek,

2. Bayram günlerinde temiz ve güzel elbiseler giyinmek,

3. Gusletmek,

4. Misvak veya fırça ile dişleri temizlemek,

5. Güzel kokular sürünmek,

6. Bayramda güler yüzlü olmak,

7. Evden namaz için çıkarken hiçbir şey yemeyip iftarı, kesilecek kurbanın etiyle yapmak,

8. Namaza giderken sesli olarak tekbir getirmek,

9. Namaza mümkünse yürüyerek gidip, dönüşte kullandığı yoldan başka bir yolu tercih etmek,

10. Çokça sadaka dağıtmak,

11. Dargınları barıştırmak,

12. Akrabayı ziyaret etmek

13. Mümkünse ziyarete hediye götürmek,

14. Kabirleri ziyaret etmek,

15. Çok dua ve tevbe etmek.

16. Müminlerle bayramlaşmak ve musafaha etmek,

17. Aile fertlerini ve bilhassa çocukları hediyelerle sevindirmek müstehaptır.

Bayram Namazı

Bayram namazı güneşin doğması ve bir miktar yükselip kerahet vaktinin çıkmasından sonra cemaatle kılınan bayram namazı zeval vaktinin girmesine kadar eda edilebilir. Mazeretleri sebebiyle ilk gün bayram namazını kılamayanlar Ramazan Bayramı'nda ikinci gün, Kurban Bayramı'nda ikinci ve üçüncü gün de kılabilirler.

Cuma namazı kılması farz olan kişilerin bayram namazı kılmaları Hanefilere göre vaciptir. Dolayısıyla bir kimsenin üzerine bayram namazının vacip olması için:

1. Hür olmalıdır: Köle ve esir olan müminlere bayram namazı vacip değildir.

2. Erkek olmalıdır.

3. Mukim olmalıdır.

4. Sıhhatli olmalı ve yürümeye gücü yetmelidir. Kötürüm, felçli ve âmâ olan kimselere bayram namazı vacip değildir.

Bayram Namazının Eda Edilebilmesi İçin Aranan Şartlar Şunlardır:

1. Şehirde mukim olmak,

2. Ulû'l emr'in bizzat kendisi veya görevlendirdiği bir kimse bulunmak ve bayram namazı için izin vermelidir.

3. Vaktinde edâ edilmelidir.

4. İzn-i âmm (genel izin) olmalıdır.

5. Cemaattir.

Hanefi, Maliki ve Hanbelî mezheplerine göre bayram namazının cemaatle kılınması şart, Şâfiîler'e göre ise sünnettir. Ezan okunmadan ve kamet getirilmeden kılınan bayram namazı Cuma namazı gibi iki rekâttır. Fakat diğer namazlardan daha fazla tekbirleri vardır. Bu tekbirlerin yeri ve sayısı mezheplere göre değişmektedir. Hanefilere göre ilk rekâtta "Sübhâneke" duasından sonra, ikinci rekâtta ise rükûa varmadan önce üçer kere namaza başlarken olduğu gibi eller kaldırılarak tekbir alınır. Bunlara zevâid tekbirleri denir ve vaciptir.

4) Müslim; 884
5) Müslim; 1141

Bayram Namazı Nerede Kılınır?

Peygamber Efendimiz zamanında genellikle şehirlerin kenar kısımlarında toplu namazlar için musallâlar hazırlanır ve bayram, Cuma namazları gibi toplu namazlar bugünkü gibi muhtelif camilerde değil, sadece namazgâh denilen bu musallâlarda kılınır, böylece bütün şehir halkının haftada bir kere bir araya gelmesi sağlanırdı. Nitekim Ebu Said El-Hudrî (Radiyellahü Anh) şöyle rivayet etmiştir: ***"Resûlüllâh** (Sallellâhü Aleyhi ve Sellem), **Ramazan ve Kurban bayramlarında musallaya çıkar ve ilk başladığı şey namaz olurdu. Namazdan sonra ayağa kalkarak sahabeye vaaz eder, onlara gerekli tavsiyelerde bulunur, gerekli emirleri verir, gazâ için göndereceği varsa onları gönderir ve daha sonra musalladan evine geri dönerdi."***[6]

İslâm hukukçuları bu hadis-i şerifleri nazarı itibara alarak yağmur ve kar gibi bir özür olmadıkça bayram, Cuma ve cenaze gibi toplu namazların şehir dışında bir musallâda kılınmasının sünnet olduğunu ve musallâda bayram namazı kılmanın camide kılmaktan daha faziletli olduğunu söylemişlerdir. Zira Resûlüllâh *(Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)*, bayram namazlarını hep Medine-i Münevvere'de bulunan Mescid-i Nebevi'nin dışındaki musallâda kıldırmıştır.

Peygamber Efendimiz *(Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)*'in musallâsı, Medine-i Münevvere'de, Mescid-i Nebevî'nin batı istikametindedir. Günümüzde Mescid-i Gamâme denilen cami Peygamber Efendimiz'in *(Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)* musallâsında yapılmıştır. Medine-i Münevvere ahalisi de hicretin dokuzuncu yüzyılına kadar bayram namazlarını orada kılarlardı.

Peygamber Efendimiz *(Sallellâhü Aleyhi ve Sellem)* musallaya giderken ve evine dönerken farklı yollardan geçmeyi tercih ederdi. Ramazan Bayramı'nda namazdan önce hurma yer, Kurban Bayramı'nda ise kestiği kurban etinden yiyinceye kadar ağzına bir şey koymazdı.

Hanefi Mezhebine Göre Bayram Namazının Kılınışı

Bayram namazları ikişer rekâttır. Cemaatle sesli olarak kılınırlar. Ezan ve ikamet yapılmaksızın müezzin, iki rekât Ramazan veya Kurban bayramı namazına niyet eder, cemaat da bu niyeti tekrarlar.

Sonra İmam "Allâhü Ekber" diyerek iftitah tekbiri alır ve eller bağlanır. Hep birlikte sessizce "Sübhâneke" okunur. Sonra İmam yüksek sesle, cemaat da sessizce "Allâhü Ekber" diye üç tekbir alırlar. Tekbirlerde eller yukarıya kaldırılıp ondan sonra yanlara salıverilir. Her tekbir arasında üç tesbih miktarı durulur. Üçüncü tekbirden sonra eller bağlanır, İmam sessizce "Eûzü Besmele" çektikten sonra, aşikâre olarak Fatiha Suresi ile bir miktar daha Kur'an-ı Kerim'den okur. Aşikâre "Allâhü Ekber" diyerek bilindiği gibi rükû ve secdelere gider. Cemaat da sessizce tekbir alarak imama uyar. Sonra yine tekbir alınarak ikinci rekâta kalkılır. İmam gizlice "Besmele"den sonra yine aşikâre olarak Fatiha Suresi ile bir miktar daha Kur'an okur. Tekrar üç defa eller kaldırılarak birinci rekâtta olduğu gibi üç tekbir alınır. Ondan sonra imam yine aşikâre, cemaat ise sessizce "Allâhü Ekber" diye rükuya ve secdelere varırlar. Sonra oturulup sessizce "Tahiyyat, Salli-Barik ve Rabbena Duaları" hep birlikte okunur ve iki tarafa selam verilir. Sonra imam efendi hutbeye çıkar.

Kurban bayramı namazı kılındıktan sonra kurban kesmek üzerine gerekli olan kimselerin kurbanlarını kesmeleri ve mümkünse o gün ilk yediği şeyin kurban eti olması müstehaptır.

Ayrıca Kurban bayramında farz namazlardan sonra teşrik tekbiri getirilmesi Hanefiler'e göre vacip, Hanbelî ve Şâfiîler'e göre sünnet, Mâlikiler'e göre ise menduptur. Hanefî ve Hanbelîler'e göre arefe günü sabah namazından bayramın dördüncü günü ikindi namazına kadar yirmi üç vakit namazın farzlarından sonra teşrik tekbiri getirilmiş olur.

Bu vesile ile mübarek Kurban Bayramı'nızı tebrik eder, Ümmet-i Muhammed'in kurtuluşuna vesile olmasını Cenab-ı zü'l Celal'den niyaz ederim. Rabbim, İbrahim ve İsmail (Aleyhimesselam)'ın kendisine karşı olan teslimiyetlerini bizlere de ikram eylesin. Rabbim keseceğimiz kurbanları kabul eyleyip, sıratta bizlere binek eylesin. Âmîn...

6) Buharî; 913

SALİH MEMİŞOĞLU

BÜYÜ VE BÜYÜCÜLER

Bu sayımızda sizlere büyü ve büyücülükten bahsetmek istiyorum. Batılıların exorsizm (büyü) dedikleri vakalar doğu kültüründe iki başlık altında isimlendirilmiştir.

1 – ÇARPILMIŞ 2 – BÜYÜ

İkisi arasında bazı farklar olsa da genelde belirtiler bakımından birbirine benzer. Birincisinde hastanın doğrudan doğruya görünmeyen varlıklarla temas ettiği düşünülür yani hastanın cinlendiği söylenir.

Halbuki ikincisinde yani büyülü vakalarda hastaya ya da hastanın ailesine düşmanlık eden çekemeyen onun kötülüğünü isteyen olduğu düşünülür. Bu kişiler görünmeyen varlıkları hastaya gönderiyor. Halk tabiri ile burada musallat etme oluyor. Büyücü denilen kişi ise yaptığı işlemleri belli bir para ya da menfaat karşılığı yapıyor. Bunlar için ise öyle malzemeler kullanıyorlar ki balmumu domuz yağı adet kanı horoz kanı sıpa dili ölünün kefen bezi ölü toprağı vb. Ve aynı zamanda menfaatleri için istismar edenleri de var bunlar daha çok büyüyü bozmak için büyü yaptıklarını iddia ederler.

Cinli olduğu ifade edilen hastalarda ki belirtiler ;

SESLER , hastayı tehdit eden ya da hastayı bir şey yapmaya yönlendiren sesler. İntihar etmesi ya da eşi çocuğu gibi yakınına zarar vermesini, isteyen sesler . Bazen bir yakınının çağırması ya da ölmüş birinin kendisine hitap sözü ve bazen de ıslık rüzgar gibi sesler.

GÖRÜNTÜLER , hastaya annesi babası kardeşi ya da eşi görünümünde görüntüler. Hasta öyle ki hangisinin gerçek olduğunu karıştırır. Bazen de ibadet esnasında cinsel içerikli görüntüler. Yalnız oldukları zamanda yılan başlı yaratıklar siyah köpek fare ters ayaklılar tüylü kıllı küçük insan şeklinde varlıklar dumansı ya da karaltı tarzında görüntüler.

UYKUSUZLUK , uykunun geç gelmesi sabah ezanına kadar uyuyamama veya uyku uyanıklık arası gelen korkunç görüntülerden dolayı korkması ve uykuya geçememsi.

KORKU / SIKINTI , tedirginlik ve korku hali özellikle yakınlarının yanında artan korkular aynaya bakamama banyoda gözünü yummaktan korkma aşırı sıkıntı hisetmeleri gibi.

YANMALAR VE DOLAŞAN AĞRILAR , ilaçların etkileyemediği koldan bacaktan bazen kulaktan tanımlanamayan bir şeyin girdiği hissi ile başlayan vücutta dolaşan ağrı ve yanmalar.

BAYILMA VE KASILMALAR , garip hareketlerle bazen bir histeri bazen de epileptik bir tabloyu anımsatan nöbet hainde gelen kasılmalar .Kasılmalarla birlikte farklı dilden ve kaba bir sesle olan konuşmalar bu südre de yüz ve bakışların değişmesi korkunç bir şekle girmesi tehdit üsluplsrı ve nöbetten sonra da ne olduğunu pek hatırlayamama .

EŞLER İLE İLGİLİ ŞİKAYETLER , eşleri yanında yokken onları arzulama bekleme eşler eve geldiğinde ise sıkıntı duyma eşlerine karşı çelişkili tavırlar.

DİNİ ETKİNLİKLE İLGİLİ , önceden ibadet eden kişilerin ibadete karşı arzu duymalarına rağmen yapamazlar. Kuran okuyamama hatta yanında kuran okunurken sıkıntı duyup okunmasına mani olmaya çalışma.

Büyülü hastalarda görülen belirtiler genellikle günün belli saatlerinde ya da vakitlerinde bazen de hastanın belirli günlerinde ortaya çıkma ortaya çıkma şeklinde periyotlar gösterebiliyor . Çarpılmış diye karşımıza getirilen hastanın büyülü olduğu ifade edilen hastalarda görülen belirtiler tıpatıp aynı değildir. Yakınlarına karşı düşmanca tavırlar ibadette zorlanmalar ilaçların etkisine karşı direnç mekanla ilgili şikayetler aile fertlerinin de dahil olduğu izah edilemeyen yakınmalar bilinç altı ile gelen krizler sapkın ilişkiler vb.

Dinimizde büyü yapmak yaptırmak şirktir. Bu davranışın affı da yoktur. Bunun için Hz. Peygamber efendimiz ; yedi şeyden sakınınız buyururken ikinci sırada sihir yapmayı zikretmiştir. Büyüye inanan kimse kuranı inkar etmiş sayılır. Yine bir hadisi şerif de müneccime gaibden haber veren kimseye inanan kişinin kuranı inkar etmiş olduğu belirtilmektedir. Büyü yapan yaptıran ve büyüye inana kimse cennete giremiyor.

Kuran düğümlere nefes eden büyücülerin şerrinden Allaha sığınmayı emreder ken Hz. Peygamber sihri teyit eden kişiyi cennete giremeyecekler arasında saymaktadır.

Ve büyücülerin cezası ; büyünün haram olması ile birlikte büyücünün şiddetli bir cezaya çarptırılması gerektiği hakkında bir hüküm söz konusudur. Bu konuda İslam hukukçularının görüşlerini ibni Haldun şu satırlarla özetliyor ; sihirbazların riyazeti her çeşit ululama ve ibadetle alçaklık ve küçüklük göstererek felek gezegen ve yüce olan alimlerin ruhaniyetine yönelmek ve başvurmaktan ibarettir. Bu ibadet ve tapma yüce Allahtan başkasına tapma olduğu için küfür sayılır ve büyücünün öldürülmesi gerekir.

Sihirbazın ne gibi sebepten öldürülmesi gerektiği konusunda fakihlerin görüşleri çeşitlidir. Ancak öldürülmesi gerektiği kanaati kesindir. Halife Hz. Ömerin hilafeti zamanında büyü yapan kadın erkek kim olursa öldürün diye emir verdiği ve üç büyücünün öldürüldüğü rivayet ediliyor. (Ebu Davut İmare 31)

Bakara süresi 109. Ayette küfür olduğu İslam bilginleri büyü yapan kimsenin kafir olacağı ve büyücülerin tevbeye edilmeden öldürüleceklerini bildiriyor. (M. B. Abdülvehhab Tevhid -2)

Büyüden korunmak için tavsiye edilen bazı dualar vardır. Kurandan Fatiha Aytel kürsi Bakara süresi son iki ayeti Haşr süresi son ayetleri Kalem 51 – 52 İhlas Felak – Nas süreleri.

Hadislerden sığınma duası ; Allahım korkmayan kalpten kabul olmayan duadan doymayan nefisten fayda vermeyen ilimden sana sığınırım . (Ebu Davut Vitr .32)

Bunun dışında ayrıca büyü ve sihirden koruyan ayetlerin bir kısmı bir Cuma sabahı güneş doğmadan bir bardak suya 101 sefer La ilahe illa ente sübhaneke inni küntü minezzalimin . 101 sefer Selamun kavlen min rabbin rahim. 101 sefer Hifzuhüma ve hüvel aliyyül azim....

Zümer süresi 1 – 3 arası.... Rahman süresi 3 – 7 arası..... Hadid süresi 1 – 5 .... arası okunduktan sonra o suyu zemzem suyu ile çoğaltıp 7 gün içilmesinde fayda vardır. Günümüzde sihir büyünün bir çok çeşidi yapılıp yaşanmaktadır. Bu sadece bizim ülkemizde olmayıp başka dinlerde ve kültürlerde var olup korkulur hale geldiği gibi çeşitli din ve ırklarda da halen yapılmaktadır. Bunların içinde birkaç çeşide ayırdığımız papaz büyüsü bağlanma büyüsü adı altındaki büyüler yapılması kolay fakat çözülmesi ise bir o kadar zordur. Sabırlı ve inançlı bir tedavi dönemi gerekmektedir.

Tevrat ve Zebur da bunların çözülmesi ile ilgili ör.; siyah kuş gagası veya kartal ayağı kullanılır. Kendi dinlerine ait okumalar yapılır ve çözünür. Dinimizde ise daha önce verdiğimiz korunma ayteleri kullanılırsa 7 günde çözünür biiznillah.

Hatta yakın zamanda bize gelen Norveçli karı koca daha evvel yastıklarının içinde bir at nalı parçası bulup içinde de İbranice yıldızlardan alınan güç anlamında toprak padişahı denilen öz hüddamla çözülür diye bize bir bilgi verdikten sonra biz bir araştırma yaptık. Doğruluğunu kendi üzerinde denedik Ve çözülmediğini gördük. Ve olmayınca da kuranı kerimde ki ayetlerimize başvurduk. Allahın izniyle eski hallerine geldiler. Sorunları ise evde her gün iki at ve tavşanın dolaştığını görüyorlardı. Yakınlarında olan bir kilise papazından yardım istediler o da onlara bir formül uygulayıp yardım etmek istediği anda papazın sol omzunda bir kedinin oturduğunu gördü. Ve o kedi onlara ; siz Müslümanlar Cuma gününün kıymetini bilseydiniz o günü boş geçirmez ve bütün ayetleri insanlar üzerinde tedavi için kullanırdınız demiş ve kaybolmuş.

Ve bu Norveçli aile bizim vermiş olduğumuz bazı metodlarla kendilerine geldiklerini ve iyi olduklarını söylediler. Onlarla hala görüşmekteyiz.

Tabii bizler sadece birer vesileyiz. Şifa ancak Allahtandır. Allahın Şafi isminin hürmeti ve faydasıdır. Bilinen odur ki süreler ve ayetler manevi şifa kaynaklarımızdır. Her biri kilitli kapıları açan anahtar gibidir Önemli olan o anahtarları kullanabilmektir.

Günümüzde yine bazı hocaların hepten alel usul ve kulaktan dolma ne olacağını bilmediğimiz bazı metodlar kullanır. Bunlar da sakıncalıdır mesela insan üzerinden cin çıkartmak amacıyla ona değnekle vurur. Bu tamamen Hintlilerin ve Eskimo insanlarının metodlarıdır ki hiçbir fayda vermez. Aksine zararı vardır ki çünkü insan üzerine olan cin dayaktan anlamaz ve kişi eziyet görür.

Bu durumla ilgili bir gün bir kişi bana geldi ; ben sinoptan geldim benim bir kızım hasta idi ve onu hocaya götürdüm her gidişimizde kızın sırtına 91 değnek vuruyor bir şeyler okuyor ve hiçbir faydası da olmadı dedi. Hastalığını sordum geceleri ve gündüzleri devamlı bir şeyler görüyor ve ben peygamberim diyor vs. Ben kızı al gel dedim baktığımızda hocalık hiçbir işi olmadığını söyledi ve tanıdık bir doktora gönderdim tıp ilminde adına psikoz denilen bir rahatsızlık çıktı ben de takip ettim iğne ve ilaçlarını aldıktan sonra 15 günde kız kendine geldi. Şimdi sorarım o kadar yanilen değneklerin hesabını kim verecek. İslam buna müsaade etmez. Önce doktora gitseydi bu sıkıntıları yaşamazdı.

Değerli okuyucularımız gelecek sayımızda buluşmak üzere Allahın selamı rahmeti ve bereketi cümlemizin üzerine olsun. Selam ve dua ile...

DUALAR VE ZİKİRLER

NÂFİLE NAMAZLAR

Terviye Günü olarak adlandırılan sekizinci gün (4 kasım cuma günü) dört rekatı bir selamla altı rekat (dört rekat ve ardından iki rekat) kılar. Bu dört rekatın birincisinde bir kere Asr Sûresi, ikincisinde Kureyş Sûresi, üçüncüsünde Nasr Sûresi, dördüncüsünde ise üç kere İhlas Sûresi okur. Sonra iki rekat kılar, her bir rekatında üç kere İhlas Sûresi okur. İşte böyle yapan kişi terviye gününün sevabını bulur.

Arefe Gecesi (4 kasım cumayı 5 kasım cumartesiye bağlayan gece) **Namazı:** Beş selamla on rekat kılar, her rekatta beş kere Kureyş Sûresi'ni okur.

Arefe Günü (5 kasım cumartesi günü) **Namazı:** Arefe günü dört rekat kılar, her rekatta üç kere Kadr Sûresi, yirmi bir kere de İhlas Sûresi okur. Bitirdiği zaman:

«اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى أٰلِ مُحَمَّدٍ وَبَارِكْ وَسَلِّمْ.»

diyerek yetmiş kere salevat okur, sonra yetmiş kere:

«أَسْتَغْفِرُ اللهَ لِي وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ.»

diye istiğfar eder.

Bayram Günü Namazları: Bayram namazından ve hutbesinden sonra (6 kasım pazar günü) bir selamla dört rekat namaz kılıp, birinci rekatta Sebbihisme Rabbike Sûresi, ikinci rekatta Şems Sûresi, üçüncü rekatta Duhâ Sûresi, dördüncü rekatta ise İhlas Sûresi okuyanın **Allâh-u Te'âlâ** elli senelik günahını mahveder.

Bayram namazından sonra evine girince iki rekat namaz kılar, her rekatta Fâtihâ'dan sonra üç kere Kevser Sûresi okur, böyle yapan fakir bir kimse ise kurban kesmiş sevabı kazanır, yok eğer zengin ise o zaman kurban keser ve akabinde:

«إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا شَرِيكَ لَهُ وَبِذَالِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ، اَللّٰهُمَّ هٰذَا فِدَائِي لَحْمُهَا بِلَحْمِي وَدَمُهَا بِدَمِي وَعَظْمُهَا بِعَظْمِي إِلٰهِي تَقَبَّلْ مِنِّي كَمَا تَقَبَّلْتَ مِنْ خَلِيلِكَ إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ السَّلَامُ.»

"Şüphesiz namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allâh'a âittir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Ben bununla emrolundum. Ben Müslümanların ilkiyim. Ey Allâh! Bu benim fidyemdir, eti etime, kanı kanıma, kemiği kemiğime karşı olsun. İlâhî! Dostun İbrâhîm *(Aleyhisselâm)***dan** (kurbanını) **kabul ettiğin gibi benden de kabul eyle!"** diye dua eder. *(Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:63-64)*

ZİLHİCCENİN İLK ON (28 ekim cuma - 6 kasım pazar) GÜNÜNÜN ZİKİRLERİ

Umeyr el-Leysî *(Radıyallahu Anh)* dan rivayete göre **Allâh-u Te'âlâ Îsâ** *(Aleyhisselâm)*a beş dua hediye etmiş, **Cibrîl** *(Aleyhisselâm)* bunları on günlerde getirmiş ve şöyle demiştir: **"Ey Îsâ! Bu beş duayla duada bulun. Zira Allâh-u Te'âlâ nezdinde, bu on günün ibadetinden daha sevgilisi yoktur. Bunların birincisi:**

«لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

"Allâh'dan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'na aittir. Hamd O'na mahsustur. Diriltir ve öldürür. Tüm hayırlar O'nun (kudret) **elindedir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir." İkinci dua:**

«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، إِلٰهًا وَاحِدًا صَمَدًا لَمْ يَتَّخِذْ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا.»

"Ben şahitlik ederim ki; Allâh'dan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Tek bir İlâhtır. Her şey O'na muhtaçtır. O kimseye muhtaç değildir. Hiçbir eş ve çocuk edinmemiştir." Üçüncü dua:

«أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ.»

"Ben şahitlik ederim ki; Allâh'dan başka hiçbir ilâh yoktur. O tektir. O'nun hiçbir ortağı yoktur. Mülk O'na aittir. Hamd O'na mahsustur. Diriltir ve öldürür. Kendisi hiç ölmeyecek bir diridir. Tüm hayırlar O'nun (kudret) **elindedir ve O her şeye hakkıyla gücü yetendir." Dördüncü dua:**

«حَسْبِيَ اللّٰهُ وَكَفٰى، سَمِعَ اللّٰهُ لِمَنْ دَعَا، لَيْسَ وَرَاءَ اللّٰهِ مُنْتَهٰى.»

"Allâh yeter ve Kâfidir. Allâh, dua edeni işitir. Allâh'dan öte varılacak hiçbir şey yoktur." Beşinci dua:

«اَللّٰهُمَّ لَكَ الْحَمْدُ كَمَا نَقُولُ وَخَيْرًا مِمَّا نَقُولُ، اَللّٰهُمَّ لَكَ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي وَلَكَ رَبِّ تُرَاثِي، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَمِنْ شَتَاتِ الْأَمْرِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مِنْ خَيْرِ مَا تَجْرِي بِهِ الرِّيحُ.»

"Ey Allâh! Bizim dediğimiz gibi ve bizim dediklerimizden daha hayırlı olan tüm hamdler Sana mahsustur.

Ey Allâh! Namazım, kurbanım, hayatım ve ölümüm Sana âittir. (Ben fani olduğum için) **mirasım da Sana mahsustur. Ey Allâh! Kabir azabından da, dağınık işlerden de Sana sığınırım. Ey Allah! Rüzgârın getirmekte olduğu şeylerin hayrını Senden isterim."**

Havârîler, **Îsâ** *(Aleyhisselâm)*a: "Bu duaları okuyanın sevabı nedir?" diye sorduklarında şöyle buyurdu: "Birincisini yüz kere okuyan kimsenin ameli gibi bir amel, o gün yer halkından hiçbirine yazılmaz. O kul, kıyamet günü en fazla hasenâtın sahibi olur.

İkinciyi yüz kere okuyana, **Allâh-u Te'âlâ** bir milyon hasene yazar, bir o kadar da günahlarını siler ve onun cennette on bin derecesi yükseltilir.

Üçüncüyü yüz kere okuyana gelince; gökten yetmiş bin melek, elleri açık bir bir halde inerler ve bu zikri yapanlara salât ve rahmet yağdırırlar.

Dördüncüyü yüz kere okuyanın bu zikrini bir melek alıp, **Rahman Te'âlâ**'nın huzuruna koyar. **Rahman Te'âlâ** o anda onu okuyana nazar buyurur. **Allâh-u Te'âlâ**'nın kendisine bir defa tecelli buyurduğu kişiyse, asla bedbaht olmaz.

Beşincisi ise bana ait bir duadır. Onun sevabının açıklanmasını yapmam için bana izin verilmemiştir. *(Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye:2/892-894)*

Ebu'n-Nadr Hâşim ibni Kāsım *(Radıyallâhu Anh)*ın rivayetine göre: "Bu on günlerde bu duaları okuyan bir zat mânâ âleminde evinde üst üste konmuş, nurdan beş tabak görmüştür. *(Ebu'l-Leys es-Semerkandî, Tenbîhü'l-ğâfilîn, sh:270-271)*

SENE SONU VE SENE BAŞI DUÂLARI

Bu yazımız vesilesiyle tüm okurlarımızın çıkan seneyi rahmet ve mağfiretle kapatmalarını **Mevlâ-i Müte'âlimiz**den niyaz eder ve her birerlerinin yeni hicri yıllarını tebrik ederim.

Sohbetlerimizde beyan ettiğimiz üzere; **Allâh-u Te'âlâ**'nın, kulları hakkındaki yıllık hesap defteri hicri yılın başında açılıp sonunda kapatılır. Arada ne kadar günahlar işlense de **Allâh-u Te'âlâ**: **"Kulumun defterinin bir başına bir de sonuna bakın, onlarda bir hayır bulursanız aralarındakileri mahvedin"** *(Tirmizî, Cenâiz:9, no:981, 3/310)* buyurmaktadır.

Bundan dolayı hepinizin aşağıda belirtilen tarihlerde sene sonu ve sene başı dualarını ihmal etmemeniz âhiretiniz için çok büyük önem arz etmektedir. **Allâh** rızası için sizden istirhamımız sevdiklerinizi de bu duaları okumaya teşvik ederek, onların da senelik hesabı mağfiretle kapatmalarına ve bir yıl boyunca şeytandan korunmalarına yardımcı olmanızdır. Şu hadîs-i şerifi de unutmamalısınız ki: **"Bir hayra delalet eden o hayrı yapan gibidir."** *(Müslim, 'İmâre:18, no:5007, 6/41)*

Bu duaların Arapça lafızlarının okunması efdal olandır. Ama okuyamayanlar bir bilene okutturup onu takip edebilirler. Buna da imkân bulamayanlar aşağıda yazılan manayı okuyabilirler. Çünkü namaz dışında Türkçe dua ve zikir caiz görülmüştür.

SENE SONU DUASI

29 Zilhicce 1432 / 25 Kasım Cuma 2011

Rivayet olunduğuna göre; "Her kim zilhiccenin sonunda (25 kasım cuma günü güneş batmadan önce) üç kere:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

«وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى أٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ، اَللّٰهُمَّ مَا عَمِلْتُهُ فِي هٰذِهِ السَّنَةِ مِمَّا نَهَيْتَنِي عَنْهُ وَلَمْ تَرْضَهُ وَنَسِيتُهُ وَلَمْ تَنْسَهُ وَحَلُمْتَ عَلَيَّ بَعْدَ قُدْرَتِكَ عَلٰى عُقُوبَتِي وَدَعَوْتَنِي إِلَى التَّوْبَةِ مِنْهُ بَعْدَ جَرَآئَتِي عَلٰى مَعْصِيَتِكَ، اَللّٰهُمَّ فَإِنِّي أَسْتَغْفِرُكَ مِنْهُ فَاغْفِرْ لِي وَمَا عَمِلْتُ فِيهِ مِنْ عَمَلٍ تَرْضَاهُ وَوَعَدْتَنِي عَلَيْهِ الثَّوَابَ، فَأَسْأَلُكَ اللّٰهُمَّ يَا كَرِيمُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ أَنْ تَقْبَلَهُ مِنِّي وَلَا تَقْطَعَ رَجَائِي مِنْكَ يَا كَرِيمُ، وَصَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى أٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

'Ey **Allâh**! Senin razı olmayıp beni nehyettiğin şeylerden bu sene her ne yaptıysam, ben onları unuttum, Sen ise unutmadım. Bana ceza vermeye kadirken mühlet verdin ve ben Sana karşı gelme cüreti göstermişken beni tevbeye davet ettin. Ey **Allâh**! Ben bütün bunlardan dolayı Senden mağfiret diliyorum. Beni bağışla!

Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sâhibi! Senin râzı olup bana sevap vaadettiğin hangi amelleri bu sene işlediysem, Senden dilerim ki, onları kabul edesin ve Senden ümidimi kesmeyesin! Ey kerem sâhibi, kabul eyle! Efendimiz **Muhammed**'e ve âl-i ashâbına salât-ü selâm eyle!' derse, şeytan: 'Biz, bir sene yorulup bu günâhları işletmek için zahmet çektik, o bir anda hepsini sildirdi!' deyip yüzüne toprak saçarak kaçar."
(Allâme Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis:1/156; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:165)

SENE SONUNDA OKUNACAK SAADET DUASI

29 Zilhicce 1432 / 25 Kasım Cuma 2011

Her kim aşağıda yazılan saadet duasını senenin sonunda (25 kasım cuma günü güneş batmadan önce) yirmi bir kere okursa uykuyla uyanıklık arasında bütün gizli halleri kendisine gösterilir. Vird sahibi olan kimseler mânevî mertebelerinin ne kadar yükseldiği kendilerine gösterilsin istiyorlarsa bu duayı her gün okumalıdırlar.

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ يَا رَبِّ أَكْرِمْنِي بِشُهُودِ أَنْوَارِ قُدْسِكَ وَأَيِّدْنِي بِظُهُورِ سَطَوَاتِ سُلْطَانِ أُنْسِكَ حَتّٰى أَتَقَلَّبَ فِي سُبُحَاتِ مَعَارِفِ أَسْمَائِكَ فَأَطْلِعْنِي

عَلٰى ذَوَاتِ أَسْرَارِ وُجُودِكَ فِي مَعَالِمِ شُهُودِكَ لِأَشْهَدَ بِهَا مَا أَوْدَعْتَهُ فِي عَوَالِمِ الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ وَأُعَايِنَ سَرَيَانَ قُدْرَتِكَ فِي مَعَالِمِ شَوَاهِدِ اللَّاهُوتِ وَالنَّاسُوتِ وَعَرِّفْنِي مَعْرِفَةً تَامَّةً فِي حِكْمَةٍ عَامَّةٍ حَتّٰى لَا يَبْقٰى مَعْلُومٌ إِلَّا وَأَطَّلِعَ عَلٰى دَقَائِقِ الدَّقَائِقِ الْمَبْطُونَةِ الْمَوْجُودَاتِ وَاذْهَبْ بِالظُّلْمَةِ الْمَانِعَةِ عَنْ إِدْرَاكِ حَقَائِقِ الْإِيمَانِ وَتَقَرَّبْ مَا فِي الْقُلُوبِ وَالْأَرْوَاحِ بِمُبْهِجَاتِ الْمَحَبَّةِ وَالْوِدَادِ وَالرُّشْدِ وَالْإِرْشَادِ إِنَّكَ أَنْتَ الْمُحِبُّ وَالْمَحْبُوبُ وَالطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ يَا مُقَلِّبَ الْقُلُوبِ وَيَا كَاشِفَ الْكُرُوبِ وَيَا دَلِيلَ الْمُتَحَيِّرِينَ وَيَا غِيَاثَ الْمُسْتَغِيثِينَ إِنَّكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ أَنْتَ رَبِّي وَرَبُّ كُلِّ شَيْءٍ، اَللّٰهُمَّ لَا تَجْعَلْنَا بَيْنَ النَّاسِ مَغْرُورِينَ وَلَا مِنْ خِدْمَتِكَ مَحْرُومِينَ مَهْجُورِينَ وَلَا بِنِعْمَتِكَ مُسْتَدْرَجِينَ وَلَا فِي الدُّنْيَا مَأْكُولِينَ أَكِلِينَ أَمْوَالَ الدُّنْيَا بِالدِّينِ وَصَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلٰى خَيْرِ خَلْقِهِ مُحَمَّدٍ وَأٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ.»

"Rahman ve Rahîm olan **Allâh**'ın adıyla! Ya **Rabb**i! Bana mukaddes nurlarını müşâhede edebilme halini ihsan eyle, beni ünsiyetinin güçlü cezbelerinin zuhûruyla teyîd eyle ki, bu sayede ben isimlerinin kazandıracağı mârifetlerin tecellîlerinde dönüp dolaşabileyim.

Yâ **Rabb**i! Sen beni Senin müşâhede edilebileceğin göstergelerde bulunan varlığının sırlarının ta kendilerine vâkıf kıl ki, onlar sayesinde ben Mülk ve Melekût âlemlerine tevdi etmiş bulunduğun sırları müşâhede edebileyim, kudretinin Lâhût ve Nâsût âlemlerinde bulunan âyetlerinin göstergelerine nasıl nüfûz ettiğini ayan beyan görebileyim.

Bana umûmî hikmetler içerisinde öyle bir mârifet nasib et ki, mevcûdatta gizli olan inceliklerden haberdâr olmadığım bir mâlumât kalmasın. İman hakîkatlerini idrâke mâni olan karanlıkları benden gider, kalplerde ve ruhlarda bulunan sevgi-dostluk, hidâyet-irşad güzelliklerini bana yakın et. Zira seven de, sevilen de, arayan da, aranan da ancak Sensin. Ey kalpleri dilediği tarafa çeviren! Ey sıkıntıları açan! Ey şaşkınlara yol gösteren! Ey yardım isteyenlerin imdâdına kavuşan! Bütün gayıpları hakkıyla bilen ancak Sensin. Benim de, her şeyin de **Rabb**i ancak Sensin.

Ey **Allâh**! Bizi insanlar arasında aldatılmış kimseler yapma, hizmetinden mahrum ve uzak bırakma, nimetlerinle helâke çekilen kimselerden eyleme, dünyada düşmanları tarafından yenilen ve din karşılığında dünya malları yiyen bedbahtlardan eyleme.

Allâh-u Te'âlâ mahlûkātının en hayırlısı olan **Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e ve âl-i ashâbının cümlesine salât eylesin!

Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle muâmele eyle. Bütün hamdler âlemlerin **Rabb**i olan **Allâh**'a mahsustur." *(Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:64-65)*

SENE BAŞI DUASI

1 Muharrem 1433 / 26 Kasım Cumartesi 2011

Rivayete göre: "Her kim muharrem ayının evvelinde (25 kasım cumayı 26 kasım cumartesiye bağlayan gece veya en geç 26 kasım cumartesi günü) üç kere:

بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

«اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى أٰلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ، اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْأَبَدِيُّ الْقَدِيمُ، اَلْحَيُّ الْكَرِيمُ، اَلْحَنَّانُ الْمَنَّانُ، وَهٰذِهِ سَنَةٌ جَدِيدَةٌ، أَسْأَلُكَ فِيهَا الْعِصْمَةَ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ وَأَوْلِيَائِهِ، وَالْعَوْنَ عَلٰى هٰذِهِ النَّفْسِ الْأَمَّارَةِ بِالسُّوءِ، وَالْاِشْتِغَالَ بِمَا يُقَرِّبُنِي إِلَيْكَ يَا كَرِيمُ! يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ، وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمَ عَلٰى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى أٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَأَهْلِ بَيْتِهِ أَجْمَعِينَ.»

'Bütün hamdler, âlemlerin **Rabb**i olan **Allâh**'a aittir! Salât-ü selâm, Efendimiz **Muhammed**'in ve âl-i ashâbının tamamının üzerine olsun!

Ey **Allâh**! Sen Ebedî'sin, Kadîm'sin (başlangıcın ve sonun yoktur)! Hayy'sın, Kerîm'sin (hakikî hayat sahibi de, kerem sahibi de ancak Sensin)! Hannân'sın, Mennân'sın (son derece acıyan ve çokça lütuflarda bulunan Rabbimizsin)!

İşte bu yeni senedir! Ben bu sene Senden dilerim ki beni kovulmuş şeytandan ve onun dostlarından koruyasın, kötülüğü çokça emreden bu nefse karşı bana yardım edesin ve beni Sana yaklaştıran amellerle meşgul edesin. Ey kerem sâhibi! Ey celâl ve ikrâm sahibi! Ey acıyanların en merhametlisi! Rahmetinle kabul eyle!

Allâh-u Te'âlâ, **Efendimiz** ve Peygamberimiz **Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e, âl-i ashâbının ve Ehl-i Beyt'inin tamamına salât ve selâm eylesin!' derse, şeytan:

'Biz bu kişiden ümidi kestik!' der ve **Allâh** *(Celle Celâlühû)* ona, kendisini sene boyunca koruyacak iki melek görevlendirir." *(Allâme Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis:1/156; Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:165)*

SENE SONU VE SENE BAŞI ORUÇLARI

İbni Hacer *(Rahimehullâh)*ın **Hafsa** *(Radıyallâhu Anhâ)* vâlidemizden rivayet ettiği bir hadîs-i şerîfte:

عَنْ حَفْصَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهَا عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: «مَنْ صَامَ أُخِرَ يَوْمٍ مِنْ ذِي الْحِجَّةِ وَأَوَّلَ يَوْمٍ مِنَ الْمُحَرَّمِ، جَعَلَهُ اللهُ لَهُ كَفَّارَةَ خَمْسِينَ سَنَةً.»

"Zilhiccenin son günü (25 kasım cuma) **ile Muharremin ilk gününü** (26 kasım cumartesiyi) **oruçlu geçiren kişiye Allâh-u Te'âlâ elli senelik** (günahları için) **keffâret yazar"** buyrulmuştur. *(Mâü'l-'Ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:167; Safûrî, Nüzhetü'l-mecâlis, 1/106)*

MUHARREM AYININ VAZÎFELERİ

MUHARREM HİLALİ GÖRÜLDÜĞÜNDE OKUNACAK DUA

Hilal gören kişi tekbir getirerek otuz kere Fâtiha-i Şerîfe okursa **Allâh-u Te'âlâ** onu o ay boyunca hıfzında ve emânında saklar. Hilal görme duaları ***"Ramazan-ı Şerîf Risalesi"***nin baş taraflarında (sh:18-24) zikredilmiştir ki bunların tatbîkinde çok büyük faydalar vardır. **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*: **"Muharremin hilalini gördüğünüz zaman şöyle deyin"** buyurmuştur.

«مَرْحَبًا بِالسَّنَةِ الْجَدِيدَةِ وَالشَّهْرِ الْجَدِيدِ وَالْيَوْمِ الْجَدِيدِ وَالسَّاعَةِ الْجَدِيدَةِ، وَمَرْحَبًا بِالْكَاتِبِ وَالشَّاهِدِ وَالشَّهِيدِ اُكْتُبَا فِي صَحِيفَتِي بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّ الْجَنَّةَ حَقٌّ وَأَنَّ النَّارَ حَقٌّ وَأَنَّ السَّاعَةَ أٰتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ اللهَ يَبْعَثُ مَنْ فِي الْقُبُورِ.»

"Yeni seneye, yeni aya, yeni güne ve yeni saate merhaba! Yanımda hazır bulunanlara, özellikle iki yazıcı meleğe merhaba! Benim amel defterime: 'Rahman ve Rahîm olan **Allâh**'ın ismiyle! Ben şuna dâir şâhitlikte bulunuyorum ki; gerçekten **Allâh**'tan başka hiçbir ilah yoktur, O tektir, hiçbir ortağı yoktur, şuna da şâhitlik ederim ki hiç şüphesiz **Muhammed** O'nun kulu ve **Rasûlü**dür. Muhakkak ki cennet de haktır, cehennem de gerçektir. Kıyâmet gelecektir, onda hiç şüphe yoktur ve gerçekten **Allâh** kabirlerde bulunanları diriltecektir' diye yazın." *(Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:48)*

MUHARREMİN İLK GÜNÜ YAPILACAKLAR

1 Muharrem 1433 / 26 Kasım Cumartesi 2011

Rivayete göre: "Muharremin ilk günü üç yüz altmış kere Âyete'l-Kürsî okuyan ve her birinin başında besmele çeken ve bu sayıyı tamamladıktan sonra:

«اَللّٰهُمَّ يَا مُحَوِّلَ الْأَحْوَالِ حَوِّلْ حَالَنَا إِلَى أَحْسَنِ الْأَحْوَالِ بِحَوْلِكَ وَقُوَّتِكَ يَا عَزِيزُ يَا مُتَعَالْ، وَصَلَّى اللهُ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى أٰلِهِ وَصَحْبِهِ وَسَلَّمَ.»

'Ey halleri değiştiren **Allâh**! Kendi kuvvetin ve kudretinle bizim hâlimizi hallerin en güzeline çevir. Ey Ulu ve ey Yüce! (Duâmızı kabul eyle.) **Allâh-u Te'âlâ**, **Efendimiz Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e ve âl-i ashâbına salât ve selâm eylesin!' diye dua eden kişi istemediği her şeyden korunur." Bu böylece denenmiş ve doğru çıkmıştır. *(Mâü'l-ayneyn, Na'tü'l-bidâyât, sh:166)*

Rivayete göre: "Her kim muharremin ilk günü bir kâğıda yüz on üç besmele yazar da onu üzerinde taşırsa ömrü boyunca ona istemediği bir şey ulaşmaz."

MUHARREM AYI NAMAZLARI

İlk Gece (25 kasım cumayı 26 kasım cumartesiye bağlayan gece) **Namazı:**

1) Üç selamla altı rekat kılınır. Her rekatta Fâtiha Sûresi'nden sonra bir kere Âyete'l-Kürsî, on bir kere İhlas Sûresi ve yirmi üç kere:

«سُبْحَانَ الْمَلِكِ الْقُدُّوسِ سُبُّوحٌ قُدُّوسٌ رَبُّنَا وَرَبُّ الْمَلَائِكَةِ وَالرُّوحِ»

tesbihi okunur.

2) Muharremin ilk gecesi gece yarısından sonra kalkıp **Allâh** rızası için dört rekat namaz kıldıktan sonra kıbleye yönelerek oturup tam bir itikad ve hulûs-u vicdan ile kalbi **Allâh-u Te'âlâ**'ya yönelici olduğu halde bin bir defa Duha Sûresi'ni okuyan ve sonrasında: "Yâ **Rabb**i! Bu sûre-i şerîfe hürmetine ve bu âyet-i kerîme ile hitap edilen **Rasûl-ü Ekrem**'in hürmetine bu seneyi benim evlad-u 'ıyâlim hakkında mübarek ve mesud kıl" diye dua eden kimse o senenin sonuna kadar rızık ve geçim husûsunda sıkıntıya düşmez. *(Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 2/52)*

İlk Gün (26 kasım cumartesi günü) **Namazı:** Güneş doğduktan (işrak vakti girdikten) sonra iki rekat namaz kılınır. Her rekatta Fâtiha Sûresi'nden sonra Kur'ân-ı Kerîm'den kolaya gelen kısım okunur. Selam verildikten sonra da yedi kere: «لَا إِلٰهَ إِلَّا اللهُ» kelime-i tayyibesi zikredilir.

HARAM AY ORUCU

Sene içersinde haram ay dört tanedir. Bunlar da Zilka'de, Zilhicce, Muharrem ve Receb-i Şerif'tir. Üçü peş peşe, Receb-i Şerîf ise tektir. Bu sene haram aylar 28 eylül çarşambadan başlayıp 25 aralık pazar günü bitecektir. Haram ayların en üstünü, bir rivayet Muharrem-i Şerif diğer bir rivayette ise Receb-i Şerif'tir. Oruçlarının fazileti hakkında birçok hadîs-i şerifler ve rivayetler mevcuttur.

Nitekim **Ebû Mucîbe el-Bâhilî**'nin, babasından *(Radıyallâhu Anhümâ)* rivayet ettiğine göre **Rasûlüllâh** *(Sallallâhu Aleyhi ve Sellem)* ona: **"Haram ayları oruçlu geçir"** buyurdu. *(İbni Mâce, Sıyam:43, no:1741, 1/554)*

İbni Abbâs *(Radıyallâhu Anhümâ)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur: **"Haram aydan bir gün oruç tutana, Allâh-u Te'âlâ her gününe karşılık bir ay** (oruç tutmuş sevabı) **yazar." Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*den gelen diğer bir rivayette: **"Haram aydan bir günün orucu, diğer-lerinin otuzundan efdaldir"** buyrulmuştur. *(Gazâlî, el-İhyâ, Kitâb-u esrâri's-savm, Fasıl:3, 1/281; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâil-ü şehri receb, no:5, 15, sh.52, 73)*

Enes ibni Mâlik *(Radıyallâhu Anh)*dan rivayet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur: **"Her kim, herhangi bir haram aydan perşembe, cuma ve cumartesi olmak üzere, üç günü oruçlu geçirirse, kendisi-ne** (tuttuğu her güne karşılık) **iki sene,** (başka bir rivayette) **yedi yüz sene,** (diğer bir rivayette ise) **dokuz yüz sene ibadet** (sevabı) **yazılır."** *(Taberânî, el-Evsat, no:1810, 2/468; Ebû Muhammed el-Hallâl, Fedâilü şehri receb, no:14, sh:71; İbnü Asâkir, Tarîhü Medîneti Dimeşk, 19/116; Deylemî, Müsnedü'l-Firdevs, no:5696, 4/66; Abdülkādir el-Geylânî, el-Ğunye, 1/325, Süyûtî, ed-Dürru'l-mensûr 4/185; el-Hâvî, 1/545, 546; Ğazâlî, el-İhyâ, Kitâbu esrâri's-savm, Fasıl:3, 1/281; Zebîdî, el-İthâf, 4/256; Ali el-Müttakî, Kenzü'l-ummâl, no:24173, 8/561; Heysemî, Mecma'u'z-Zevâid, 3/19)*

Enes *(Radıyallâhu Anh)*ın bu hadîs-i şerîf hakkında: "Ben bunu **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*den işitmemişsem, kulaklarım sağır olsun" dediği rivayet edilmiştir. *(Ahmed ibni Hicâzî, Tuhfetü'l-ihvan, sh:10)* İnsanlar içinde bu fazîletleri en iyi bilenler, hiç şüphesiz ki sahabe-i kirâm ve tâbi'în-i 'izâm oldukları için **İbni Ömer, Üsâme ibni Zeyd, Hasen-i Basrî, Ebû İshak es-Sebî'î** *(Radıyallâhu Anhüm)* gibi zatlar, haram ayların tümünü oruçlu geçirirlerdi. **Süfyân-ı Sevrî** *(Radıyallâhu Anh)*: "Oruç tutmak için bana en sevgili vakit, ha-ram aylardır" derdi. *(İbni Receb el-Hanbelî, Letâifü'l-me'ârif, sh:229)*

MUHARREM ORUCU

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur: **"Farz namazlardan sonra en fazîletli namaz te-heccüd namazıdır. Ramazan orucundan sonra en fazîletli oruç da muharrem orucudur."** *(Müslim, Sıyam:38, no:2813, 3/169)*

HASTALARIN ŞİFÂYAB OLMASI İÇİN KUR'ÂN-I KERÎM VE SÜNNET-İ NEBEVİYYE IŞIĞINDA YAPILMASI GEREKENLER

Allâh-u Te'âlâ'nın bizlere büyük bir Kitab ve içinde şifâmızı temin edecek âyet-i kerîmeler inzal buyurması elbette noksan sıfatlardan münezzeh ve kemal sıfatlarla mut-tasıf olan Zât'ının bizlere karşı olan sonsuz rahmetinden sudûr etmektedir. Bir önceki sa-yımızda yazdığımız dualar hastanın şifâsına vesîle olabileceği gibi, aşağıda yazılanlar da sırasıyla hastaya okunursa **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle hastanın şifâsına vesile olacaktır:

أَعُوذُ بِاللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

«حَسْبِيَ اللهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ (3 kere)، أُعِيذُكَ بِكَلِمَاتِ اللهِ التَّامَّةِ مِنْ كُلِّ شَيْطَانٍ

وَهَامَّةٍ وَمِنْ كُلِّ عَيْنٍ لَامَّةٍ (3 kere)، بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ أُعِيذُكَ بِاللهِ الْأَحَدِ

الصَّمَدِ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ، اَللّٰهُمَّ رَبَّ النَّاسِ مُذْهِبَ الْبَأْسِ اِشْفِ أَنْتَ الشَّافِي لَا شِفَاءَ إِلَّا شِفَائُكَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا (7 kere)، بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ بِسْمِ اللّٰهِ، أُعِيذُكَ بِعِزَّةِ اللّٰهِ وَقُدْرَتِهِ مِنْ شَرِّ مَا تَجِدُ وَتُحَاذِرُ (7 kere)، لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ، لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ يُحْيِي وَيُمِيتُ بِيَدِهِ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ، وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللّٰهِ إِنَّ اللّٰهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ، رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ، رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْقَسْوَةِ وَالْغَفْلَةِ وَالذِّلَّةِ وَالْمَسْكَنَةِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الْكُفْرِ وَالْفُسُوقِ وَالشِّقَاقِ وَالسُّمْعَةِ وَالرِّيَاءِ، وَأَعُوذُ بِكَ مِنَ الصَّمَمِ وَالْبَكَمِ وَالْجُنُونِ وَالْجُذَامِ وَسَيِّئِ الْأَسْقَامِ، اَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى أٰلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَزْوَاجِهِ وَذُرِّيَّتِهِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ جَهْدِ الْبَلَاءِ وَدَرَكِ الشَّقَاءِ وَسُوءِ الْقَضَاءِ وَشَمَاتَةِ الْأَعْدَاءِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْئَلُكَ الْعَفْوَ وَالْعَافِيَةَ لِجَمِيعِ مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ وَالْمُعَافَاةِ الدَّائِمَةِ فِي الدِّينِ وَالدُّنْيَا وَالْأٰخِرَةِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْئَلُكَ بِأَنَّكَ اللّٰهُ مَالِكُ الْمُلْكِ وَمَا تَشَاءُ مِنْ أَمْرٍ يَكُونُ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الْأَعْظَمِ الَّذِي إِذَا دُعِيتَ بِهِ أَجَبْتَ وَإِذَا سُئِلْتَ بِهِ أَعْطَيْتَ وَإِذَا اسْتُغْفِرْتَ بِهِ غَفَرْتَ يَا حَيُّ يَا قَيُّومُ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ سُبْحَانَكَ إِنَّا كُنَّا مِنَ الظَّالِمِينَ، سُبْحَانَ ذِي الْمُلْكِ وَالْمَلَكُوتِ سُبْحَانَ ذِي الْعِزَّةِ وَالْجَبَرُوتِ سُبْحَانَ الَّذِي لَا يَتَغَيَّرُ وَلَا يَمُوتُ، اَللّٰهُمَّ فَرِّجْ هَمَّنَا وَنَفِّسْ كَرْبَنَا، اَللّٰهُمَّ إِنَّكَ قُلْتَ وَقَوْلُكَ الْحَقُّ؛ ﴿أَمَّنْ يُجِيبُ الْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ السُّوءَ﴾، اَللّٰهُمَّ إِنَّا فِي أَشَدِّ الضُّرِّ وَأَنْتَ مَنْ يَكْشِفُ الضُّرَّ لَا إِلٰهَ إِلَّا أَنْتَ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللّٰهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ، أَسْئَلُ اللّٰهَ الْعَظِيمَ رَبَّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ الشَّافِيَ الْمُعَافِي كَاشِفَ الْغَمِّ مُجْلِيَ الْهَمِّ، اَللَّطِيفَ الْمُعَافِي اَلَّذِي إِذَا أَرَادَ شَيْئًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ أَنْ يَشْفِيكَ وَجَمِيعَ مَرْضَى الْمُسْلِمِينَ شِفَاءً لَا يُغَادِرُ سَقَمًا وَأَنْ يَرْفَعَ مَا نَزَلَ بِكَ.»

İSTEKLERİN GERÇEKLEŞMESİNE VESÎLE OLAN BİR HÂCET NAMAZI

Her kimin **Allâh-u Te'âlâ**'dan bir isteği olur da ilk rekatında Fâtiha Sûresi'nden sonra on kere İhlas Sûresi, ikinci rekatta Fâtiha Sûresi'nden sonra yirmi kere İhlas Sûresi, üçüncü rekatında Fâtiha Sûresi'nden sonra otuz kere İhlas Sûresi ve dördüncü rekatında Fâtiha Sûresi'nden sonra kırk kere İhlas Sûresi okuyarak dört rekat namaz kılar ve ardından şu duayı okursa **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle bütün istekleri gerçekleşir:

«اَللّٰهُمَّ بِنُورِ وَجْهِكَ وَجَلَالِكَ وَبِهٰذَا الْاِسْمِ الْأَعْظَمِ وَبِنَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَسْـئَلُكَ أَنْ تَقْضِيَ حَاجَتِي وَتُبَلِّغَنِي سُؤْلِي وَأَمَلِي، بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ لَا إِلٰـهَ إِلَّا اللّٰهُ الْأَحَـدُ الصَّمَدُ، اَللّٰهُ اَللّٰهُ اَللّٰهُ لَا إِلٰهَ إِلَّا اللّٰهُ بَدِيعُ السَّـمَاوَاتِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ، اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَسْـأَلُكَ بِأَسْـمَائِكَ الْمُطَهَّرَاتِ الْمَعْرُوفَاتِ الْمُكَرَّمَاتِ الْمَيْمُونَاتِ الْمُقَدَّسَاتِ الَّتِي هِيَ نُورٌ عَلٰى نُورٍ وَنُورٌ فَوْقَ نُورٍ وَنُورٌ تَحْتَ نُورٍ وَنُورُ السَّـمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ وَنُورُ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ، أَسْئَلُكَ بِنُورِ وَجْهِكَ وَبِقُوَّةِ سُـلْطَانِكَ الْمُبِينِ وَجَبَرُوتِكَ الْمَتِينِ، اَلْحَمْـدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ بَدِيعُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا اَللّٰهُ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبِّ يَا رَبَّاهُ يَا رَبَّاهُ يَا رَبَّاهُ، اِغْفِرْ لِي ذُنُوبِي وَانْصُرْنِي عَلٰى أَعْدَائِي وَاقْضِ حَاجَتِي فِي الدُّنْيَا وَالْأٰخِرَةِ وَصَلَّى اللّٰهُ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلٰى أٰلِهِ وَسَلَّمَ.»

"Ey **Allâh**! Cemâlinin ve celâlinin nûru hakkı için! Bu ism-i âzam ve peygamberin **Muhammed** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* hürmeti için Senden dilerim ki benim muradımı yerine getiresin ve beni isteğime ulaşırasın.

Rahman ve Rahîm olan **Allâh**'ın adıyla! **Allâh**, **Allâh**, **Allâh**! Tek olan ve kimseye muhtaç olmayan **Allâh**'dan başka hiçbir ilah yoktur. **Allâh**, **Allâh**, **Allâh**! Göklerin eşsiz yaratıcısı o celal ve ikram sahibi **Allâh**'dan başka hiçbir ilah yoktur.

Ey **Allâh**! Nur üstüne nur olan, nur üzerinde nur olan, nur altında nur olan, göklerin ve yerin nûru olan ve büyük Arş'ın nûru olan o tertemiz, meşhur, değerli, mübârek ve mukaddes isimlerin hürmetine Senden istiyorum.

Cemâlinin nûru, âşikâr saltanatının ve muhkem azametinin kuvveti hürmetine Senden diliyorum. Bütün hamdler Kendisinden başka hiçbir ilah bulunmayan, göklerin ve yerin eşsiz yaratıcısı olan o celal ve ikram sahibi **Allâh**'a mahsustur.

Ey **Allâh**! Ey **Allâh**! Ey **Allâh**! Yâ **Rabb**i! Yâ **Rabb**i! Yâ **Rabb**i! Yâ **Rabb**âh! Yâ **Rabb**âh! Yâ **Rabb**âh! Günahlarımı mağfiret eyle, düşmanlarıma karşı bana yardım eyle, dünya ve âhirette muradımı ihsan eyle! **Allâh-u Te'âlâ** bizim **Efendimiz Muhammed**'e ve Ehl-i Beyt'ine salât-ü selâm eyleye!" *(Ebu'l-'Abbâs eş-Şercî, Murtazâ ez-Zebîdî, Yûsuf en-Nebhânî, Sa'âdetü'd-dâreyn, sh:479)*

SIKINTILARI AÇAN BİR DUA

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالٰى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَا كَرَبَنِي أَمْرٌ إِلَّا تَمَثَّلَ لِي جَبْرَائِيلُ عَلَيْهِ السَّلَامُ، فَقَالَ: يَا مُحَمَّدُ!، قُلْ: تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا.»

"Beni hangi bir iş üzdüyse mutlaka Cebrâîl *(Aleyhisselâm)* **bana görünüp: 'Yâ Muhammed!**

«تَوَكَّلْتُ عَلَى الْحَيِّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ وَلِيٌّ مِنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا.»

'O hiç ölmeyecek diriye tevekkül ettim ve bütün hamdler O Allâh'a mahsustur ki, O hiçbir çocuk edinmemiştir, mülkte Kendisi için hiçbir ortak mevcut olmamıştır, (güçsüz bir duruma düşmekten münezzeh olduğu için) **Kendisini âcizlikten koruyanı da bulunmamıştır!** (Yine de hakkıyla Kendisine tazimde bulunamadığımı itiraf etmek üzere) **O'nu iyice yücelterek büyüklükle vasıfla**(dım)**!' de' demiştir."** *(Hâkim, el-Müstedrek:1/689; İbnü Ebi'd-Dünyâ, el-Mevsû'a, el-Ferec, no:66; Beyhakî, el-Esmâ:1/193)*

ESMÂULLÂHİ'L-HÜSNÂ
YİRMİ BEŞ VE YİRMİ ALTINCI İSM-İ ŞERÎF
«اَلْمُذِلُّ» ve «اَلْمُعِزُّ» İSM-İ ŞERİFLERİ

İmâm-ı Zerrûk, Mâu'l-'Ayneyn, İmâm-ı Şebrâvî ve **Yûsuf-u Nebhânî** *(Rahimehumüllâh)*ın beyanları vechile; «اَلْمُعِزُّ» ism-i şerîfi "Kullarından dilediğine izzet, şeref ve mülk veren" «اَلْمُذِلُّ» ism-i şerîfi ise "Kullarından dilediğini alçak ederek kahreden ve mülkünü elinden alan" demektir. Hakîkî mülk ise; muhtaç olmaktan kurtulmak, şehveti kırmak ve câhillikten korunmaktır.

«مُعِزٌّ» olan Zat öyle bir Zat'tır ki; dostlarını günahlardan koruyarak azîz eder, sonra onları rahmetiyle mağfiret eder, ardından onları cömertlik diyârı olan cennetine koyup, onlara müşâhedesini ikram eder.

«مُذِلٌّ» olan Zat öyle bir Zat'tır ki; düşmanlarını Kendisini bilmekten mahrum ederek ve onlara Kendi emirlerine muhâlif işler yaptırarak onları zelil eder, sonra onları azâbıyla alçak eder. *-**Allâh-u Te'âlâ** cümlemizi bu duruma düşmekten muhâfaza eylesin.-*

Allâh-u Te'âlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

﴿وَتُعِزُّ مَنْ تَشَاءُ وَتُذِلُّ مَنْ تَشَاءُ﴾

"Dilediğini (dünyâda yâhut âhirette veya her ikisinde de yardım ve tevfîkıne mazhar kılarak) **aziz** (ve değerli) **edersin, dilediğini de** (iki cihanda rezîl-ü rüsvay ederek) **zelil** (ve alçak) **edersin!"** *(Âli 'Imrân Sûresi:26'dan)*

Allâh-u Te'âlâ dünyâ ehline makam ve mal vererek, âhiret ehline de ilim ve sâlih amel nasip ederek bu izzeti mahlûkātına hibe eder.

«مُذِلٌّ» olan Zat kibirlileri alçak edendir. Ayrıca muhakkak ki onlar için cehennem hazırlamıştır. **Allâh-u Te'âlâ** azgın nefisleri açlık, fakirlik, hastalık ve günahlarla zelil edip alçaltır ki:

﴿وَمَنْ يُهِنِ اللهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ﴾

"Allâh her kimi alçaltırsa, artık ona değer verecek hiçbir kimse yoktur." *(Hacc Sûresi:18'den)* âyet-i kerîmesi bu hakîkati haber vermektedir.

"Müzill" ism-i şerîfi "İzlâl" kökünden doğmaktadır. Bu da izzet hâlinin yerine bunun zıttı olan zayıflık ve cehâlet hâlini yerleştirmektir.

Her kim **Allâh-u Te'âlâ**'nın "Mu'izz" olduğunu bilirse O'ndan başkasıyla övünmez, her kim de **Allâh-u Te'âlâ**'nın "Müzill" olduğunu bilirse O'ndan başkasına itaat etmez.

Allâh-u Te'âlâ hiç kimseyi kendi nefsini alçaltması kadar güzel bir şeyle aziz etmemiş, yine hiç kimseyi kendi nefsini yüceltmeye çalışması kadar kötü bir şeyle alçak etmemiştir. Buna göre kişinin:

«بِعِزِّكَ اللّٰهُمَّ انْقُلْنِي مِنْ ذُلِّ الْمَعْصِيَةِ إِلَى عِزِّ الطَّاعَةِ.»

"Ey **Allâh**! Senin izzetin hürmetine Sen beni günahların alçaklığından taatların izzetine naklet!" diye dua etmesi gerekir.

Kulun bu ism-i şeriflerden nasîbi; Hakk'ı ve ehlini aziz kılmak, kâfirlere karşı sert bir tavır sergilemek, **Allâh-u Te'âlâ**'ya itaatkâr olmak ve günahlardan sakınmaktır ki zaten beraberinde izzet bulunmayan hiçbir taat olmadığı gibi beraberinde alçaklık bulunmayan hiçbir günah da yoktur. Yine kulun bu ism-i şeriften nasîbi; bâtılı ve taraftarlarını zelil etmektir ki **Allâh-u Te'âlâ** bu hususta:

﴿أَذِلَّةٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى الْكَافِرِينَ﴾

"(Benim dostlarım) **müminlere karşı çok tevâzuludurlar, kâfirlere karşı ise çok serttirler"** *(Mâide Sûresi:54'den)* buyurmaktadır.

Ey insan! **Allâh-u Te'âlâ**'ya isyan ettiğin halde O'nun seni aziz kılacağını mı zannediyorsun?! Hayır bu asla olamaz! Nitekim hadîs-i kudsîde:

«إِنِّي وَضَعْتُ الْعِزَّةَ فِي الطَّاعَةِ وَالنَّاسُ يَطْلُبُونَهَا فِي أَبْوَابِ الْأُمَرَاءِ فَكَيْفَ يَجِدُونَهَا؟!»

"Şüphesiz Ben izzeti itaata yerleştirdim. Fakat insanlar onu yöneticilerin kapılarında arıyorlar, nasıl bulacaklar?!" buyrulmuştur.

Muhakkak ki izzet **Allâh-u Te'âlâ**'ya itaat etmeye bağlanmıştır ki bunun sonucunda nur, izzet ve mânevî perdelerin kalkması gibi güzel haller ele geçer. Züll de günah işlemeye bağlanmıştır ki bunun sonucunda da alçaklık, zulmet ve **Allâh-u Te'âlâ** ile kişi arasına mânevî perdelerin girmesi gibi kötü haller meydana gelir. *(İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:55-56; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:34-36; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtiki'l-fetk, sh:325; Yûsuf en-Nebhânî, Sa'âdetü'd-dâreyn, sh:507)*

«اَلْمُعِزُّ» VE «اَلْمُذِلُّ» İSM-İ ŞERİFLERİNİN HAVÂSSI

1) «اَلْمُعِزُّ» ism-i şerîfinin hâssalarından biri; okuyanların kalplerinin izzet ve heybetle dolmasıdır. Her kim bu ism-i şerîfi pazartesi veya cuma gecesi akşam namazından sonra kırk defa okursa **Allâh-u Te'âlâ** o kişinin sevgisini mahlûkātın kalplerine yerleştirir.

2) Her kim «اَلْمُعِزُّ» ism-i şerîfini yüz on yedi defa zikrederse **Allâh-u Te'âlâ** kendisine dünyada ve âhirette heybet ve mahbûbiyet (sevilmişlik) ihsan eder.

3) Şerefi yüce olan «اَلْمُعِزُّ» ism-i şerîfinin zikrine devam eden kimse azîz olur. **Allâh-u Te'âlâ** onun zilletini izzete (alçak durumunu yüce bir konuma) döndürür, kalbi kavî (kuvvetli) olur, sa'y-u gayrette metîn ve muhkem (yapacağı işlerde güçlü ve sağlam) olur.

4) Müminlerin zikirlerinin büyüklerinden olan «اَلْمُعِزُّ» ism-i şerîfini her gün sabah namazından sonra yüz yirmi dört defa okuyan kimse daima insanların nazarında aziz ve heybetli olur.

5) Aşağıda yazılı olan Mu'izz ism-i şerîfinin duasını okumaya devam eden kimse dünya ve âhirette azîz olur. Ona bir kimse hakâret etmek isterse **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle korku ve dehşete kapılarak fikrinden ve maksadından vazgeçer. Çünkü **Allâh-u Te'âlâ**'nın aziz kıldığını kimse hakîr ve zelîl edemez. İzzet bir nûr-u ilâhidir ki zorba ve zâlimlerin gözünü görmez kılar. İşte bu mübârek duayı okuyan ve okumaya devam eden kimseye hiç kimse hakâret edip alçaltamaz. Dua şöylecedir:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، يَا مُعِزُّ أَنْتَ الَّذِي عَزَّزْتَ أَوْلِيَائَكَ وَحَمَّلْتَ أَنْبِيَائَكَ احْتِمَالَ بَلَائِكَ وَنِقَمَاتِكَ وَقَوَّمْتَ الْأَشْيَاءَ بِسُلْطَانِ قُوَّتِكَ وَاسْتِيلَائِكَ، أَسْئَلُكَ بِعِزِّكَ

الْمَنِيعِ الْخَطِيرِ وَبِجُودِكَ الْعَزِيزِ الْقَدِيرِ وَبِحَقِّكَ عَلَى خَلْقِكَ مِنَ الْجَلِيلِ وَالْحَقِيرِ أَنْ تَجْعَلَنِي عَزِيزًا بَيْنَ الْخَلَائِقِ بِالْاِسْتِغْنَاءِ عَنْهُمْ وَالْاِفْتِقَارِ إِلَيْكَ، اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي عَزِيزًا عَلَى بَابِ الْحَقِّ بِالثَّبَاتِ وَالشُّهُودِ لِأَكُونَ لَدَيْكَ عَزِيزًا وَابْسُطْ عِزَّتِي فِي قُلُوبِ أَهْلِ الْإِيمَانِ لِأَنَالَ مِنْ رَأْفَتِكَ عِنْدَ ظُهُورِ الْحُجَّةِ وَالْبُرْهَانِ يَا حَنَّانُ يَا مَنَّانُ يَا رَبَّ الْعَالَمِينَ.»

"Rahman ve Rahîm olan **Allâh**'ın adıyla! Ey aziz kılan Zat! Dostlarını aziz kılan, belâ ve zorluklarını yüklenme gücünü peygamberlere yükleyen, kuvvetinle ve gâlibiyet gücünle her şeyi ayakta tutan ancak Sensin. O şerefli ve koruyan izzetin, o güçlü ve kudretli lütfun ve değerli-değersiz bütün yaratıkların üzerindeki hakların hürmetine Senden dilerim ki beni insanlara muhtaç olmayıp ancak Sana muhtaç olarak yaratıkların arasında aziz kılasın.

Ey **Allâh**! Senin yanında aziz olabilmem için beni doğru kapıda hakkı müşâhede üzere sâbit kılarak aziz eyle ve kıyâmet günü güçlü delillerin ortaya çıktığı zaman esirgemenden bir nebzeye kavuşabileyim için îman ehlinin kalplerinde izzetimi neşreyle. Ey çok şefkat sahibi! Ey çok lütuf sahibi! Ey âlemlerin **Rabb**i (dualarımı kabul eyle)!"

6) «اَلْمُذِلُّ» ism-i şerîfinin hâssası ise kendisini okuyanı zâlim, hasetçilerden veya zarar veren herhangi bir yaratıktan korumasıdır. Kişi böyle bir duruma uğradığında bu ism-i şerîfi yetmiş beş kere okuyup ardından secdeye vararak dua ederse **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle o anda sıkıntısından kurtulur.

7) «اَلْمُذِلُّ» ism-i şerîfini çok zikredenin **Allâh-u Te'âlâ** düşmanlarını helâk eder.

8) Her kim «اَلْمُذِلُّ» ism-i şerîfini yedi yüz yetmiş kere zikrederse **Allâh-u Te'âlâ**'dan hakkıyla korkma ve nefsini hakîr görme mertebesine erişir. Artık bütün zorbalar bu kişinin karşısında boyun eğmek zorunda kalır.

9) Her kim birisinin kendisine itaat edip, sözünü dinlemesini isterse; çarşamba günü başlayarak perşembe ve cuma günleri oruç tutup, cuma günü orucunu açmadan önce (akşamı kıldıktan sonra) **Allâh** rızası için iki rekat namaz kılar ve her bir rekatında Fâtiha Sûresi'nden sonra (zamm-ı sûreden önce), rüku'dayken, rüku'dan doğrulunca ve her iki secdede yüzer defa «يَا مُذِلُّ» zikrini okur. Selam verdikten sonra da tekrar yüz defa «يَا مُذِلُّ» zikrini okur.

Bundan sonra: «يَا مُذِلُّ! أَذِلَّ لِي فُلَانًا.» duasını okur. Lâkin kırmızı renkli kelimenin yerine kendisine itaat etmesini istediği kişinin ismini zikreder. İşte **Allâh-u Te'âlâ** bunu yapan kişiye o kişiyi itaatkâr kılar:

10) Aşağıda yazılı olan Müzill ism-i şerîfinin duasını okuyan kişi düşmanlarını kahr-u perişân etmek, zâlim ve zorbaları zelîl edip, hor ve hakîr kılmakta **Allâh-u Te'âlâ**'nın yardımına mazhar olur.

Düşmanının şerrinden ve herhangi bir zâlimin zulmünden ve zararından korkan kimse her gün sabahları bu duayı üç defa okursa korktuğundan emin olur. Artık düşmanları ona zulmedip zarar veremezler. Dua şöylecedir:

«بِسْمِ اللهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ، اَللّٰهُمَّ أَنْتَ الْمُذِلُّ لِلْجَبَّارِينَ الشَّدِيدُ الْبَطْشِ الْأَلِيمُ الْأَخْذِ الْعَظِيمُ الْقَهْرِ الْمُتَعَالِ عَلٰى جَمِيعِ الْأَضْدَادِ وَالْأَنْدَادِ وَالْمُنَزَّهُ عَنِ الصَّاحَبَةِ وَالْأَوْلَادِ شَأْنُكَ قَهْرُ الْأَعْدَاءِ وَقَمْعُ الْجَبَّارِينَ تَمْكُرُ بِمَا تَشَاءُ وَأَنْتَ خَيْرُ الْمَاكِرِينَ، أَسْئَلُكَ بِاسْمِكَ الَّذِي خَضَّعْتَ لَهُ النَّوَاصِي وَأَنْزَلْتَ بِهِ مِنَ الصَّيَاصِي وَقَذَفْتَ بِهِ الرُّعْبَ فِي قُلُوبِ الْأَعْدَاءِ وَأَشْقَيْتَ أَهْلَ الشَّقَاءِ، أَسْئَلُكَ أَنْ تَمُدَّنِي بِرَقِيقَةٍ مِنْ رَقَائِقِ اسْمِكَ الْمُذِلِّ تَسْرِي فِي أَعْضَائِيَ الْكُلِّيَّةِ وَالْجُزْئِيَّةِ حَتّٰى أَتَمَكَّنَ مِنْ فِعْلِ مَا أُرِيدُ بِمَنْ أُرِيدُ فَلَا يَصِلَ إِلَيَّ ظَالِمٌ بِسُوءٍ وَلَا يَسْطُوَ عَلَيَّ مُتَكَبِّرٌ بِجَوْرٍ، وَاجْعَلْ غَضَبِي لَكَ وَفِيكَ مَقْرُونًا بِفَضْلِكَ لِنَفْسِكَ وَاطْمِسْ عَلٰى وُجُوهِ أَعْدَائِي وَاشْدُدْ عَلٰى قُلُوبِهِمْ وَاضْرِبْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ بِسُورٍ لَهُ بَابٌ بَاطِنُهُ فِيهِ الرَّحْمَةُ وَظَاهِرُهُ مِنْ قِبَلِهِ الْعَذَابُ إِنَّكَ شَدِيدُ الْبَطْشِ أَلِيمُ الْعَذَابِ.»

"Rahman ve Rahîm olan **Allâh**'ın adıyla! Ey **Allâh**! Zorbaları zelil kılan, yakalaması muhkem olan, tutması acı veren, kahrı büyük olan, bütün zıtlardan ve ortaklardan yüce olan, arkadaşlardan ve evlattan münezzeh olan ancak Sensin! Düşmanları kahretmek ve zorbaları vazgeçirmek ancak Senin işindir. Dilediğin şekilde hilelere karşılık veririsin. Zaten hilelere karşılık verenlerin en hayırlısı ancak Sensin.

Alınları kendisi karşısında eğdiğin, (düşmanları) kendisiyle kaleler(in)den indirdiğin, düşmanların kalplerine kendisi hürmetine korku saldığın ve bedbahtları kendisiyle mahrum bıraktığın o yüce ismin hürmetine Senden dilerim ki Sen bana 'Alçak edici' isminin inceliklerinden bir latîfe ile öyle bir imdat edesin ki o lütuf benim küllî ve cüzî bütün uzuvlarıma sirâyet etsin de neticede ben istediğim kişiye istediklerimi yapma gücüne sahip olayım da artık hiçbir zâlim bana bir kötülük ulaştıramasın ve hiçbir zorba bir eziyetle üzerime saldıramasın. Ey **Allâh**! Sen benim öfkemi ancak Senin için ve Senin hakkında yapılan kötülüklere karşı harekete geçir ve gazâbımı Senin yüce Zât'ın için yine Senin lütfunla devreye sok. Düşmanlarımın suratlarını mahvet, kalplerini katılaştır ve onlarla benim arama öyle bir sur çek ki içinde rahmet, dışında ise azap bulunsun. Şüphesiz yakalaması şedîd (güçlü) ve azâbı, elîm (acı verici) olan ancak Sensin!"

(Yûsuf ibni İbrâhîm, Kazâu'l-hâcât, sh:30; eş-Şeyh Mâu'l-Ayneyn, Fâtiku'r-ratk alâ Râtıkı'l-fetk, sh:325; İmâm-ı Zerrûk, Şerhu Esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:55-56; Muhammed Şebrâvî, Fevâidü'l 'ızzi'l-esnâ fi şerhi esmâillâhi'l-hüsnâ, sh:34-36; Yûsuf en-Nebhânî, Sa'âdetü'd-dâreyn, sh:507; Seyyid Süleyman el-Hüseynî, Kenzü'l-havâs, 1/81-83, 3/191-192)

ERBA'ÎN-İ İDRÎSİYYE
YİRMİNCİ İSM-İ ŞERÎF

«يَا رَحِيمَ كُلِّ صَرِيخٍ وَمَكْرُوبٍ وَغِيَاثَهُ وَمَعَاذَهُ، يَا رَحِيمُ!»

"Ey feryâd eden her sıkıntılıya acıyan, onun mededi ve sığınağı olan! Ey Rahîm!"

BU İSM-İ ŞERÎFİN BÂZI HAVÂSSI

1) Bu ism-i şerîfi zikrederek faydalarına nâil olmak birçok tabiattaki insana münâsip olup özellikle âsi (isyankâr) kimselerin günahlarından kurtulmasına fayda verir. Çünkü bu ism-i şerîf gizli isimlerdendir ki âsî bir kavmin bile hidâyetine vesîle olur.

2) Bu ism-i şerîf misk, zâferan (safran) ve gül suyu karışımı ile yapılan bir mürekkeple porselen bir tabağa yazılıp, o yazı daha sonra üzerine su dökülerek bozulup kara sevdâ hastalığına tutulan kişiye içirilirse biiznillâhi Te'âlâ hastalığı geçer. Ayrıca bu sudan içen kişi delilikten ve kalp karışıklığından korunur.

3) Her kim ayın parlaklığının arttığı günlerde (kamerî ayların yedisi ile on beşi arası) bu ism-i şerîfi her gün güneş doğarken yedi bin kere olmak üzere pazar yâhut pazartesi ya da perşembe gününden başlayarak yedi gün boyunca okursa **Allâh-u Te'âlâ** o kişiye Kendi muhabbetini ihsân eder.

4) Her kim bu ism-i şerîfi misk, zâferan (safran) ve gül suyu karışımı ile bir kağıda yazıp bu sudan içerse **Allâh-u Te'âlâ** fânî dünyâdan bâkî âleme giderken o kişinin îmânını sâbit kılar, sekerât-ı mevti (ölüm ânındaki zorlukları) ona kolay eder, kabir azâbından korunmasına vesîle olur ve sırattan geçerken kendisine yardımcı olur.

5) Her kimin bir insandan isteği olur da, bu isteğin gerçekleşmesini isterse bu ism-i şerifle birlikte kendisinden isteği olduğu kişinin ve annesinin isimlerini misk, zâferan (safran) ve gül suyu karışımı ile bir kağıda yazar ve bu kağıdı akan bir suya atarsa **Allâh-u Te'âlâ**'nın izniyle o isteği gerçekleşir.

6) Her kim bu ism-i şerîfi her sabah yüz elli kere okursa bütün mahlûkāt o kişiye itaat eder, bütün belâ ve sıkıntılardan korunur, müşkil işleri hallolur, iki cihandaki bütün istekleri hâsıl olur.

7) Bu ism-i şerîfi her gün, her yüzün başında ve sonunda **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e salevât-ı şerîfe okuyarak üç yüz altmış kere okuyan kişi eğer hapisteyse kurtulur, borcu varsa borcunu öder, hasta ise iyileşir, fakirse zenginleşir.

Allâh-u Te'âlâ'ya isyan ediyorsa itaata yönelir, zelilse aziz olur, kendisine büyü yapılmışsa büyüsü bozulur, âilesinden uzakta kalmak zorunda kalıyorsa **Allâh-u Te'âlâ** bir şekilde onu âilesiyle buluşturur, iç âleminde sorunlar varsa düzelir, ne isteği varsa hâsıl olur, evlenemiyorsa evlenir, eşi ile arasında sorunları varsa düzelir, çocuğu olmuyorsa takvâ sahibi bir çocuğu olur.

Sinirli birisiyse yumuşak huylu biri olur, hasetçi biriyse hasedi zâil olur, kibirli ise tevâzulu olur, cimri ise cömert olur, hırslı ise kanaatkâr olur ve **Allâh-u Te'âlâ** bu zikir sayesinde âkibetini hayırlı eder. Sonuç olarak kim azîz ve kerîm olmak isterse bu ism-i şerîfi çokça zikretmeye devam etmelidir.

8) Bu ism-i şerîfi zikretmek ismi Abdurrahîm olanlara çok münâsiptir. Bu celâlî bir isimdir, velîlerin, sâlihlerin ve mânevî seyr-i sülûk ehlinin zikridir. Bu ism-i şerîfi zikretmek insandaki kötü hallerin gitmesine vesîle olur.

9) Her kim bu ism-i şerîfi çokça zikrederse içinde ve bedeninde bir rahatlama bulur, **Allâh-u Te'âlâ** bu ism-i şerîfi **Mûsâ** *(Aleyhisselâm)*a indirmiş ve bunu kardeşi **Hârun** *(Aleyhisselâm)*a öğretmesini ona emretmiştir. **Hârun** *(Aleyhisselâm)* da bu ism-i şerîfi çok zikrettiğinden dolayı çok yumuşak huylu bir hâle gelmiş, bu yüzden de Benîisrâîl kendisine **Mûsâ** *(Aleyhisselâm)*dan daha çok meyleder olmuştur.

10) Her kim bu ism-i şerîfi her gün yüz beş kere okursa **Allâh-u Te'âlâ** onu belâlardan, korkudan ve kötü işlerden korur.

11) Her kim bu ism-i şerîfi her bir keresinden sonra **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)*e salevât-ı şerîfe okuyarak üç yüz altmış kere zikrederse **Allâh-u Te'âlâ** ona çok keskin bir zekâ nasip eder ki bununla birçok zor meseleyi halledebilir.

(Şihâbüddîn es-Sühreverdî, Şerhu'l-esmâi'l-erba'în, Yazma Nüsha, Ayasofya, no:377, verak:113-114; Ayasofya, no:3358, verak:146; Yazma Bağışlar, no:2773, verak:9; Beyazıd Devlet, no:1256, verak:17; Muhammed ibni Hatîrüddîn, el-Cevâhiru'l-hams, sh:245-248; Allâme Şeyh Muhammed et-Tûnusî, er-Ravzatü's-sündüsiyye fi'l-esmâi'l-İdrîsiyyeti's-Sühreverdiyye, sh:32-33)

MÜCERREBAT'TAN

MEŞÂYİH-I KİRÂM TARAFINDAN TECRÜBE EDİLMİŞ BAZI HAVÂSS-I 'İZÂM

MÜLK SÛRESİ HAKKINDA MÜHİM BİR HAVAS

Şu iyi bilinmelidir ki bu kıymetli sûrenin bereketleri açıkça zâhir olmuş, fazîleti de çokça meşhur olmuştur. Bunlardan mühim bir tanesi aşağıda zikredilen hadîs-i şeriftir.

Ebû Hureyre *(Radıyallâhu Anh)*dan rivâyet edilen bir hadîs-i şerîfte **Rasûlüllâh** *(Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem)* şöyle buyurmuştur:

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «إِنَّ سُورَةً مِنَ الْقُرْآنِ ثَلَاثُونَ آيَةً شَفَعَتْ لِرَجُلٍ حَتَّى غُفِرَ لَهُ، وَهِيَ سُورَةُ ﴿تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ﴾.»

"Kur'ân-ı Kerîm'den bir sûre vardır ki o otuz âyettir. (Kendisini okuyan) **bir kişi affolununcaya kadar ona şefaat etmiştir. İşte bu sûre 'Tebârekellezî biyedihi'l-mülk' sûresidir."**

(Tirmizî, Fezâilü'l-Kur'ân:9, no:2891, 5/164; Şeyh Ahmed ed-Dîrebî, el-Mücerrabât, sh:15-16)